

Notat

Ministeriet
for Ligestilling
og Kirke

Rapport for evaluering af permanente stiftsråd

Dato: 9. november 2012

Dokument nr. 115326/12

Sagsbehandler
Eva Stilov og Sofie Navntoft
Pedersen

1. INDLEDNING	3
1.1 Stiftsrådet som kirkeledelsesinstitution	5
1.2 Evalueringens formål	7
1.3 Evalueringens fokus	7
2. SAMMENFATNING OM FREMTIDIG ORDNING FOR PERMANENTE STIFTSRÅD	10
2.1. Evalueringens resultat og ministeriets anbefalinger	10
3. GÆLDENDE REGLER FOR STIFTSRÅDENE	13
3.1 Valgbarhed og valgret	13
3.2 Valg af formand	14
3.3 Biskoppen som forretningsfører	14
3.4 Beslutningsdygtighed	14
3.5 Stedfortræderordning	14
3.6 Forretningsorden	14
3.7 Opgaver (kompetencer)	14
3.7.1 Rådgivning af biskoppen	17
4. EVALUERINGSANALYSEN	18
4.1 Sammensætning	18
4.1.1 Valg af formand	18
4.1.2 Biskoppen som forretningsfører for stiftsrådet	19
4.1.3 Valgret og valgbarhed til stiftsrådet	20
4.2 Opgaver (kompetencer)	25
4.2.1 Beslutningsdygtighed	26
4.2.2 Udskrivning af det bindende stiftsbidrag	28
4.2.3 Prioritering af stiftsbidragets anvendelse	31
4.2.4 Forvaltning af stiftsmidlerne	34
4.2.5 Antal/type underudvalg (stiftets udvalgsstruktur)	35
4.2.6 Kompetencer og tidsforbrug	37

4.2.7 Rådgivning af biskoppen	45
4.3 Arbejdsform (sagsforberedelse, mødeaktivitet, forretningsførelse herunder opfølgning, synliggørelse).....	50
4.3.1 Sagsforberedelse – stiftsadministrationens bistand til stiftsrådet.....	50
4.3.2 Mødeaktivitet herunder antal sager på dagsorden til et stiftsrådsmøde, medlemmernes tidsforbrug	51
4.3.3 Forretningsførelse herunder opfølgning på beslutninger	53
4.3.4 Synliggørelse af stiftsrådet	54
4.4 Resultater (kirkelig liv og vækst)	57
4.4.1 Stiftsbidragets anvendelse	57
4.4.2 Forvaltning af stiftsmidlerne (kirkernes og præsteembedernes kapitaler).....	62
4.4.3 Tidsforbrug på stiftsrådsarbejde – herunder står det mål med resultaterne	63
4.4.4 Læge og gejstlige medlemmers bidrag til stiftsrådsarbejdet	64
4.5 Faktuelle oplysninger om stiftsrådene fra stiftskontorcheferne.....	65
5. BILAGSOVERSIGT	76

1. Indledning

I 2009 blev der etableret permanente stiftsråd i folkekirken. Inden da havde der været en række stiftsrådsforsøg i størstedelen af landets stifter. Forsøgene var en udløber af et ønske fra flere biskopper om at bidrage til en demokratisering af de lovfæstede stiftsudvalg vedrørende økonomi. Herunder var der et ønske om at inddrage udvalget på en række nye områder af betydning for det lokale kirkelige liv.

Stiftsudvalgene vedrørende økonomi 1986-2009

Stiftsudvalgene vedrørende økonomi blev indført ved lov nr. 645 af 19. december 1984 om folkekirkens økonomi, således at der i hvert stift skulle nedsættes et udvalg (stiftsudvalg vedrørende økonomi) til på menighedsrådenes vegne at have indseende med stiftsøvrighedens forvaltning af kirkernes og præsteembedernes kapitaler. Loven trådte i kraft den 1. januar 1986.

Det fremgik, at stiftsudvalget vedrørende økonomi skulle mødes to gange årligt og kunne forlange at få forelagt alle oplysninger om stiftsmidlernes udlånsvirksomhed og om kapitalernes anbringelse og afkast. Der var således alene tale om, at udvalget skulle orienteres, og det havde ikke nogen besluttende kompetence. Udvalget var sammensat af en menighedsrepræsentant fra hvert af stiftets provstier.

Ved lov nr. 1566 af 20. december 2006 blev forvaltningsopgaven og dermed beslutningskompetencen vedrørende de folkekirkelige kapitaler flyttet fra stiftsøvrigheden til stiftsudvalget vedrørende økonomi. Loven trådte i kraft den 1. januar 2007.

Endvidere medførte vedtagelsen af lov nr. 531 af 6. juni i 2007, at stiftsudvalget vedrørende økonomis kompetencer blev yderligere udvidet. Loven gav mulighed for, at udvalget kunne udskrive et bindende bidrag fra kirkekasserne på op til 1 pct. af den lokale ligning til finansiering af nærmere beskrevne aktiviteter indenfor stiftet. Loven trådte i kraft den 1. juli 2007.

Ved samme lejlighed blev indført en bestemmelse, hvorefter stiftets biskop var født medlem af stiftsudvalget vedrørende økonomi. Udvalget bestod herefter af stiftets biskop samt en valgt menighedsrepræsentant fra hvert af stiftets provstier.

Stiftsrådsforsøg 2002-2009

Ideen om at oprette stiftsråd i folkekirken opstod i slutningen af 1990'erne. De første ansøgninger fra stifterne om etablering af stiftsråd kom i 2002/2003.

Her søgte Aalborg Stift og Lolland-Falsters Stift ministeren om dispensation i en forsøgsperiode til at nedsætte et stiftsråd. Formålet med forsøgsordningerne var blandt andet at give flere mulighed for at få indflydelse på det lokale kirkelige liv i stiftet, herunder på forvaltningen af stiftsmidlerne.

Initiativet til nedsættelsen af stiftsrådene (forsøgene) kom primært fra biskopperne i de enkelte stifter.

Stiftsrådene blev i første omgang nedsat indtil næste valg til stiftsudvalget vedrørende økonomi primo 2005. Derefter søgte de stifter, der havde stiftsråd, om

forlængelse af stiftsrådsforsøget, mens yderligere fem stifter nedsatte et stiftsråd efter dispensation fra kirkeministeren.

Formålet med forsøgsordningerne var at udvide kompetencerne for de lovfæstede stiftsudvalg vedrørende økonomi og derved give menighedsrepræsentanterne mulighed for at få indflydelse på det lokale kirkelige liv i stiftet, herunder på forvaltningen af stiftsmidlerne. Samtidig inkluderedes nogle gejstlige medlemmer, således at rådet ikke som stiftsudvalg vedrørende økonomi alene bestod af biskoppen og valgte menighedsrepræsentanter.

Efter en periode blev stiftsrådene evalueret. Det fremgik af regeringsgrundlaget fra februar 2005, at: *”Regeringen vil foretage en evaluering af forsøgene inden udgangen af 2007 og på baggrund heraf tage stilling til, om stiftsrådene skal gøres permanente”*.

På denne baggrund nedsatte Kirkeministeriet (nuværende Ministeriet for Ligestilling og Kirke) i foråret 2007 en styregruppe, som skulle foretage evalueringen af stiftsrådsforsøgene. Det skete med henblik på at etablere et grundlag, hvorpå der kunne træffes politisk beslutning om stiftsrådernes fremtid.

Evalueringsprocessen i de enkelte stifter viste, at det de fleste steder var opfattelsen, at et permanent stiftsråd ikke skulle tillægges væsentlig flere besluttede kompetencer, end det havde i forbindelse med forsøgene.¹

Der var således bred enighed om, at stiftsrådene ikke fremover måtte udvikle sig til et overmenighedsråd. Evalueringen viste således, at stiftsrådet først og fremmest skulle varetage forvaltningen af stiftsmidlerne og udskrivningen af det bindende stiftsbidrag.

Evalueringen viste i øvrigt, at stiftsrådets anden store opgave var at understøtte det lokale kirkelige liv i stiftet. I bemærkningerne til loven om de permanente stiftsråd understregede ministeriet, at stiftsrådet netop skulle koncentrere sig om at understøtte projekter til gavn for stiftets sogne. Det var således ikke hensigten, at stiftsrådene skulle fratage sognene deres position som den væsentligste ramme for det kirkelige liv, men derimod virke som et supplement hertil og skabe mulighed for, at de sogne, der ønsker det, kunne samarbejde på relevante områder og hjælpe hinanden.

Styregruppen udarbejdede på baggrund af evalueringen betænkning 1495/2008 - »Evaluering af forsøg med stiftsråd«. Styregruppen konkluderede i betænkningen, at stiftsrådene burde indføres i samtlige af landets stifter, og styregruppen kom med en række anbefalinger til stiftsrådernes sammensætning, organisering og opgaveportefølje.²

Lov om permanente stiftsråd 2009

Styregruppens betænkning dannede således grundlag for lovforslag L 58, folketingssamling samling 2008-2009, om Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi (Etablering af permanente stiftsråd).

¹ L 58, samling 2008-2009, Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 4.1.

² Ibid.

Lovforslaget blev vedtaget ved lov nr. 506 af 12. juni 2009. Stiftsrådene blev etableret med virkning fra 1. november 2009.

Side 5
Dokument nr. 115326/12

Den gældende ordning for permanente stiftsråd beskrives i afsnit 3.

1.1 Stiftsrådet som kirkeledelsesinstitution

Det blev i forbindelse med betænkning 1495³ drøftet, at det var en vigtig præmis for en drøftelse af spørgsmålet om eventuelle permanente stiftsråd, at der i en evangelisk-luthersk kirke ikke er en bestemt kirkeforfatningsform, der har bekendelseskarakter eller på anden vis på forhånd fremstår som en forpligtende model for kirkens organisering.

Kirkens styre har da også siden reformationen undergået betydelige forandringer, som i høj grad har været bestemt af den almindelige samfundsudvikling.

Med menighedsrådsloven af 1903 og bispevalgloven af 1922 blev der gennemført en omfattende demokratisering, som siden er blevet videreudbygget.

Det blev således drøftet i betænkningen, at sognekirken, for så vidt angår både de kirkelige og de administrative forhold, er styret af et menighedsråd valgt af medlemmerne, der som en af sine vigtigste opgaver har at kalde sognets præst. Det blev endvidere anført, at bispeembedet er blevet demokratiseret, for så vidt som biskoppen vælges af stiftets menighedsrådsmedlemmer. Det blev også beskrevet, at denne demokratisering i folkekirken har fået en mere radikal udmøntning end i vore evangelisk-lutherske nabokirker, hvor der som oftest er adgang til at flytte rundt på præsterne uafhængigt af menighedernes ønsker, og hvor biskopperne vælges af mere snævre organer med en stærkere gejstlig repræsentation.

Selv om denne demokratisering af kirkens styre kan ses som en parallel til udviklingen af det politiske demokrati, så er formålet med en demokratisk ordning inden for kirken imidlertid ikke ganske det samme som formålet med det politiske demokrati.

Det anføres tillige i betænkningen, at det er et særkende ved menighedsrådet, at det består af såvel de valgte medlemmer som sognets præst(er).

Det fremgik også af betænkningen, at der undertiden stilles spørgsmålstejn ved berettigelsen af præstens medlemskab af menighedsrådet, og ud fra de normer, der gælder for det politiske demokrati, ville dette medlemskab da også vanskeligt kunne begrundes. Den gældende ordning sætter imidlertid fokus på rådets rolle som et sted for *samvirket* mellem menighed og præst.

Menighedsrådet er ikke overordnet præsten som dennes arbejdsgiver. Menighedsrådet er heller ikke underordnet præsten som dennes hjælpere (således som det var tilfældet med de menighedsråd, der eksisterede før 1903). Men menighedsrådet er et sted, hvor de valgte repræsentanter for sognets menighed møder sognets præst for i fællesskab at tage ansvar for sognets kirkelige og administrative anliggender. Hvis præsten ikke var medlem, men kun observa-

³ Betænkning 1495/2008 afsnit 2.1, p. 9-10.

tør, kunne det ses som et signal om, at præsten kunne »køre på fribillet« i forhold til dette ansvar.

Endelig fremgik det af betænkningen, at man generelt formuleret kan se etableringen af råd - på såvel sogne- som stiftsniveau - som en måde at strukturere kirkeledelsen på i et samspil mellem menighed og præst, eller - i dogmatikkens termer - mellem det almindelige præstedømme og præsteembedet. Formålet med stiftsråd bliver i dette perspektiv på stiftsplan at danne ramme om et tilsvarende samvirke mellem menighed og biskop, som i sognet kommer til udtryk i samspillet mellem menighed og præst.

Det blev i øvrigt anført, at det for det første betyder,

»at stiftsrådet *ikke* skal opfattes som en form for kirkelig "stænderforsamling", hvor folkekirkens forskellige interessenter er repræsenteret, og hvor den forholdsmæssige repræsentation afspejler fordelingen af magt og indflydelse mellem disse grupperinger. En sådan opfattelse er fremmed i forhold til, hvad det vil sige at være kirke, og den vil kunne være ødelæggende for stiftsrådernes virksomhed. For det andet betyder det, at det biskoppelige embede nødvendigvis kommer til at stå centralt i en drøftelse af stiftsrådets virksomhed.

Det er i den forbindelse et væsentligt udgangspunkt, at bispeembedet grundlæggende er et præsteembede - blot med et større geografisk aktivitetsområde og med særlige opgaver. Det, der kendetegner bispeembedet, er, at det har et særligt ansvar for tilsynsopgaven. "Biskop" (ἐπίσκοπος) betyder slet og ret "tilsynsmand". Dette tilsyn handler i bred forstand om at holde øje med og drage omsorg for kirkens liv på stiftsplan. Heraf udspringer det gejstlige tilsyn, som biskoppen fører med præster og menigheder, men også biskoppens ansvar for at løfte store kirkelige opgaver i stiftet i samarbejde med sogne og provstier.

Stiftsrådets opgaver må i dette perspektiv knytte an til de biskoppelige opgaver med at skabe rammerne for kirkens liv på stiftsplan. Det betyder, at stiftsrådet bliver et inspirationsforum for menigheder og biskop vedrørende udviklingen af det kirkelige liv i stiftet. Men det betyder også, at biskoppen må være uafhængig af stiftsrådet, for så vidt angår udøvelsen af det gejstlige tilsyn, ikke mindst i forhold til tilsynet med konkrete præster og menigheder. En uafhængighed, der modsvarer præstens uafhængighed af menighedsrådet i udøvelsen af sin pastorale forpligtelse.

⁴

Men ligesom biskoppen ikke er en over-præst, må stiftsrådet ikke blive et overmenighedsråd, som er overordnet menighedsrådene i sognene. For at undgå dette er det væsentligt, at stiftsrådets kompetencer over for menighedsrådene er klart afgrænsede, og at stiftsrådene ikke selv kan tiltage sig nye kompetencer på menighedsrådenes bekostning.«⁵

På denne baggrund blev der skitseret en model for stiftsrådernes opgaver og sammensætning, som dannede rammen for lovforslaget om etablering af permanente stiftsråd i alle stifter.

⁴ Betænkning 1495/2008, tredje sidste afsnit, p. 10.

⁵ Betænkning 1495/2008, p. 10.

1.2 Evalueringens formål

I loven om etablering af permanente stiftsråd blev det fastlagt, at kirkeministeren (nu ministeren for ligestilling og kirke) skulle fremsætte forslag om revision af loven i folketingsåret 2012-2013⁶.

I bemærkningerne⁷ til lovforslaget fremgår (ministeriets fremhævelser):

»Det er afgørende for Kirkeministeriet, at stiftsrådenes sammensætning og kompetencer vedbliver med at være i overensstemmelse med folkekirkens ønsker, og at det sikres, at dette nye organ bidrager til sognemenighedernes liv og vækst. Kirkeministeren vil derfor fremsætte forslag om revision af loven i 2012-2013. Hermed sikres, at stiftsrådenes funktion og indhold fortsat er i overensstemmelse med de folkekirkelige ønsker og behov.«

Det fremgår i øvrigt af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser vedrørende lovforslagets § 3, at:

»Bestemmelsen betyder, at loven skal revideres i folketingsåret 2012-13. Baggrunden herfor er, at stiftsrådet er et nyt demokratisk organ i folkekirken, hvorfor det vil være hensigtsmæssigt at foretage en revision efter en årrække for at undersøge, hvorledes organet fungerer – både for så vidt angår opgaver, kompetencer og sammensætning, som i forholdet til stiftets øvrige organer.«

I forlængelse heraf bemærkes, at der er fremsat et lovforslag⁸ om ændring af revisionsbestemmelsen vedrørende etablering af permanente stiftsråd, således at ministeren for ligestilling og kirke fremsætter forslag om revision af bestemmelserne senest i folketingsåret 2014-15 frem for i folketingsåret 2012-13.

Ændringen sker som følge af nedsættelsen af udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken i september 2012. Det fremgår af kommissoriet for udvalget, at det skal komme med forslag til en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken med en klar ansvarsfordeling for økonomiske og indholdsmæssige forhold. Udvalget skal i den forbindelse blandt andet se på stiftsrådenes opgaver og rolle. Det vil således være naturligt at lade revisionen af loven indgå i dette udvalgsarbejde.

Udvalgsarbejdet forventes færdiggjort ultimo 2013, og der må herefter forventes gennemført en høringsproces inden fremsættelse af eventuelle lovforslag.

1.3 Evalueringens fokus

Evaluering tager afsæt i den gældende ordning for permanente stiftsråd i folkekirken. Det vil sige at evaluere respondenternes oplevelse af, hvordan rammerne i den nuværende ordning fungerer.

Den tidligere evaluering i 2007/2008 var i modsætning til nu en evaluering af forskelligartede stiftsrådsforsøg. Formålet var dengang at finde frem til en mo-

⁶ Revisionsbestemmelsen i § 3 i lov nr. 506 af 12. juni 2009.

⁷ L 58, samling 2008-2009, Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger afsnit 5.

⁸ L 38 om forslag til Lov om ændring af lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi (Ændring af revisionsklausul), Folketingssamling 2012-2013.

del for permanente stiftsråd i folkekirken, som afspejlede folkekirkens ønsker og behov.

Side 8

Dokument nr. 115326/12

Det er valgt at koncentrere evalueringen om de samme hovedemner som anført i betænkning 1495/2008 'Evaluering af forsøg med stiftsråd'. Formålet i denne evaluering er ikke primært at sammenholde data med den tidligere evaluering af stiftsrådsforsøgene. Det ville savne mening, idet det der evalueres nu, er de gældende rammer for stiftsrådernes funktionalitet og virke mv.

Der vil dog, hvor det tjener et forståelsesmæssigt formål blive trukket linjer til betænkning 1495/2008.

På den baggrund kan opstilles følgende spørgsmål, som ønskes besvaret i nærværende evaluering:

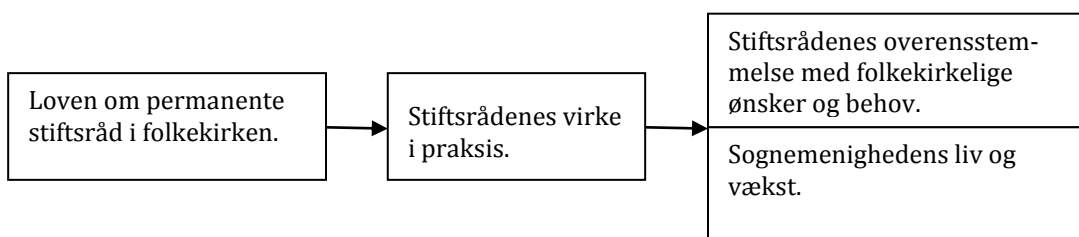
Hvordan fungerer de permanente stiftsråd for så vidt angår:

- sammensætning,
- opgaver (kompetencer),
- forhold til øvrige stiftsinstitutioner?

Bidraget stiftsrådene til sognemenighedernes liv og vækst?

Er stiftsrådernes sammensætning, kompetencer, funktion og indhold fortsat i overensstemmelse med de folkekirkelige ønsker og behov?

Der opstilles følgende analysemodel for evaluering af stiftsrådene:

Model 1.3.A. Analysemodellen viser, at evalueringen tager afsæt i den gældende ordning for permanente stiftsråd (lov om folkekirkens økonomi). Det er den ordning, der påvirker, hvordan stiftsrådene virker i praksis. Output af stiftsrådernes virke i praksis udmønter sig i, hvorvidt stiftsrådene fortsat er i overensstemmelse med folkekirkelige ønsker og behov. Ligesom den forventeligt udmønter sig i konkrete initiativer til fordel for liv og vækst i sognemenighederne.

Måling af folkekirkelige ønsker og behov samt måling af sognemenighedernes liv og vækst – succeskriterier

Side 9
Dokument nr. 115326/12

Med hensyn til begrebet 'folkekirkelige ønsker og behov' er dette ikke konkret defineret hverken i lov eller lovbemærkninger, men det fremgår af indledningen til lovforslaget⁹ til loven om permanente stiftsråd, at:

»Væsentlige ændringer i den folkekirkelige struktur kræver grundige overvejelser og skal funderes i et udbredt ønske i folkekirken. Det er af stor betydning, at folkekirken har en helt særlig struktur, hvor sammenspillet og balancen mellem de gejstlige og de læge i de folkekirkelige organer er af afgørende betydning for disses opgavevaretagelse ud fra såvel teologiske som demokratiske betragtninger.

Endvidere skal enhver diskussion om den folkekirkelige struktur altid tage hensyn til, at sognemenigheden er folkekirkens fundament. Sognemenigheden er grundpillen i folkekirkens opgave med at forkynde det kristne evangelium. Der bør således ikke etableres nye organer eller strukturer, medmindre de giver et bedre grundlag for sognemenighedernes arbejde.

Nye organer i folkekirken bør således alene bestå, hvis de fortsat nyder bred opbakning rundt om i sognemenighederne. Det er derfor vigtigt løbende at føre dialog om hvilke organer, som bedst muligt kan hjælpe menighederne med deres arbejde rundt om i sognene. Denne dialog kan bl.a. føres gennem løbende evalueringer af nye tiltag.«

Således må succeskriteriet for, om stiftsrådsordningen er i overensstemmelse med folkekirkelige ønsker og behov i store træk ses som et spørgsmål om, hvorvidt sammenspillet og balancen mellem de gejstlige og de læge i de folkekirkelige organer vurderes at fungere godt i forhold til opgavevaretagelsen ud fra såvel teologiske som demokratiske betragtninger.

Endvidere om sognemenigheden fortsat opleves at være grundpillen i folkekirkens opgave med at forkynde det kristne evangelium, og om stiftsrådene kun understøtter men ikke overtager denne funktion.

Med hensyn til begrebet 'sognemenighedernes liv og vækst' anføres det i bemærkningerne til loven om permanente stiftsråd, at:

»I overensstemmelse med gældende ret kan det bindende stiftsbidrag således også fremover alene benyttes til finansiering af kirkelige aktiviteter i stiftet, herunder også aktiviteter af mellemkirkelig karakter. Derimod kan stiftsbidraget ikke finansiere mellemkirkelige aktiviteter uden for stiftets grænser, med mindre den givne aktivitet konkret kan siges at bidrage til det kirkelige liv i stiftet.¹⁰«

Således er succeskriteriet for liv og vækst i sognemenighederne, at der er et vist og endda stigende niveau for kirkelige aktiviteter i stiftet.

⁹ L 58, samling 2008-2009, Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 1.1.

¹⁰ L 58, samling 2008-2009, Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 4.2.

2. Sammenfatning om fremtidig ordning for permanente stiftsråd

Som det fremgår af afsnit 1.3 er evalueringens fokus at undersøge, hvordan de permanente stiftsråd fungerer for så vidt angår sammensætning, opgaver (kompetencer) og forhold til øvrige stiftsinstitutioner (biskoppen og stiftsøvrigheden).

Spørgsmålet er endvidere, om stiftsrådene bidrager til sognemenighedernes liv og vækst, og om stiftsrådernes sammensætning, kompetencer, funktion og indhold fortsat er i overensstemmelse med de folkekirkelige ønsker og behov.

Succeskriteriet er således, hvorvidt sammenspillet og balancen mellem de gejstlige og de læge i de folkekirkelige organer vurderes at fungere godt i forhold til opgavevaretagelsen ud fra såvel teologiske som demokratiske betragtninger.

Endvidere er det et succeskriterium, om sognemenigheden fortsat opleves at være grundpillen i folkekirkens opgave med at forkynde det kristne evangelium, og om stiftsrådene kun understøtter men ikke overtager denne funktion.

Med hensyn til, hvorvidt stiftsrådene bidrager til 'sognemenighedernes liv og vækst', er succeskriteriet, at der er et vist og endda stigende niveau for kirkelige aktiviteter i stiftet. Der henvises i øvrigt til afsnit 1.3.

Undersøgelsen er foretaget via personlige-, videokonference- og telefoninterviews samt udsendte spørgeskemaer i perioden 30. august 2012 til 18. september 2012. Der er foretaget 20 interviews i landets 10 stifter heraf et personligt interview med hver af landets 10 biskopper, samt et gruppeinterview med hvert stiftsråd. Endvidere er udsendt et spørgeskema til i alt 2 distriktsforeringsmedlemmer i hvert stift. Ligeledes har samtlige stiftskontorchefer modtaget et elektronisk spørgeskema. Der henvises i øvrigt til bilag 1.

2.1. Evalueringens resultat og ministeriets anbefalinger

På baggrund heraf sammenfattes evalueringens resultater og ministeriets anbefalinger til, hvor der kan overvejes ændringer i forhold til den eksisterende ordning om permanente stiftsråd.

Som det fremgår, opleves stiftsrådernes sammensætning og opgavevaretagelse fortsat at være i overensstemmelse med folkekirkelige ønsker og behov.

Det kan således på baggrund af evalueringen konkluderes, at ordningen om de permanente stiftsråd i folkekirken grundlæggende fungerer rigtig godt. Omvendt er der heller ingen tvivl om, at sognemenigheden fortsat opleves som grundpillen i forhold til folkekirkens opgave med at forkynde det kristne evangelium, og at stiftsrådene kun understøtter men ikke overtager denne funktion.

I forhold til udskrivningen af det bindende stiftsbidrag er der meget stor tilfredshed med, at det er stiftsrådet, der træffer beslutning om udskrivning af bidraget og dets anvendelse. Desuden er der generelt tilfredshed med udskrivningsrammens størrelse set i forhold til de nuværende stiftsrådsopgaver. I den forstand – og idet både læge og gejstlige medlemmer af stiftsrådet træffer be-

slutningerne - vurderes stiftsrådet at leve op til forventningerne om, at opgavevaretagelsen sker ud fra såvel teologiske som demokratiske betragtninger.

Det fremgår endvidere af evalueringen, at stiftsrådene har mange varierende aktiviteter, hvilket kan være udtryk for tilpasningen til lokalt differentierede behov i folkekirken. Der synes således at være mange folkekirkelige aktiviteter, som er igangsat af stiftsrådene, og den samlede vurdering er, at stiftsrådene er kommet godt i gang i langt de fleste stifter. Man kan således iagttage, at der bl.a. er kommet gang i mange udviklingsprojekter, og at der derved bidrages til sognemenighedernes liv og vækst.

Vedrørende de formål, der er beskrevet i den nuværende ramme for, hvad stiftsbidraget kan anvendes til, viser evalueringen, at der blandt nogle respondenter er et ønske om friere rammer. Ministeriets vurdering er, at det i den forbindelse kan overvejes, om der kunne foretages en forenkling af anvendelsesformålene, således at disse bliver mere overskuelige. Dette kunne betyde, at menighedsrådene i mindre grad behøver at tænke i kasser, når stiftsbidraget skal anvendes.

Evalueringen har tillige vist, at stiftsrådernes forhold til biskoppen synes klarere end relationen til menighedsrådene i stiftet, idet stiftsrådet fortsat har en udfordring i at synliggøre sine aktiviteter.

Alligevel vurderes det, at de permanente stiftsråd siden etableringen i november 2009 er blevet et organ, der nu naturligt indgår i den folkekirkelige struktur – om end den fulde udfoldelse af stiftsrådernes mulige potentiale endnu synes at være åben for drøftelse.

Dette handler blandt andet om, hvorvidt stiftsrådet skal inddrages som høringspart i biskoppens beslutninger, f.eks. om den lokale kirkelige struktur (sogne- og provstiinddelingen). Det kan også handle om, hvorvidt stiftsrådet skal tillægges en med-initiativret, f.eks. i forbindelse med beslutninger om opførelse af nye kirkebygninger.

Det bemærkes i den forbindelse, at stiftsrådene generelt er mere interesserede i, at de i fremtiden skal have pligt til at varetage rådgivningsopgaver, end biskopperne er. Således svarer 9 ud af 10 stiftsråd, men kun 4 ud af 10 biskopper, at de kunne forestille sig, at det i fremtiden bliver en pligt for stiftsrådet at varetage rådgivningsopgaver.

I forlængelse af ovenstående kan man endvidere forestille sig, at stiftsrådet kunne fastsætte politiske ramme for andre stiftsinstitutioners myndighedsudøvelse, f.eks. i forbindelse med forvaltning af plansager (kommune- og lokalplaner).

Der er dog den overvejende holdning blandt både biskopper og stiftsråd, at de ikke har tænkt på andre opgaver (kompetencer), der burde tillægges stiftsrådet. Det vil sige ikke andre opgaver end dem, som stiftsrådet har i forvejen.

Der er endvidere generel tilfredshed med, at kompetencen til at bestyre kirkerne og præsteembedekapitalerne er hos stiftsrådet. Under interviewene nævnes dog, at stiftsrådet er et stort udvalg til at bearbejde informationer fra den fælles kapitalforvaltning og træffe beslutninger om konkrete udlån.

Henset til den generelle tilfredshed der er den nuværende ordning med bestyrelse af kirkernes og præsteembedernes kapitaler samt henset til, at det er vanskeligt at pege på en anden demokratisk forsamling, der bedre ville kunne varetage kapitalbestyrelsen, er det ministeriets samlede vurdering, at der som udgangspunkt ikke er grundlag for at ændre på ordningen, således at denne kompetence fjernes fra stiftsrådet.

I forhold til opgaveprioriteringen i stiftsrådet viser evalueringen, at langt de fleste biskopper og stiftsråd mener, at stiftsrådets væsentligste opgave er at prioritere anvendelsen af stiftsbidraget. Det er ifølge evalueringen også den af stiftsrådets opgaver, der bruges mest tid på. Dernæst prioriteres udskrivning af det bindende stiftsbidrag, som stiftsrådets væsentligste opgave og først på tredjepladsen kommer forvaltningen af stiftsmidlerne. De adspurgte distriktsforeningsmedlemmer finder imidlertid og måske ikke overraskende, at det er forvaltning af stiftsmidlerne, der er stiftsrådets væsentligste opgave.

Evalueringen har endvidere vist, at der kan være behov for at foretage enkelte justeringer i ordningen, som vil give stiftsrådene bedre arbejdsvilkår. Det handler blandt andet om behovet for, at der fremover kan vælges stedfortrædere til stiftsrådet.

Det kan desuden overvejes om rammerne for stiftsrådernes aktiviteter skal være endnu mere fleksible, herunder om der skal være mulighed for, at stiftsrådene kan samarbejde på tværs af stiftsgrænserne.

I forhold til samspillet og balancen mellem de gejstlige og de læge medlemmer af stiftsrådet har evalueringen vist, at stiftsrådene nu i endnu højere grad synes at udgøre et sammentømret organ, hvor medlemmernes tilhørsforhold til de forskellige grupper får stadig mindre betydning i takt med, at stiftsrådene bliver mere og mere etablerede i folkekirken.

I bilag 2 findes som nævnt en skematisk sammenfatning af evalueringens resultater.

I sammenfatningen anvendes et pilesystem, hvor det på en kort og overskuelig måde indikeres, hvorvidt resultatet af analysen i afsnit 4 har vist, at:

- det vurderes, at der bør overvejes ændringer i den eksisterende ordning, ↑
- det vurderes, at der muligvis kan overvejes ændringer i den eksisterende ordning, →
- det er vurderes, at der ikke er grundlag for ændringer i den eksisterende ordning. ↓

3. Gældende regler for stiftsrådene

Side 13
Dokument nr. 115326/12

De overoverordnede retningslinjer for stiftsrådernes sammensætningen og funktion findes i kap. 5 a, §§ 23-23a, i lov om folkekirkens økonomi¹¹.

Loven fastsætter blandt andet, at der i hvert stift nedsættes et stiftsråd, som består af stiftets biskop, stiftets domprovst, 1 repræsentant for stiftets provster, 3 repræsentanter for stiftets præster samt 1 menighedsrepræsentant fra hvert provsti.

I Lolland-Falsters Stift kan der dog vælges 2 menighedsrepræsentanter fra hvert provsti. Baggrunden herfor er, at der i Lolland-Falsters Stift, som følge af en ændring af provstigrænserne, som trådte i kraft den 1. januar 2007, alene er 4 provstier. Hvis der herefter alene kunne vælges en menighedsrepræsentant fra hvert provsti, ville de gejstlige medlemmer af stiftsrådet komme i flertal.

Således består stiftsrådet både af gejstlige og læge repræsentanter fra stiftet.

Stiftsrådets funktionsperiode er 4 år og begyndte den 1. november 2009¹².

3.1 Valgbarhed og valgret

Menighedsrepræsentanter

Det fremgår nærmere af loven¹³, at alle folkekirkemedlemmer i stiftet, der opfylder betingelserne for at kunne vælges til medlem af et menighedsråd i provstiet, er valgbar til stiftsrådet som menighedsrepræsentant.

Menighedsrepræsentanten vælges af de samme, som har valgret til provstiudvalg, med undtagelse af repræsentanter for valgmenigheder. Det vil sige, at det er menighedsrådsmedlemmerne (læge og gejstlige) i stiftet, der vælger menighedsrepræsentanterne til stiftsrådet.

Repræsentanter for provsterne

I forhold til valg af provster fremgår det af loven¹⁴, at repræsentanten for provsterne vælges blandt alle provster ansat i stiftet. Dog med undtagelse af domprovsten, som er født medlem af stiftsrådet. Valgret har alle provster ansat i stiftet.

Repræsentanter for præsterne

En tilsvarende ordning gælder i forhold til præsterne, således at alle præster i stiftet er valgbare til stiftsrådet. Disse vælges af præsterne, som er ansat i stiftet¹⁵.

¹¹ Gældende lovbekendtgørelse nr. 782 af 6. juli 2012 om lov om folkekirkens økonomi.

¹² Jf. bekendtgørelse nr. 739 af 13. juli 2009 om stiftsråd.

¹³ Lov om folkekirkens økonomi § 23, stk. 2.

¹⁴ Lov om folkekirkens økonomi § 23, stk. 3.

¹⁵ Jf. Lov om folkekirkens økonomi § 23, stk. 4.

3.2 Valg af formand

Det følger af loven, at stiftsrådet vælger sin formand blandt menighedsrepræsentanterne, mens biskoppen er forretningsfører for stiftsrådet. Det fremgår tillige af den tilhørende bekendtgørelse om stiftsråd, at valget af formand og næstformand har gyldighed for et år ad gangen¹⁶.

3.3 Biskoppen som forretningsfører

Biskoppen kan som forretningsfører for stiftsrådet afgøre sager, som ikke tåler opsættelse eller ikke giver anledning til tvivl. Sådanne afgørelser forelægges stiftsrådet til efterretning på næste møde.¹⁷

Stiftsrådet kan i øvrigt bemyndige biskoppen til at ekspedere en konkret sag eller bestemte arter af sager efter rådets nærmere vedtagelse.

3.4 Beslutningsdygtighed

Ifølge lovens § 23, stk. 7, er stiftsrådet beslutningsdygtig, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede. Beslutninger træffes ved stemmeflertal.

3.5 Stedfortræderordning

Der er ikke fastsat retningslinjer i lovgivningen om en stedfortræderordning for medlemmerne af stiftsrådene.

Det fremgår direkte af den tilhørende bekendtgørelse¹⁸ til loven, at der ikke vælges stedfortrædere for medlemmerne.

3.6 Forretningsorden

Stiftsrådet fastsætter selv sin forretningsorden, og stiftsadministrationen bistår stiftsrådet med varetagelsen af rådets opgaver.

3.7 Opgaver (Kompetencer)

Stiftsrådet har medfør af loven¹⁹ følgende kompetencer:

- Udskrivning af et bindende stiftsbidrag på mellem 0-1 pct. af den lokale kirkelige ligning.
- Prioritering af stiftsbidragets anvendelse.
- Forvaltning af stiftsmidlerne.

¹⁶ Jf. bekendtgørelse nr. 739 af 13. juli 2009 om stiftsråd § 26, stk. 2.

¹⁷ Jf. bekendtgørelse nr. 739 af 13. juli 2009 om stiftsråd § 29, stk. 3 og 4.

¹⁸ Jf. § 31 i bekendtgørelse nr. 739 af 13. juli 2009 om stiftsråd.

¹⁹ Lov om folkekirkens økonomi § 23 a, stk. 1 og 2.

- Fastlæggelse af stiftets udvalgsstruktur.

Disse kompetencer indbefatter nærmere:

Ad udskrivning af et bindende stiftsbidrag på mellem 0-1 pct. af den lokale kirkelige ligning

Det følger af lovens § 23 a, stk. 1, at stiftsrådet af hensyn til det kirkelige liv kan træffe beslutning om at udskrive et bindende bidrag fra kirkekasserne til finansiering af aktiviteter i stiftet. Bidraget kan ikke overstige 1 pct. af den lokale ligning i de enkelte ligningsområder i stiftet.

Det følger nærmere af det tilhørende cirkulære om udskrivning af bindende stiftsbidrag fra kirkekasserne til finansiering af aktiviteter i stifterne²⁰ § 1, stk. 2-4, at stiftsrådet senest den 1. marts udmelder rammen for bidraget for det kommende år til provstiudvalgene.

Bidraget udmeldes som et beløb og fordeles mellem ligningsområderne i stiftet i forhold til det samlede lokale kirkelige ligningsbeløb, der er fastsat i det pågældende år for det enkelte ligningsområde.

I ligningsområder med flere provstier fordeles bidraget mellem provstierne i ligningsområdet i forhold til det samlede ligningsbeløb i det pågældende år for hver enkelt af ligningsområdets provstier.

Provstiudvalget orienterer herefter menighedsrådene om bidragets størrelse i forbindelse med budgetprocessen i provstiet.

Hvis det udmeldte stiftsbidrag ved provstiudvalgets (eller budgetudvalgets) fastsættelse af det samlede lokale ligningsbeløb for det kommende år udgør mere end 1 pct. af dette, nedsættes bidraget til 1 pct. af det samlede lokale ligningsbeløb. Provstiudvalget (eller budgetudvalget) meddeler i så fald det reviderede bidrag til stiftsrådet senest den 15. september.

Stiftsrådet fastlægger senest den 1. november budget for anvendelsen af det kommende års stiftsbidrag, som offentliggøres på stiftets hjemmeside.

Ad prioritering af stiftsbidragets anvendelse

Stiftsbidraget anvendes efter stiftsrådets beslutning og kan bruges til følgende aktiviteter, jf. § 23 a, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi:

- 1) Kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster.
- 2) Formidling af kristendom.
- 3) Udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter.

Ad forvaltning af stiftsmidlerne

Det følger af § 23 a, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi, at stiftsrådet har til opgave på menighedsrådenes vegne at bestyre kirkernes og præsteembedernes kapitaler.

²⁰ Cirkulære nr. 65 af 3. august 2009 om udskrivning af bindende stiftsbidrag fra kirkekasserne til finansiering af aktiviteter i stifterne.

Det fremgår nærmere af den tilhørende bekendtgørelse om bestyrelse af kirke- og præsteembedekapitalen²¹, at kirke- og præsteembedekapitaler, der bestyres af stiftsrådet, er: 1) kapitaler, der er fremkommet ved afløsning af kirke- eller præstetiende, 2) gravstedskapitaler (engangsvederlag for gravstedsvedligeholdelse) og andre kapitaler vedrørende kirkegårdenes vedligeholdelse og drift, som ikke bestyres af menighedsrådene, 3) salgssummer, erstatningssummer og andre kapitaler, der er fremkommet ved salg eller anden afståelse af rettigheder over kirkers eller præsteembeders faste ejendomme, 4) kapitaler, der er fremkommet ved afløsning af kirkers eller præsteembeders grundbyrderetigheder, 5) kapitaler, der er fremkommet ved afløsning af præsteembeders jordrenterettigheder, og 6) andre kapitaler, som tilhører kirkerne eller præsteembederne, og som ikke bestyres af menighedsrådene.

Kirke- og præsteembedekapitalen forrentes til fordel for vedkommende kirkekasse efter fradrag af omkostningerne forbundet med kapitalforvaltningen.

Det følger endvidere af bekendtgørelsen om bestyrelse af kirke- og præsteembedekapitalen, at kirke- og præsteembedekapitaler, der ikke er udlånt, placeres med henblik på sikker anbringelse og bedst mulig forrentning: 1) i sådanne obligationer i hvilke fondes midler kan anbringes, 2) i investeringsbeviser, i hvilke fondes midler kan anbringes, bortset fra investeringsbeviser i investeringsforeninger, hvis beholdning består af aktier, garantikapital eller andelskapital eller finansielle produkter som optioner og lignende, eller 3) på bankkonti under hensyntagen til en nødvendig likviditet eller opnåelse af størst muligt afkast.

Stiftsrådene kan enkeltvis eller i fællesskab overlade kapitalforvaltningen til en ekstern kapitalforvalter. Samarbejde mellem flere stiftsråd om fælles kapitalforvaltning skal reguleres i en vedtægt, som skal godkendes af Ministeriet for Ligestilling og Kirke.

Denne bestemmelse er udmøntet ved fælles kapitalforvaltning i Stifternes fælles Kapitalforvaltning.

Ad fastlæggelse af stiftets udvalgsstruktur

Stiftsrådet fastlægger stiftets udvalgsstruktur og bestemmer herunder, hvorvidt der skal nedsættes et særskilt udvalg til varetagelse af det mellemkirkelige arbejde på stiftsniveau, jf. lovens § 23 a, stk. 6.

Af bemærkningerne til loven²² understreges i øvrigt, at biskoppen også fortsat har kompetence til selv at nedsætte de udvalg, som biskoppen måtte finde hensigtsmæssige. Det gælder dog, at såfremt disse udvalg skal finansieres af stiftsbidraget, da må det ske indenfor de rammer, der gælder for anvendelsen af stiftsbidraget.

²¹ Bekendtgørelse nr. 1367 af 5. december 2010 om bestyrelse af kirke- og præsteembedekapitalen, § 1, nr. 1-6.

²² L 58, samling 2008-2009, Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 4.2.

3.7.1 Rådgivning af biskoppen

Der fremgår ikke umiddelbart noget af loven, der medfører, at stiftsrådet har pligt til at rådgive biskoppen, og omvendt fremgår det heller ikke, at biskoppen eller stiftsøvrigheden skal inddrage stiftsrådet i beslutninger eller i øvrigt rådføre sig med disse.

På den anden side følger det af forarbejderne til lov om folkekirkens økonomi (Etablering af permanente stiftsråd), at:

»Et klart flertal blandt høringsparterne udtrykte således ønske om, at biskoppen ikke skal være født formand for stiftsrådet, da stiftsrådet bl.a. skal være et rådgivende organ for biskoppen, og denne derfor ikke bør lede et organ, som skal tjene som rådgiver af biskoppen selv.« (L 58, afsnit 4.3, sidste afsnit).

Og af betænkning 1495 fremgår:

»Evalueringen peger i retning af, at rådgivning af biskoppen må opfattes som stiftsrådets væsentligste opgave.

Det vil typisk være biskoppen, der ønsker at søge rådgivning om et givet spørgsmål. Men stiftsrådet bør også på eget initiativ kunne tage sager af betydning for stiftet op til diskussion i rådet, dog ikke sager, der vedrører biskoppens tilsyn med præster (personsager).

Typiske emner til drøftelse i stiftsrådet kan være:

Sogne og provstiinddelingen.

Større ændringer af pastoratsinddelingen.«²³

Det er således efter den gældende ordning op til både biskop og stiftsråd, hvorvidt stiftsrådet benyttes som rådgivende organ.

²³ Betænkning 1495/2008, om evaluering af forsøg med stiftsråd, p. 12.

4. Evalueringsanalysen

Nedenfor følger en analyse af interviewundersøgelserne foretaget blandt biskopperne og stiftsrådene.

Der inddrages endvidere resultater af spørgeskemaundersøgelsen foretaget blandt distriktsforeningsmedlemmerne. I denne forbindelse og som også anført ovenfor har distriktsforeningsmedlemmerne kun fået stillet de spørgsmål, som er vurderet relevante for personer uden for stiftsrådet, hvorfor distriktsforeningsmedlemmernes svar alene figurerer i disse spørgsmålskategorier.

Endelig vil analysen inddrage stiftskontorchefernes svar på spørgeskemaet, hvor der er blevet stillet spørgsmål af mere administrativ karakter.

Side 18

Dokument nr. 115326/12

4.1 Sammensætning

Formålet med stiftsråd er på stiftsplan at danne ramme om et samvirke mellem menighed og biskop, som i sognet kommer til udtryk i samspillet mellem menighed og præst.

Det betyder, at stiftsrådet *ikke* skal opfattes som en form for kirkelig "stænderforsamling", hvor folkekirkens forskellige interesser er repræsenteret, og hvor den forholdsmæssige repræsentation afspejler fordelingen af magt og indflydelse mellem disse grupperinger. En sådan opfattelse er fremmed i forhold til, hvad det vil sige at være kirke, og den vil kunne være ødelæggende for stiftsrådernes virksomhed. Stiftsrådet bliver således frem for alt et mødested mellem biskoppen og repræsentanter for stiftets menigheder²⁴.

4.1.1 Valg af formand

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at stiftsrådet vælger sin formand blandt menighedsrepræsentanterne?«

60 procent af biskopperne mener, at ordningen fungerer »Meget godt«. Herudover har 20 procent af biskopper – dvs. 2 biskopper svaret »Godt«. Tilsvarende svarer 80 procent af stiftsrådene, at det fungerer »Meget godt« og 10 procent, at det fungerer »Godt«, at stiftsrådet vælger sin formand blandt menighedsrepræsentanterne.

Samlet set har 15 procent af biskopperne og stiftsrådene svaret, at ordningen fungerer »Nogenlunde«.

Ingen respondenter har svaret, at ordningen fungerer »Dårligt« eller »Meget dårligt«.

²⁴ Betænkning 1495/2008, afsnit 6 sammensætning, p. 105.

Diagram 4.1.1 A. Hvordan fungerer det, at stiftsrådet vælger sin formand blandt menighedsrepræsentanterne?

Side 19

Dokument nr. 115326/12

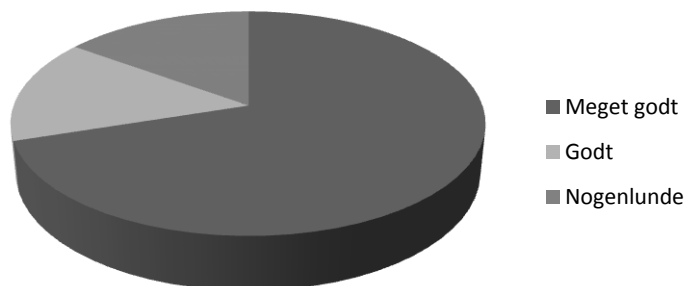

Diagram 4.1.1 A. Cirkeldiagrammet viser den samlede procentvise tilfredshed blandt biskopper og stiftsråd med, at stiftsrådets formand vælges blandt menighedsrepræsentanterne. Som det fremgår, har ingen svaret »Dårligt«, »Meget dårligt« eller »Ved ikke«.

Således fremgår det af interviewundersøgelsen, at biskopper og stiftsråd er omtrent lige positive over for, at formanden for stiftsrådet vælges blandt stiftsrådets læge medlemmer.

Dog kommenterer en biskop, at nogle medlemmer af stiftsrådet er ærgerlige over, at biskoppen ikke kan vælges, hvorfor medlemmerne synes, at det er en begrænsning af embedet, når nu f.eks. en præst kan være formand for et menighedsråd.

En anden biskop anfører, at det er vigtigt, at en lægmand kan være formand, da der bør findes en balance mellem lægfolk og gejstlige i stiftsrådet, og at det har noget med luthersk kirkeforståelse at gøre. Ligeledes vurderer Helsingør Stiftsråd, at ordningen nok er den rigtige for at få det rigtige samspil, men at det i princippet også kunne være en gejstlig, der er formand for stiftsrådet.

Haderslev Stiftsråd har endvidere tilkendegivet, at det har givet en anden vinkel på arbejdet, at formanden skal vælges blandt de læge medlemmer.

Ministeriets overvejelser

Til trods for enkelte kommentarer om, at biskoppen eller en af de gejstlige medlemmer også burde kunne vælges til formand for stiftsrådet, er det overordnede indtryk, jf. ovenstående, at der er stor tilfredshed med den eksisterende ordning. Der synes således ikke umiddelbart grund til at foretage ændringer i forhold til, at stiftsrådet vælger sin formand blandt menighedsrepræsentanterne.

4.1.2 Biskoppen som forretningsfører for stiftsrådet

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at biskoppen er forretningsfører?«

40 procent af biskopperne, dvs. 4 biskopper, mener, at det fungerer »Meget godt«, at det er biskoppen, der er forretningsfører for stiftsrådet. Herudover har 60 procent af biskopperne svaret, at det fungerer »Godt«.

Tilsvarende svarer 80 procent af stiftsrådene, at ordningen fungerer »Meget godt« og 10 procent, at ordningen fungerer »Godt«. Stiftsrådene i København, Helsingør, Aalborg og Ribe giver således udtryk for, at det fungerer naturligt, og at forretningsførelsen ligger godt hos biskoppen, der i forvejen har administrationen. Et femte stiftsråd, der har tilkendegivet, at ordningen fungerer »Meget godt«, bemærker dog, at det er praksis, at formanden sætter sig i respekt, og at formanden har en god relation til biskoppen. Ligesom et stiftsråd også nævner, at det i praksis kan være vanskeligt, hvis man som biskop har andre vaner i forhold til de beslutninger, der skal føres ud i livet - samme stiftsråd har dog svaret, at ordningen fungerer »Meget godt«.

Kun et stiftsråd er ikke tilfreds med ordningen og har svaret, at det fungerer »Dårligt«.

Ingen respondenter har svaret, at ordningen fungerer »Meget dårligt«.

Ministeriets overvejelser

På baggrund af besvarelserne i evalueringsundersøgelsen, hvor 60 procent af alle respondenterne (stiftsråd og biskopper) har svaret, at forretningsførelsen fungerer »Meget godt«, og 35 procent har svaret »Godt«, er det ministeriets vurdering, at der ikke umiddelbart er grund til at foretage ændringer i forhold til, at biskoppen er forretningsfører for stiftsrådet. Det forekommer desuden naturligt, eftersom biskoppen råder over administrationsressourcerne i stiftsadministrationen.

4.1.3 Valgret og valgbarhed til stiftsrådet

- Menighedsrepræsentanterne

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at alle folkekirkemedlemmer (bortset fra præster) over 18 år m.v. kan vælges som menighedsrepræsentanter i stiftsrådet?«

20 procent af biskopperne mener, at det fungerer »Meget godt«, at alle folkekirkemedlemmer (bortset fra præster) over 18 år m.v. kan vælges som menighedsrepræsentanter i stiftsrådet. Endvidere har 60 procent af biskopperne svaret, at det fungerer »Godt«.

Tilsvarende svarer halvdelen af stiftsrådene, at ordningen fungerer »Meget godt«, og 30 procent mener, at ordningen fungerer »Godt«.

15 procent af alle respondenterne (stiftsråd og biskopper) har svaret »Nogenlunde«, og en svarer »Dårligt«.

Således fremgår det blandt andet af interviewkommentarer fra Helsingør, Fyen, og Haderslev Stiftsråd, at man bør være medlem af et menighedsråd for at sidde i stiftsrådet, men i praksis fungerer det godt - man bør dog under alle omstændigheder have erfaring.

Ligeledes kommenterer stiftsrådet i Lolland-Falsters Stift, at ordningen er meget demokratisk, og at den giver et større potentiale, som virker i praksis.

I Roskilde og Aalborg Stiftsråd er synspunktet tilsvarende, at ordningen ganske vist giver mulighed for at få valgt personer, som ikke har kendskab til folkekirken, men at det omvendte nok er gældende i praksis. Århus Stiftsråd anfører, at det som udgangspunkt kræver folkekirkelig indsigt at sidde i stiftsrådet, og der er delte meninger i rådet om, hvorvidt læge medlemmer skal kunne rekrutteres direkte eller via et menighedsråd. Det er biskoppen over Århus Stift for så vidt enig i, idet han tilkendegiver, at det principielt er et åbent valg, men at der er tale om indforståethed, og at der i praksis er tale om få personer, som allerede er engageret i menighedsrådsarbejde.

Kun et stiftsråd mener som nævnt, at det fungerer »Dårligt«, at alle folkekirkemedlemmer kan indvælges i stiftsrådet. Her er synspunktet, at det kun burde være menighedsrådsmedlemmer, som har indsigt i kirkelige forhold, der kan indvælges i stiftsrådet.

En biskop anfører, at der i praksis kun har været indvalgt menighedsrådsmedlemmer og provstiudvalgsmedlemmer, og at tanken om at få folk helt ude fra er dødfødt. Der skal være en forbindelse - de skal være medlemmer af menighedsråd eller provstiudvalg for at få information fra begge steder samt skabe en form for teamsamarbejde, og det er hans indtryk, at jo tættere medlemmerne er på provstiudvalget, desto bedre er de til at involvere sig.

Endelig har et stiftsråd, der har svaret, at ordningen fungerer »Nogenlunde«, på den anden side tilkendegivet, at bestemmelsen er udmærket, da menighedsrådsmedlemmerne jo bare kan tænke sig om, inden de vælger medlemmer til stiftsrådet.

Diagram 4.1.3 A. Hvordan fungerer det, at alle folkekirkemedlemmer over 18 år m.v. kan vælges som menighedsrepræsentanter i stiftsrådet?

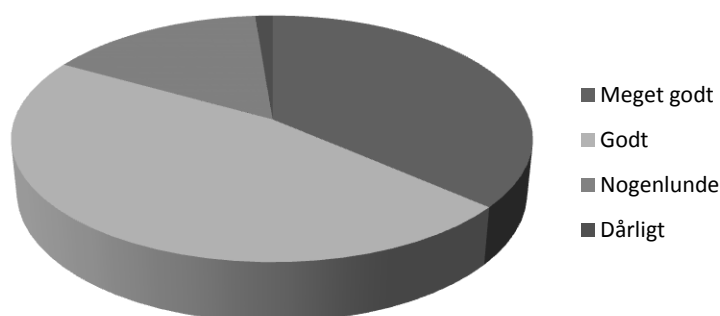

Diagram 4.1.3 A. Cirkeldiagrammet viser den samlede procentvise tilfredshed blandt biskopper og stiftsråd med, at alle folkekirkemedlemmer (bortset fra præster) over 18 år m.v. kan vælges som menighedsrepræsentanter i stiftsrådet. Som det fremgår, har ingen svaret »Meget dårligt« eller »Ved ikke«.

Ministeriets overvejelser

Side 22

Dokument nr. 115326/12

På baggrund af ovenstående, hvor 35 procent af alle respondenterne (stiftsråd og biskopper) har svaret, at ordningen fungerer »Meget godt«, og 45 procent har svaret, at den fungerer »Godt«, samtidig med, at alene 15 procent har svaret »Nogenlunde«, og kun 5 procent har svaret »Dårligt«, er det ministeriets vurdering, at der ikke er grund til at ændre den eksisterende ordning. Dette understøttes endvidere af, at både biskopper og stiftsråd udtaler, at ordningen er demokratisk og fungerer godt i praksis. Samtidig skal det endelig anføres, som det også tilkendegives af et stiftsråd, at det netop er menighedsrådene, der vælger menighedsrepræsentanterne til stiftsrådene, og at menighedsrådene således allerede i den eksisterende ordning har mulighed for at vælge personer med det fornødne kendskab til det kirkelige arbejde.

Biskopper, stiftsråd og distriktsforeningsmedlemmerne er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at det er menighedsrådsmedlemmer, der vælger menighedsrepræsentanterne til stiftsrådet?« og »Kunne du/I forestille dig/jer en anden valgprocedure?«

30 procent af biskopperne, dvs. 3 biskopper, mener, at det fungerer »Meget godt«, at det er menighedsrådsmedlemmer, der vælger menighedsrepræsentanterne til stiftsrådet. Derudover har 60 procent af biskopperne svaret, at ordningen fungerer »Godt«. Én biskop har svaret, at det fungerer »Nogenlunde«.

Blandt stiftsrådene svarer 70 procent – dvs. 7 stiftsråd - at ordningen fungerer »Meget godt«, imens de resterende 30 procent mener, at ordningen fungerer »Godt«.

Det kan i forlængelse heraf anføres, at den overvejende kommentar, som interviewpersonerne har knyttet til dette spørgsmål har været, at det er naturligt, at det er menighedsrådene, der vælger menighedsrepræsentanterne til stiftsrådet.

Af distriktsforeningsmedlemmerne svarer 68 procent, at det er deres indtryk, at ordningen fungerer »Godt«. Endelig har 21 procent svaret »Meget godt«, og 11 procent har svaret »Nogenlunde«.

Ingen af respondenterne (biskopper, stiftsråd og distriktsforeninger) har svaret »Dårligt« eller »Meget dårligt«.

Til spørgsmålet om, hvorvidt respondenterne kunne forestille sig en anden valgprocedure, svarer 90 procent af biskopper og stiftsråd »Nej«. Blandt distriktsforeningsmedlemmerne svares også overvejende »Nej«.

En biskop svarer, at han gerne så, at valg til stiftsrådet skulle foretages samtidig med valg til provstiudvalgene. To stiftsråd udtaler, at direkte valg ikke ville fungere, hvorfor de ikke ser nogen grund til at ændre valgproceduren. Et distriktsforeningsmedlem udtaler, at det måske med fordel kunne henlægges til et af de årlige 'samråd' i provstiet, hvor kandidater kan gives mulighed for at præsentere sig, og at afstemning skulle ske blandt de fremmødte menighedsre-

præsentanter med stemmевægt i forhold til sognenes antal folkekirkemedlemmer – og ikke i forhold til antal menighedsrådsmedlemmer.

Side 23
Dokument nr. 115326/12

Ministeriets overvejelser

Ministeriet finder på baggrund af besvarelsenerne ikke anledning til at anbefale ændringer i den eksisterende ordning. Det skal dog nævnes, at ministeren den 10. oktober 2012 er fremsat L 29 Forslag til lov om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. og lov om folkekirkens økonomi (Ændret procedure ved besættelse af provstestillinger, høringsret til provstiudvalget ved besættelse af stillinger som provst, udvidelse af provstiudvalgets sammensætning og ændring af provstiudvalgets valg- og funktionsperiode). Såfremt lovforslaget vedtages vil valg til stiftsråd og valg til provstiudvalg finde sted i efteråret efter valget til menighedsrådene. Funktionsperioden vil for både stiftsrådet og provstiudvalget begynde den 1. november.

- Provsterne

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at alle provster (undtagen domprovsten) kan vælges til stiftsrådet?«

40 procent af biskopperne, dvs. 4 biskopper, mener, at det fungerer »Meget godt«, at alle provster (undtagen domprovsten) kan vælges til stiftsrådet. Endvidere har 50 procent af biskopperne svaret, at ordningen fungerer »Godt«. Kun en biskop har svaret, at det fungerer »Nogenlunde«.

Derimod har alle stiftsråd på nær et enkelt tilkendegivet, at ordningen fungerer »Meget godt«. Det sidste stiftsråd mener, at ordningen fungerer »Godt«.

Ingen af de adspurgte har svaret »Dårligt«, »Meget dårligt« eller »Ved ikke« i forhold til, at alle provster kan vælges til stiftsrådet.

»Hvordan fungerer det, at det er provsterne, der vælger en repræsentant for provsterne til stiftsrådet?« og »Kunne du/I forestille dig/jer en anden valgprocedure?«

Den procentvise fordeling af tilfredshed blandt de adspurgte er næsten tilsvarende ovenstående vedrørende menighedsrepræsentanterne. Samlet set er der således tale om, at 60 procent har svaret »Meget godt«, 35 procent har svaret »Godt«, og 5 procent – svarende til en respondent – har svaret »Nogenlunde«.

Vedrørende spørgsmålet om en anden valgprocedure svarer alle undtagen et stiftsråd og en biskop, at de ikke kunne forestille sig en anden valgprocedure. Stiftsrådet udtaler, at de godt kunne forestille sig, at det er provstiudvalgene, der vælger provsterepræsentanten til stiftsrådet.

»Hvordan fungerer det, at domprovsten er født medlem af stiftsrådet?«

Både 80 procent af biskopperne og 80 procent af stiftsrådene – dvs. henholdsvis 8 biskopper og 8 stiftsråd – mener, at det fungerer »Meget godt«, at domprovsten er født medlem af stiftsrådet. En biskop svarer, at det fungerer »Godt«. Et stiftsråd og en biskop har svaret, at ordningen fungerer »Nogenlunde«, imens et stifteråd har svaret, at det fungerer »Dårligt«.

Som supplerende bemærkning til spørgsmålet tilkendegiver biskopperne over København, Helsingør, Viborg, Århus og Haderslev stifter, at domprovsten er biskoppens stedfortræder, og at det er godt, at denne holdes orienteret om de væsentligste ting i stiftet. Biskopperne anfører endvidere, at såfremt domprovsten skal fungere som biskoppens stedfortræder, er det meget naturligt og nødvendigt, at domprovsten har en plads i stiftsrådet. Det er også med til at bringe kontinuitet i samarbejdet.

Tilsvarende henviser flere af stiftsrådene også til, at det fungerer godt, da domprovsten er biskoppens stedfortræder. Et medlem af et stiftsråd supplerer med en bemærkning om, at man jo kan diskutere, hvorfor domprovsten skal have særstatus, men set i lyset af, at det er biskoppens stedfortræder, er det godt og nyttigt.

Ministeriets overvejelser

På baggrund af ovenstående finder ministeriet ikke anledning til at anbefale ændringer i den nuværende ordning. De adspurgte har også til dette spørgsmål tilkendegivet, at det er naturligt, at alle provster kan vælges til stiftsrådet. Ligesom det er naturligt, at det er provsterne, der vælger provsterepræsentanten til stiftsrådet. Respondenterne kan overvejende ikke forestille sig en anden valgprocedure. I forhold til spørgsmålet om domprovstens fødte medlemskab af stiftsrådet er der grundlæggende enighed om, at domprovstens tilstedeværelse er nyttig ikke mindst af hensyn til kontinuiteten og som sparingspartner for biskoppen.

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

- Præsterne

»Hvordan fungerer det, at alle præster kan vælges til stiftsrådet?«

50 procent af biskopperne, dvs. 5 biskopper, mener, at det fungerer »Meget godt«, at alle præster kan vælges til stiftsrådet. Derudover har 40 procent af biskopperne svaret, at ordningen fungerer »Godt«. En biskop har svaret, at det fungerer »Nogenlunde«.

Derimod har alle stiftsråd på nær et enkelt tilkendegivet, at ordningen fungerer »Meget godt«. Det sidste stiftsråd mener, at ordningen fungerer »Godt«.

Ingen af de adspurgte har svaret »Dårligt«, »Meget dårligt« eller »Ved ikke«.

Et stiftsråd foreslår, at overenskomstansatte præster skal have en særstatus, sådan at der er reserveret plads til dem. Stiftsrådet mener, at forskellen mellem tjenestemandsansatte præster og overenskomstansatte præster er ansættelsesvilkårene, og de projekter de sætter i gang. Det bliver foreslået, at hvert

provsti kunne indstille en præst, som kan komme på valg, således at man ikke risikerer, at op mod hundrede præster stiller op.

Side 25
Dokument nr. 115326/12

»Hvordan fungerer det, at det er præsterne, der vælger en repræsentant for præsterne til stiftsrådet?« og »Kunne du/I forestille dig/jer en anden valgprocedure?«

I forhold til, hvordan det fungerer, at det er præsterne, der vælger en repræsentant for præsterne, svarer 50 procent af biskopperne, at ordningen fungerer »Meget godt«, imens 40 procent svarer »Godt«, og en enkelt biskop svarer »Ved ikke«.

Stiftsrådene er endnu mere positive over for ordningen, idet 90 procent – dvs. 9 stiftsråd – svarer »Meget godt«, og et stiftsråd svarer »Godt«.

To biskopper tilføjer, at valget af præsterepræsentanter nok i praksis foregår blandt tillidsrepræsentanterne.

Med hensyn til spørgsmålet om en anden valgprocedure svarer alle undtagen et stiftsråd og en biskop, at de ikke kunne forestille sig det anderledes. En domprovst mener, at der er for mange stemmer for præsterne – eksempelvis har han selv tre stemmer: som menighedsrådsmedlem, præst og provst. Derfor mener han, at alle læge og gejstlige alene burde have én stemme pr. næse, således at gejstlige alene kan stemme på gejstlige og læge kun på læge.

Ministeriets overvejelser

De adspurgte har tilkendegivet, at det er naturligt, at alle præster kan vælges til stiftsrådet, og ministeriet ser ingen grund til at foretage ændringer i den gældende ordning. Med hensyn til den anførte bemærkning om fortrinsret for overenskomstansatte præster kan det anføres, at det umiddelbart er ministeriets vurdering, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at reservere pladser i stiftsrådene til præster undergivet bestemte ansættelsesvilkår. Sammensætningen af præsters repræsentation bør således efter ministeriets vurdering overlades til de præster, der har stemmeret ved valg af præsterepræsentanter.

Besvarelserne viser endvidere, at respondenterne finder det naturligt, at det er præsterne, der vælger præsterepræsentanten til stiftsrådet. Respondenterne kan overvejende ikke forestille sig en anden valgprocedure, dog peger et enkelt stiftsrådsmedlem på, at det kan overvejes, om en præst alene skal kunne stemme på en præst, en provst alene på en provst, og læge menighedsrådsmedlemmer alene på menighedsrepræsentanterne.

4.2 Opgaver (kompetencer)

Det blev i betænkning 1495 anført, at stiftsrådets opgaver må knytte an til de biskoppelige opgaver med at skabe rammerne for kirkens liv på stiftsplan. Det betyder, at stiftsrådet skal være et inspirationsforum for menigheder og biskop vedrørende udviklingen af det kirkelige liv i stiftet. Men det betyder også, at biskoppen er uafhængig af stiftsrådet, for så vidt angår udøvelsen af det gejstlige tilsyn ikke mindst i forhold til tilsynet med konkrete præster og menigheder.

Det er en uafhængighed, der modsvarer præstens uafhængighed af menighedsrådet i udøvelsen af sin pastorale forpligtelse.

Side 26
Dokument nr. 115326/12

Men ligesom biskoppen ikke er en over-præst, bør et stiftsråd ikke blive et over-menighedsråd, som er overordnet menighedsrådene i sognene. Det gælder også på det økonomiske område²⁵.

4.2.1 Beslutningsdygtighed

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan fungerer det for stiftsrådet, når der skal træffes beslutninger?« og *»Kunne du/I forestille dig/jer en anden beslutningsprocedure?«*

Biskopperne og stiftsrådene svarer, at det fungerer enten »Meget godt« eller »Godt«, når stiftsrådet skal træffes beslutninger. Der er således samlet 55 procent, der svarer »Meget godt«, og 45 procent, der svarer »Godt«.

Ingen af de adspurgte har svaret »Nogenlunde«, »Dårligt«, »Meget dårligt« eller »Ved ikke«.

Biskopperne og stiftsrådene i København, Helsingør, Lolland-Falster, Aalborg, Viborg, Ribe og Haderslev stifter tilkendegiver, at der sjældent, men nogle gange bruges afstemning, hvorimod både biskoppen og stiftsrådet i Århus Stift anfører, at der opnås konsensus på baggrund af diskussion, og at der aldrig forekommer afstemning.

Vedrørende spørgsmålet om respondenterne kunne forestille sig en anden beslutningsprocedure, svarer 95 procent af de samlede respondenter »Nej«, hvilket svarer til 9 biskopper og 10 stiftsråd. Der er således en enkelt biskop, der svarer »Ja«, dog uden konkrete forslag til ændret procedure.

Ministeriets overvejelser

Det fremgår af lov om folkekirkens økonomi § 23, stk. 7, at stiftsrådet er beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede, og at beslutninger træffes ved almindeligt stemmeflertal.

Af evalueringen fremgår det, at der i praksis oftest træffes beslutninger ved konsensus efter forudgående drøftelse på stiftsrådets møder. På den baggrund er det ministeriets vurdering, at de eksisterende rammer er tilstrækkelige til at imødekomme stiftsrådernes behov.

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at der ifølge bekendtgørelsen om stiftsråd (§ 31) ikke kan vælges stedfortrædere for medlemmerne?« og *»Har stiftsrådet brug for, at der kan vælges en stedfortræder ved et medlems afgang?«*

40 procent af biskopperne, dvs. 4 biskopper, mener, at det fungerer »Meget dårligt«, at der ifølge bekendtgørelsen om stiftsråd ikke kan vælges stedfor-

²⁵ Betænkning 1495/2008, afsnit 5 opgaver, p. 78.

trædere for medlemmerne. Derudover har 30 procent af biskopperne svaret, at ordningen fungerer »Dårligt«. Én biskop svarer, at det fungerer »Nogenlunde«. Én biskop svarer, at det fungerer »Godt«, og den sidste biskop svarer, at det fungerer »Meget godt«.

Det kan hertil anføres, at den biskop, som har svaret, at ordningen fungerer »Meget godt«, samtidig kommenterer, at ordningen indtil videre har fungeret godt, men at det nok også skyldes, at der ikke har været behov for en stedfortræder.

Blandt stiftsrådene svarer 70 procent – dvs. 7 stiftsråd - at ordningen fungerer »Meget dårligt«, imens de resterende 30 procent mener, at ordningen fungerer »Dårligt«.

Alle respondenter har uddybende svaret, at stiftsrådet har brug for, at der kan vælges en stedfortræder, som kan indtræde i rådet ved et medlems afgang.

9 biskopper mener, at der alene skal være mulighed for indkaldelse af stedfortrædere i forbindelse med permanent forfald – eksempelvis ved længerevarende forfald eller død.

Et tilsvarende synspunkt gøres gældende af 4 stiftsråd. Af de resterende stiftsråd mener nogen, at der endvidere skal være mulighed for at indkalde stedfortrædere til enkelte møder, ligesom andre stiftsråd anfører, at der bør indføres en model svarende til den stedfortræderordning, der eksisterer for menighedsråd.

Ministeriets overvejelser

Evalueringen viser, at det er en udbredt opfattelse, at den nuværende ordning, hvor der ikke kan vælges stedfortrædere for medlemmerne, fungerer dårligt i praksis.

Dette afspejler sig ved, at 100 procent af respondenterne svarer »Ja« på spørgsmålet om, hvorvidt stiftsrådet har brug for, at der kan vælges en stedfortræder, der kan indtræde i rådet ved et medlems afgang.

På den baggrund anbefales det, at der bliver mulighed for valg af stedfortræder ved det ordinære valg. Samtidig skal der tages stilling til, hvornår stedfortræderen skal indkaldes. Det kan i den forbindelse overvejes, om ordningen skal ligne:

- a) Den eksisterende ordning for menighedsråd, jf. lov om menighedsråd²⁶, hvor det fremgår, at der skal indkaldes en stedfortræder, når et medlem dør eller udtræder af rådet, eller når et medlem er forhindret i at varetage sit hverv i en forventet periode på mindst to måneder. Herudover er det i lov om menighedsråd reguleret, at en stedfortræder skal indkaldes ved medlemmets forfald til en række enkeltmøder eksempelvis ved et medlems forfald til det konstituerende møde, eller ved et medlems forfald til det møde, hvor den endelige behandling af de kirkelige kassers årlige budget og regnskab finder sted.

eller

²⁶ Lov om menighedsråd § 13, jf. lovbekendtgørelse nr. 584 af 31. maj 2010.

- b) En ordning hvor der alene skal indkaldes stedfortrædere ved mere permanent forfald som tab af valgbarhed og dermed udtræden af stiftsrådet eller ved medlemmets død.

4.2.2 Udskrivning af det bindende stiftsbidrag

Biskopper, stiftsråd og distriktsforeningsmedlemmer er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at det er stiftsrådet, der kan træffe beslutning om:

- *hvorvidt der skal udskrives et bindende stiftsbidrag?*
- *stiftsbidragets størrelse?»*

I forhold til spørgsmålet om udskrivning af det bindende stiftsbidrag svarer 80 procent af biskopperne, dvs. 8 biskopper, at det fungerer »Meget godt«, at det er stiftsrådet, der kan træffe beslutning om, hvorvidt der skal udskrives bindende stiftsbidrag. De resterende 2 biskopper svarer, at ordningen fungerer »Godt«.

Stiftsrådene svarer præcis tilsvarende på spørgsmålet.

Ingen af de adspurgte biskopper og stiftsråd har svaret »Nogenlunde«, »Dårligt«, »Meget dårligt« eller »Ved ikke«.

Blandt distriktsforeningsmedlemmerne svarer 21 procent, at det fungerer »Meget godt«, at stiftsrådet kan træffe beslutning om, hvorvidt der skal udskrives et bindende stiftsbidrag. 37 procent, dvs. 7 distriktsforeningsrespondenter, svarer, at det fungerer »Godt«, mens 26 procent svarer, at det fungerer »Nogenlunde«. 16 procent, dvs. 3 respondenter, svarer, at det fungerer »Dårligt«.

Vedrørende spørgsmålet om, hvordan det fungerer, at det er stiftsrådet, der kan træffe beslutning om stiftsbidragets størrelse, svarer 60 procent af biskopperne, dvs. 6 biskopper, at det fungerer »Meget godt«, imens 40 procent, dvs. 4 biskopper, svarer, at det fungerer »Godt«.

For så vidt angår stiftsrådene fordeler de sig med 80 procent i »Meget godt« og 20 procent i »Godt«.

Ingen af de adspurgte biskopper og stiftsråd svarer »Nogenlunde«, »Dårligt«, »Meget dårligt« eller »Ved ikke«.

Respondenterne fra distriktsforeningerne har tillige besvaret dette spørgsmål. 10 procent svarer, at det fungerer »Meget godt«, at stiftsrådet kan træffe beslutning om stiftsbidragets størrelse, imens 37 procent svarer, at det fungerer »Godt«. 32 procent svarer, at det fungerer »Nogenlunde«. 21 procent, dvs. 4 distriktsforeningsmedlemmer, svarer »Dårligt«.

Ingen af de adspurgte distriktsforeningsmedlemmer svarer »Meget dårligt« eller »Ved ikke«.

Af øvrige kommentarer vedrørende stiftsrådets kompetence til at udskrive det bindende stiftsbidrag fremgår, at en biskop mener, at det giver god kontinuitet, at det er stiftsrådet, der udskriver. En anden biskop siger, at det er en meget stor hjælp for biskoppen, fordi han ikke alene skal forsvare brugen af ligningsmidler, men har et repræsentativt organ. En tredje kommentar er, at selve pro-

cessen fungere godt, men at man godt kunne ønske sig, at der blev skruet lidt op for beløbet, så der var mere at gøre godt med.

Hertil tilkendegiver et stiftsråd, at hvis stiftsrådet skal kunne sætte gang i initiativer er det nødvendigt, at de kan udskrive det bindende stiftsbidrag. Et andet stiftsråd bemærker, at visioner kræver opgaver, og at det kræver midler.

I forhold til spørgsmålet om stiftsbidragets størrelse bemærker en biskop, at han holder meget af den lokale folkekirke, hvor også økonomien ligger, men at det betyder, at det bliver administrativt tungt at gøre ting sammen, og at fælles tiltag bliver rigtig langsommelige på den måde. I forlængelse heraf siges, at det bindende stiftsbidrag jo skal meldes ud i marts allerede året før, hvilket gør, at det bliver lidt tungt i forhold til at gøre ting her og nu.

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at både læge og gejstlige medlemmer kan beslutte, hvorvidt der skal udskrives et bindende stiftsbidrag og hvad det skal bruges til?«

60 procent af biskopperne, dvs. 6 biskopper, mener, at det fungerer »Meget godt«, at både læge og gejstlige medlemmer kan beslutte, hvorvidt der skal udskrives et bindende stiftsbidrag, og hvad det skal bruges til. 40 procent af biskopperne svarer, at ordningen fungerer »Godt«.

Alle stiftsråd mener, at ordningen fungerer »Meget godt«.

Der er således ingen af de adspurgte, der har svaret hverken »Nogenlunde«, »Dårligt«, »Meget dårligt« eller »Ved ikke«.

Københavns Stiftsråd nævner, at det jo svarer til, at præsterne også har indflydelse i menighedsrådene. Haderslev Stiftsråd tilkendegiver, at det er en styrke, at både læge og gejstlige medlemmer er med til at træffe beslutning i stiftsrådet. Tilsvarende siger stiftsrådene i Viborg Stift og Århus Stift, at der ikke skelnes mellem, hvem der er læge, eller hvem der er gejstlige. De mener, at det ville være underligt at udelukke halvdelen, når der skal besluttes noget. Ligeledes bemærker stiftsrådet i Roskilde Stift, at man ikke bør have et A- og et B-hold, og at indsigten i stiftsrådsarbejdet i høj grad tilskrives personlig indsigt fremfor, hvorvidt der er tale om en læg eller gejstlig position.

Biskopper, stiftsråd og distriktsforeningsmedlemmer er spurgt om:

»Hvad mener du om stiftsbidragets størrelse. Der kan ifølge loven udskrives et bidrag på mellem 0-1 pct. af den lokale ligning?«²⁷

80 procent af biskopperne, dvs. 8 biskopper, og 90 procent af stiftsrådene, dvs. 9 stiftsråd, svarer, at det er »Tilpas«, at der ifølge loven kan udskrives et bidrag på mellem 0-1 pct. af den lokale ligning. 2 biskopper og 1 stiftsråd har svaret, at

²⁷ Svarkategorierne til spørgsmålet er: »Det burde være meget større (> 1 procent)«, »Det burde være større (> 1 procent)«, »Det er tilpas«, »Det burde være mindre (eks. max < 0,75)«, »Det burde være meget mindre (eks. max. < 0,50)«, »Ved ikke«.

rammen for udskrivning af stiftsbidraget burde være større end 1 procent (> 1 procent).

Blandt distriktsforeningsmedlemmerne svarer 63 procent – dvs. 12 respondenter – at de finder rammen på 0-1 procent af den lokale ligning »Tilpas«. De øvrige svar fordeler sig nogenlunde jævnt i svarkategorierne »Meget større« til »Meget mindre« og »Ved ikke«, men da der i alt er tale om 7 respondenter og 1 til 2 i hver svarkategori, er det overvejende signal, at distriktsforeningsmedlemmerne finder udskrivningsrammen tilpas.

Kommentarerne til spørgsmålet om rammen for udskrivning af det bindende stiftsbidrag varierer en del. Således tilkendegiver en biskop, at det er uambitiøst, at rammen for udskrivning af stiftsbidraget alene går til 1 procent, og at den skulle være mindst 2 procent. Det er nemmere at gennemføre tiltag sammen. På nuværende tidspunkt findes der mange midler lokalt, som kunne anvendes mere fordelagtigt. En anden biskop siger derimod, at rammen ikke skal være større, da mange provstier i forvejen er i evig kamp om at få pengene til at slå til.

Desuden foreslår biskoppen over Haderslev Stift, at når der er gået en periode på f.eks. 3 år kunne et tiltag, som er iværksat af stiftsrådet, med fordel overgå til lokal finansiering, hvis nogle ønskede at føre det videre. Herunder foreslås, at det f.eks. kunne overgå til provstiuvalgets finansiering, således at stiftsrådets rolle bliver mere igangsættende end driftende.

Helsingør Stiftsråd tilkendegiver i forlængelse af sin kommentar om, at rammen er tilpas, at det dog kan blive nødvendigt at forhøje rammen, hvis stiftsrådet tillægges flere opgaver. Tilsvarende siger stiftsrådet i Århus Stift, at indenfor de nuværende kompetencer er rammen tilpas, men hvis der tilføres stiftsrådet flere beføjelser, vil der blive behov for en større ramme. Det kan flytte forholdet mellem menighedsråd og provsti. Århus Stiftsråd udbygger svaret med at konstatere, at spørgsmålet også afhænger af, om stiftsrådet skal være ambassadører for en anden udvikling af folkekirken.

Ministeriets overvejelser

På baggrund af ovenstående er det vurderingen, at der i forhold til stiftsrådets ret til at udskrive et bindende stiftsbidrag og fastsætte stiftsbidragets størrelse generelt og på tværs af biskopper, stiftsråd og distriktsforeningsmedlemmer er meget stor tilfredshed med ordningerne. Det er således ministeriets vurdering, at resultatet af evalueringsundersøgelsen ikke giver anledning til overvejelser om ændringer af disse bestemmelser.

Spørgsmålet om forholdet mellem læge og gejstlige og deres kompetencer i stiftsrådet var omdiskuteret i forbindelse med evalueringen af stiftsrådsforsøgene i betænkning 1495. Således fremgik det, at:

»Erfaringerne fra evalueringen tilsiger, at medlemmernes tilhørsforhold til de forskellige grupper får mindre betydning, efterhånden som arbejdet i stiftsrådet skridder frem. I lyset af denne erfaring og med en sammensætning af stiftsrådene, hvor der er en klar overvægt af valgte, læge medlemmer, jf. afsnit 2.3, må betænkelighederne ved at henlægge kompetencerne vedrørende stiftsbidraget til det samlede

stiftsråd vurderes at være mindre end fordelene ved at kunne føre diskussioner af stiftets prioriteringer og af budgetlægningen for stiftsbidraget i samme forum.«²⁸

Side 31

Dokument nr. 115326/12

Den nuværende evaluering har vist, at der er overordentligt stor tilfredshed med, at læge såvel som gejstlige medlemmer i stiftsrådet kan træffe beslutninger i fællesskab og herunder også om udskrivningen af det bindende stiftsbidrag, og hvad dette skal anvendes til. Det fremgår blandt andet af bemærkninger som »[...] der ikke skelnes mellem, hvem der er læge, eller hvem der er gejstlige« og »[...] det ville være underligt at udelukke halvdelen, når der skal besluttet noget«. Ministeriet vurderer derfor, at der ikke er behov for at ændre på beslutningskompetencen.

I forhold til udskrivningsrammens størrelse viser undersøgelsen, at 80 procent af biskopperne og 90 procent af stiftsrådene finder, at rammen er tilpas.

For distriktsforeningsmedlemmernes vedkommende gør dette sig gældende for mere end halvdelen.

Det overvejende indtryk under interviewene med biskopper og stiftsråd var også, at der er en stor sognebevidsthed i forhold til den lokale økonomi og dermed mådehold i forhold til den faktiske udskrivningsprocent. Der er i praksis i 2012 udskrevet mellem 0,26 procent i Fyens Stift og 0,8 procent i Københavns Stift. Således er der ingen stiftsråd, der på nuværende tidspunkt udnytter udskrivningsrammen fuldt ud²⁹.

På den baggrund og henset til, at det ikke anbefales at tillægge stiftsrådene væsentlige nye opgaver, er det ministeriets vurdering, at det ikke på nuværende tidspunkt er hensigtsmæssigt eller ønskeligt at udvide udskrivningsrammen. Det kan omvendt blive nødvendigt at drøfte en rammeudvidelse, såfremt stiftsrådene tillægges en større rolle eller tildeles flere kompetencer, som finansieringsmæssigt skal understøttes.

Ligeledes må det forventes, at et aktivt stiftsråd, som igangsætter mange tiltag i stiftet, tillige vil opleve behov for flere midler, såfremt det skal blive ved med at drive alle igangsatte tiltag. Derfor synes det som foreslået af biskoppen over Haderslev Stift at være hensigtsmæssigt for både stiftsråd og det lokale liv i provstier og sogne, hvis stiftsrådet i nogen henseende alene kunne fungere som igangsættende initiativtager, der planlægger, iværksætter og finansierer tiltag i en given periode på f.eks. 2-3 år, hvorefter tiltaget enten bortfalder eller gribes af lokale myndigheder – provstiudvalg og menighedsråd – der kan videreføre det i større eller mindre samarbejder.

4.2.3 Prioritering af stiftsbidragets anvendelse

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at det er stiftsrådet, der træffer beslutning om, hvad stiftsbidraget skal anvendes til?«

²⁸ Betænkning 1495, afsnit 2.2, stiftsrådets opgaver, p. 11.

²⁹ Der henvises endvidere til afsnit 4.5 om faktuelle oplysninger om stiftsrådene fra stiftskontorcheferne.

70 procent af biskopperne, dvs. 7 biskopper, mener, at det fungerer »Meget godt«, at det er stiftsrådet, der træffer beslutning om, hvad stiftsbidraget skal anvendes til. Derudover har 30 procent af biskopperne svaret, at ordningen fungerer »Godt«.

Blandt stiftsrådene svarer alle, dvs. 10 stiftsråd, at ordningen fungerer »Meget godt«.

Der er således ingen af de adspurgte biskopper og stiftsråd, der har svaret hverken »Nogenlunde«, »Dårligt«, »Meget dårligt« eller »Ved ikke«.

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at stiftsbidraget kan anvendes til:

- *kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster?*

Alle 10 biskopper svarer, at det fungerer »Meget godt« eller »Godt«, at stiftsbidraget kan anvendes til kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster.

Endvidere svarer 50 procent af stiftsrådene, at ordningen fungerer »Meget godt«, imens 30 procent svarer, at ordningen fungerer »Godt«. To stiftsråd svarer, at ordningen fungerer »Meget dårligt«. Et af disse to stiftsråd begrundede svaret med, at de ikke rigtig bruger denne mulighed.

Ingen af de adspurgte har svaret »Nogenlunde«, »Dårligt« eller »Ved ikke«.

»Hvordan fungerer det, at stiftsbidraget kan anvendes til:

- *formidling af kristendom?*

Alle 10 biskopper svarer, at det fungerer »Meget godt« eller »Godt«, at stiftsbidraget kan anvendes til formidling af kristendom.

For stiftsrådene er det næsten det samme billede, idet 90 procent svarer, at ordningen fungerer »Meget godt«, mens et stiftsråd svarer, at ordningen fungerer »Meget dårligt«. Dette stiftsråd begrundede svaret med, at de ikke rigtig bruger denne mulighed.

Ingen af respondenter har svaret »Nogenlunde«, »Dårligt« eller »Ved ikke«.

»Hvordan fungerer det, at stiftsbidraget kan anvendes til:

- *udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter?»*

60 procent af biskopperne, dvs. 6 biskopper, svarer, at det fungerer »Meget godt«, at stiftsbidraget kan anvendes til udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter. 30 procent af biskopperne svarer, at det fungerer »Godt«, og en biskop svarer »Ved ikke«.

80 procent af stiftsrådene, dvs. 8 stiftsråd, svarer, at ordningen fungerer »Meget godt«. Et stiftsråd svarer »Godt«, og et stiftsråd svarer, at ordningen fungerer »Meget dårligt«.

Side 33

Dokument nr. 115326/12

»Har du/I tænkt på andre aktiviteter, som stiftsbidraget burde kunne anvendes til?«

Samlet set svarer 50 procent af respondenterne (biskopper og stiftsråd) »Ja« til spørgsmålet om, hvorvidt de har tænkt på andre aktiviteter, som stiftsbidraget burde kunne anvendes til. Den anden halvdel svarer »Nej«.

Der er i forbindelse med besvarelsen af spørgsmålet fremkommet konkrete forslag til andre aktiviteter – eksempelvis nævnes hjemmel til andet kirkeligt arbejde, og herunder kontakt til andre trossamfund, udlån til projekt 'Grøn Kirke', så der kan sættes solceller på alle præstegårde, hjemmel til landsdækkende aktiviteter, finansiering af efteruddannelse til præster mv. Det er dog umiddelbart vurderingen, at de fleste af disse forslag allerede kan indeholdes i de eksisterende anvendelsesformål, som er angivet i loven. Dog er der ikke hjemmel til finansiering af landsdækkende aktivitet på tværs af stiftsgrænser.

Det nævnes også i interviewene, at der i nogle stifter er et ønske om en friere anvendelsesbestemmelse i forhold til anvendelsen af stiftsbidraget, således at ikke alt skal 'puttes i kasser', og at stiftsrådet skal kunne agere indenfor de samme områder, som menighedsråd kan. Tilsvarende nævnes det, at bestemmelserne er omstændelige, og en biskop siger 'vi skal putte runde klodser igennem firkantede huller'.

Det tilkendes endvidere, at det er opfattelsen, at der er snævre grænser for, hvad man må bruge stiftsbidraget til. Biskoppen over Viborg Stift mener, at der er tale om et kompetent organ, hvor friere rammer må være mulige. Eksempelvis til at stiftsråd kunne arbejde på tværs af stifter og lave noget sammen, f.eks. på kommunikationsområdet, og at der burde være nogle regler om, at stiftsråd også gerne må samarbejde.

Biskoppen over Haderslev Stift fremhæver i øvrigt, at der i udgangspunktet jo ikke er plads til landsdækkende aktiviteter, og at såfremt stiftsrådene skal tages alvorligt, så skal de også have lov til at støtte landsdækkende aktiviteter.

Ministeriets overvejelser

I forhold til ovenstående resultater fra interviewundersøgelsen kan det konstateres, at der er stor tilfredshed med, at kompetencen til at træffe beslutning om, hvad stiftsbidraget skal anvendes til, er placeret hos stiftsrådet, hvorfor det vurderes, at der ikke umiddelbart er grundlag for at ændre på ordningen.

Vedrørende anvendelsesformålene for stiftsbidraget opleves der generelt tilfredshed med disse. Dog er der hos nogle respondenter et ønske om friere rammer. Det kan i den forbindelse overvejes, om der kunne foretages en forenkling af anvendelsesformålene, således at disse blev mere overskuelige. Dette kunne betyde, at stiftsrådene i mindre grad behøver at tænke i kasser, når

stiftsbidraget skal anvendes. Der kunne således være tale om en forenkling svarende til den, som § 2 i lov om folkekirkens økonomi undergik i 2009³⁰.

Side 34
Dokument nr. 115326/12

4.2.4 Forvaltning af stiftsmidlerne

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at det er stiftsrådet, der bestyrer kirkernes og præsteembedernes kapitaler?«

50 procent af biskopperne, dvs. 5 biskopper, svarer, at det fungerer »Meget godt«, at det er stiftsrådet, der bestyrer kirkernes og præsteembedernes kapitaler. Endvidere svarer 20 procent af biskopperne, at ordningen fungerer »Godt«. 3 biskopper svarer, at ordningen fungerer »Nogenlunde«.

40 procent af stiftsrådene svarer, at ordningen fungerer »Meget godt«. 30 procent, at den fungerer »Godt«, og de sidste 3 stiftsråd, at ordningen fungerer »Nogenlunde«.

Ingen af de adspurgte har svaret »Dårligt«, »Meget dårligt« eller »Ved ikke«.

To biskopper tilkendegiver, at de mener, at det har været godt, at stiftsrådene har indgået samarbejde om fælles kapitalforvaltning. En af disse siger også, at det dog er vanskeligt, at så stort et udvalg er ansvarligt for kapitalerne, og at det svækker indsigten til trods for kompetencernes tilstedeværelse.

Et stiftsråd fremhæver en vis grad af træghed ved den fælles kapitalforvaltning, og siger, at gevinsten ved samarbejdet om forvaltning af kapitalerne endnu ikke har vist sig.

Et andet stiftsråd tilkendegiver, at der i forbindelse med kapitalforvaltningen kræves økonomisk indsigt for at sikre den demokratiske legitimitet, og at det således mindsker gennemsigtigheden, hvis økonomiske kompetencer ikke er til stede i stiftsrådet.

Hertil kommer, at både biskopper og stiftsråd fremhæver, at det er en stor fordel at have økonomikyndige i stiftsrådet.

Ministeriets overvejelser

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der generelt er tilfredshed med, at det er stiftsrådet, der bestyrer kirkernes og præsteembedernes kapitaler. Samtidig fremgår det også af undersøgelsen, at den fælles kapitalforvaltning giver nogle udfordringer. Det kan muligvis skyldes, at samarbejdet fortsat er relativt nyt.

Samtidig bemærkes det, at det i interviewene nævnes, at stiftsrådet er et stort udvalg til at bearbejde informationer fra den fælles kapitalforvaltning og træffe beslutninger om konkrete udlån af stiftsmidlerne.

³⁰ Jf. bemærkningerne til L 27 om lov om ændring af lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning, lov om folkekirkens økonomi og forskellige andre love (Effektivisering af folkekirkens økonomi og administration samt udvidet adgang til kirkelig betjening m.v.), Folketingssamling 2008-2009.

På den anden side noteres det, at undersøgelsen har vist, at der generel er tilfredshed med ordningen om, at det er stiftsrådet, der bestyrer kirkernes og præsteembedernes kapitaler, og at de samlede besvarelser fra biskopper og stiftsråd viser, at 45 procent af respondenterne svarer »Meget godt«, og 25 procent svarer »Godt«, mens 30 procent svarer, at det fungerer »Nogenlunde«.

Hertil kommer, at det er vanskeligt at pege på en anden demokratisk forsamling, der bedre ville kunne varetage bestyrelsen af kirkernes og præsteembedernes kapitaler. Der er jo netop tale om kirkernes og præsternes kapitaler, som menighedsrådene efter nærmere angivne regler skal indbetale til stiftsmidlerne, hvorfor det også er naturligt, at disse midler bestyres af et demokratisk valgt organ, der er sammensat på stiftsniveau blandt andet af repræsentanter fra menighederne i stiftet.

Som følge af ovenstående er det den samlede vurdering, at der som udgangspunkt ikke er grundlag for at ændre ordningen, således at denne kompetence fjernes fra stiftsrådet.

Der henvises endeligt til, at det af bekendtgørelsen om bestyrelse af kirke- og præsteembedekapitalen³¹ blandt andet fremgår, at udlån foretages på vilkår fastsat af det udlånende stiftsråd. Stiftsrådene har således mulighed for at organisere sig med en relativ fast udlånspolitik således, at administrationsgraden fra sag til sag herved nedsættes.

Dette er tillige i tråd med anbefalingerne i betænkning 1495/2008 om evaluering af forsøg med stiftsråd³², hvor det blandt andet fremgår, at:

»Det vil ikke være hensigtsmæssigt, at alle konkrete sager om stiftslån til de lokale kasser skal behandles af det fulde stiftsråd. Det er væsentligt at holde sig for øje, at stiftsrådets kompetence vedrører kapitalforvaltningen, og som sådan ikke omfatter en stillingtagen til de konkrete byggesager, idet kompetencen på byggesagsområdet ligger hos menighedsråd, provstiudvalg og stiftsøvrighed.

Det kan derfor *anbefales*, at stiftsrådet fastlægger en udlånspolitik, som stiftsadministrationen kan behandle de konkrete sager efter.«

4.2.5 Antal/type underudvalg (stiftets udvalgsstruktur)

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at det er stiftsrådet, der fastlægger stiftets udvalgsstruktur?«

60 procent af biskopperne, dvs. 6 biskopper, mener, at det fungerer »Meget godt«, at det er stiftsrådet, der fastlægger stiftets udvalgsstruktur. Endvidere har 30 procent af biskopperne svaret, at ordningen fungerer »Godt«. En biskop har svaret, at det fungerer »Nogenlunde«.

80 procent af alle stiftsråd har svaret, at ordningen fungerer »Meget godt«. De sidste to stiftsråd mener, at ordningen fungerer »Godt«.

³¹ Bekendtgørelse nr. 1367 af 5. december 2010 om bestyrelse af kirke- og præsteembedekapitalen § 8.

³² Betænkning 1495/2008, afsnit 2.2 Stiftsrådets opgaver, p. 13.

Ingen af de adspurgte har svaret »Dårligt«, »Meget dårligt« eller »Ved ikke« i forhold til, at det er stiftsrådet, der fastlægger stiftets udvalgsstruktur.

Side 36

Dokument nr. 115326/12

En biskop kommenterer, at udvalgene vælges på baggrund af indstilling fra biskoppen, og at der på den måde ikke er sket en dramatisk forandring. En anden biskop tilkendegiver, at det fungerer godt, men det forudsætter dog, at der er enighed mellem biskop og provster og stiftsråd i forhold til, hvad man vil i stiftet. En tredje biskop bemærker, at det fungerer fint, at det er stiftsrådet, der fastlægger stiftets udvalgsstruktur, men at biskoppen jo tillige selv kan nedsætte yderligere udvalg.

Et stiftsråd bemærker, at det er godt, at udvalgene ikke er løst flyvende satellitter, men at de er forankret i stiftsrådet. Et andet mener, at det er vigtigt, at det er stiftsrådet, der fastlægger udvalgsstrukturen, og at det er godt, at det er det enkelte stift, der selv beslutter, hvad de har brug for. Endelig anfører et stiftsråd, at man dog kunne efterlyse en mulighed for bedre dialog med andre stiftsråd, således at stiftsrådene herved kunne hente inspiration fra hinanden med hensyn til nyttige udvalg. I øvrigt tilkendegives det, at det er godt, at det er stiftsrådet, der bevilger penge til udvalgenes arbejde.

Ministeriets overvejelser

På baggrund af ovenstående finder ministeriet ikke anledning til at anbefale ændringer i den nuværende ordning. De adspurgte respondenter har tilkendegivet, at det fungerer godt, at det er stiftsrådet, der fastlægger stiftets udvalgsstruktur. Enkelte biskopper fremhæver vigtigheden af, at biskoppen jo også kan nedsætte sine egne udvalg, og at stiftsrådet er lydhør over for udvalgsbehovet i stiftet i forhold til stiftets vision og strategier.

Belyst i det perspektiv er det vigtigt, at der fortsat er en god og åben dialog mellem biskop og stiftsråd i forhold til, hvor stiftet skal bevæge sig hen, og at der kun nedsættes de udvalg, der er behov for. Ligesom det også fortsat er vigtigt, at stiftsrådet er det primære samlingspunkt for udvalgenes arbejde, således at udvalg ikke kommer til at fungere som »syltekrukker« for ellers gode initiativer.

For så vidt angår muligheden for en bedre dialog mellem stiftsråd, som kan medvirke til inspiration for andre stiftsråd og til udvikling af initiativer i det enkelte stift, er der allerede mulighed for, at et stiftsråd via stifternes hjemmesider kan hente inspiration om andre stiftsråds virke, herunder hvilke udvalg stiftsrådet har nedsat i stiftet. På den anden side kunne man overveje, om der oveni er behov for et fælles forum som f.eks. en 'væg' eller et chatforum, hvor meningsudvekslinger kan ske på uformel basis.

I denne diskussion indgår, at enkelte respondenter har nævnt, at der er et behov for, at stiftsråd kan løfte tiltag på tværs af stiftsgrænser, dvs. et behov for, at rammerne for stiftsrådernes virke tillader, at de samarbejder og finansierer ting i fællesskab. I den forbindelse kan nævnes kapitel 8 i lov om menighedsråd, der giver mulighed for samarbejde på tværs af og mellem niveauer i folkekirken, således at stiftsøvrighed, provstiudvalg og menighedsråd under bestemte forudsætninger kan samarbejde, ligesom også to eller flere på samme niveau kan samarbejde.

Derimod er der ikke en tilsvarende generel mulighed for to eller flere stiftsråd til at indgå samarbejdsaftaler og finansiære initiativer i fællesskab. Dog skal det nævnes, at stiftsrådene efter de gældende bestemmelser³³ enkeltvis eller i fællesskab kan overlade kapitalforvaltningen til en ekstern kapitalforvalter. Samarbejdet mellem flere stiftsråd om fælles kapitalforvaltning skal reguleres i en vedtægt, der skal godkendes af Ministeriet for Ligestilling og Kirke.

Det kan derfor overvejes, hvorvidt der er behov for en hjemmel, således at også stiftsråd fremover kan samarbejde om andet end forvaltning af kapitaler.

4.2.6 Kompetencer og tidsforbrug

Biskopper, stiftsråd og distriktsforeningsmedlemmer er spurgt om:

»Hvad opfatter du/I som stiftsrådets væsentligste opgave?«

Biskopper og stiftsråd er ved besvarelsen af dette spørgsmål blevet bedt om, at prioritere væsentligheden af følgende:

- »Udskrivning af stiftsbidrag«
- »Prioritering af anvendelse af stiftsbidraget«
- »Forvaltning af stiftsmidlerne«

Nedenfor vises fordeling af besvarelsene.

Table 4.2.6 A Hvad opfatter du/I som stiftsrådets væsentligste opgave?

	Udskrivning af stiftsbidrag gns 1,79	Prioritering af anvendelse gns 1,25	Forvaltnings af stiftsmid- lerne gns 2,5	Ved ikke
København	2	1	3	
København- rådet	2	1	3	
Helsingør	1	2	3	
Helsingør- rådet	1	1	1	
Roskilde	1	1	2	
Roskilde- rådet	2	1	3	
L-F	1	2	3	
L-F-rådet	2	1	3	
Fyen	2	1	3	
Fyen-rådet	1	1	1	
Aalborg		1		
Aalborg-rådet	2	1	3	
Viborg	2	1	4	
Viborg-rådet	1	1	3	
Århus	2	1	3	

³³ Bekendtgørelse nr. 1367 af 5. december 2010 om bestyrelse af kirke og præsteembedekapitalen, § 10, stk. 2 og 3.

Århus-rådet	2	1	3	
Ribe	2	3	1	
Ribe-rådet	3	2	1	
Haderslev	3	1	2	
Haderslev-rådet	2	1	3	
I ALT biskop	Gns 1,78	Gns 1,4	Gns 2,7	
I ALT rådet	Gns 1,80	Gns 1,1	Gns 2,4	

Tabel 4.2.6 A. Tabellen viser, hvorledes biskopper og stiftsråd har valgt at prioritere de tre kompetencer, som er tillagt stiftsrådet. Det bemærkes, at tabellen er struktureret således, at de grå felter viser biskoppernes svar, og de hvide felter stiftsrådernes svar. Værdien 1 = mest væsentlig, 2 = væsentligt og 3 = mindst væsentlig. Når der er angivet den samme værdi i flere felter, er dette udtryk for, at respondenterne mener, at kompetencerne er lige væsentlige. Gennemsnitsværdien fremgår ved at dividere antal point med antal respondenter, som har prioriteret opgaven, f.eks. for udskrivning af stiftsbidrag: 34 point/19 respondenter = 1,79 point.

Som det fremgår af tabellen har langt de fleste biskopper og stiftsråd svaret, at de mener, at stiftsrådets væsentligste opgave er at prioritere anvendelsen af stiftsbidraget. Dernæst prioriteres udskrivning af det bindende stiftsbidrag, som stiftsrådets væsentligste opgave, og på tredjepladsen kommer stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne.

For distriktsforeningsmedlemmerne gør det sig derimod gældende, at de ud fra de nævnte stiftsrådsopgaver overvejende finder, at det er forvaltning af stiftsmidlerne, der er stiftsrådets væsentligste opgave. Dernæst kommer prioritering af stiftsbidragets anvendelse. Endelig har distriktsforeningsmedlemmerne tilkendegivet, at udskrivning af det bindende stiftsbidrag er mindst vigtigt.

Ministeriets overvejelser

Ministeriet finder umiddelbart ikke denne fordeling overraskende, idet også den tidligere evaluering i betænkning 1495/2008 viste, at en af stiftsrådets store opgaver er at understøtte det lokale kirkelige liv i stiftet, og at det i bemærkningerne til loven om de permanente stiftsråd blev understreget, at stiftsrådet netop skal koncentrere sig om at understøtte projekter til gavn for stiftets sogne.

I forhold til interviewundersøgelsens resultat er det derfor naturligt, at både biskopper og stiftsråd overvejende prioriterer opgaven vedrørende anvendelse af stiftsbidraget som stiftsrådets væsentligste kompetence.

I forhold den foretagne spørgeskemaundersøgelse blandt distriktsforeningsmedlemmerne fremgår det som nævnt, at de overvejende ser forvaltning af stiftsmidlerne som stiftsrådets væsentligste opgave, hvilket kan betragtes som naturligt, da distriktsforeningsmedlemmerne er sammenslutninger af menighedsråd, og således må forventes at interessere sig særligt for forvaltningen af stiftsmidlerne.

Biskopper, stiftsråd og distriktsforeningsmedlemmer er spurgt om:

»Har du/I tænkt på andre opgaver (kompetencer), der burde tillægges stiftsrådet?«

70 procent af biskopperne, dvs. 7 biskopper, svarer »Nej« i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt de har tænkt på andre opgaver (kompetencer), der burde tillægges stiftsrådet. 30 procent af biskopperne svarer »Ja« til, at de har tænkt på andre opgaver, der burde tillægges stiftsrådet.

60 procent af stiftsrådene svarer »Nej« til, at de har tænkt på andre opgaver, der burde tillægges stiftsrådet. 40 procent svarer »Ja«.

Diagram 4.2.6 A. Har du/I tænkt på andre opgaver (kompetencer), der burde tillægges stiftsrådet?

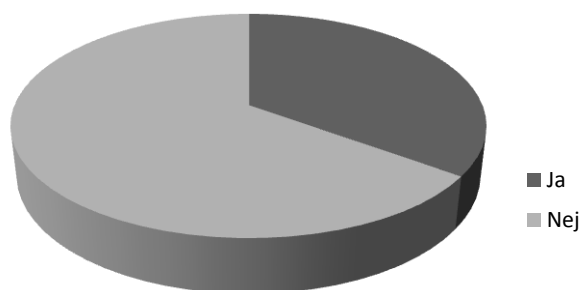

Diagram 4.2.6 A. Cirkeldiagrammet viser, at 65 procent af biskopper og stiftsråd har svaret »Nej« til spørgsmålet om, hvorvidt de har tænkt på andre opgaver (kompetencer), der burde tillægges stiftsrådet. 35 procent har svaret »Ja«.

Af de adspurgte distriktsforeningsmedlemmer svarer 63 procent »Nej« til, at de har tænkt på andre opgaver, der burde tillægges stiftsrådet. 2 distriktsforeningsmedlemmer har svaret »Ja« og har anført, at stiftsrådene skal have til opgave at føre menighedsrådene på rette vej især nu, hvor der er nye medlemmer på vej. Et andet medlem har svaret, at stiftsrådet skal levere en større grad af information og dermed være mere synlige³⁴.

Af biskoppers og stiftsråds forslag til opgaver fremgår blandt andet: mere rådgivning, efteruddannelse af præster, medansvar for stiftets fællesfondsmidler, stiftsrådsudtalelse i forbindelse med biskops fremlæggelse af pastoratændringer (høringsret), sognestruktur og grænser, strukturændringer – godt hvis ikke kun biskoppen, men bredere demokratisk forsamling, kompetence i forbindelse med niveauet for indsigtlinjer ved kirker (plansager), rådgivende eller besluttende kompetence ved kirkebyggeri, fokus på lejlighedskirker ved kirkelukninger.

Biskoppen over Ribe Stift har tilkendegivet, at det ville være for tidskrævende og gå ud over igangværende pastoratsændringer, såfremt stiftsrådet tillægges kompetencer ved pastoratsændringer. Biskoppen over Århus Stift har tilkendegivet, at man i forbindelse med fordelingen af præstestillinger kunne forud-

³⁴ Se hertil eventuelt afsnit 4.3.4 om synliggørelse af stiftsrådet.

se, at det ville blive katastrofalt og tillige blive alles kamp mod alle, såfremt kompetencen tillægges stiftsrådet – som det er nu ved alle, at ansvaret ligger hos biskoppen.

Biskoppen over Aalborg Stift mener som udgangspunkt, at stiftsrådene skal have mere erfaring, før de tillægges yderligere kompetencer.

Ministeriets overvejelser

Det er den overvejende holdning blandt respondenterne, at de ikke har tænkt på andre opgaver (kompetencer), der burde tillægges stiftsrådet. Dvs. andre end dem stiftsrådet har i forvejen, som er: udskrivning af et bindende stiftsbidrag, prioritering af stiftsbidragets anvendelse, forvaltning af stiftsmidlerne og fastlæggelse af stiftets udvalgsstruktur.

Enkelte respondenter foreslår, at stiftsrådet bliver høringsberettiget eksempelvis i forbindelse med ændringer i den lokale kirkelige struktur (sogne- og provstiinddelingen) og i forbindelse med pastoratsinddelingen og normering af præstestillinger. Andre overvejer om, der skal tillægges stiftsrådene kompetencer i forbindelse med kirkebyggeri.

Det kan overvejes, om stiftsrådets kompetence skal ændres eksempelvis i form af, at stiftsrådet i forhold til en eller flere af de nævnte opgaver bliver høringsberettiget eller direkte får beslutningskompetence eventuelt sammen med de eller den nuværende beslutningstager.

- Vedr. den lokale kirkelige struktur (sogne- og provstiinddelingen)

Den lokale kirkelige struktur består af inddelingen i sogne og provstier. Inddelingen i sogne og provstier er bestemmende for det lokale kirkelige demokratis virkemåde, idet der som udgangspunkt skal være et menighedsråd for hvert sogn og et provstiudvalg for hvert provsti. Der kan dog ifølge gældende lov etableres fælles menighedsråd for sognene og fælles provstiudvalg for to provstier inden for et ligningsområde.

Inddelingen i sogne og provstier fastlægges i dag ved kongelig resolution efter indstilling fra ministeren for ligestilling og kirke.

Ændringer af provstigrænserne foretages ud fra hensyn til en administrativt hensigtsmæssig inddeling, ikke mindst for så vidt angår den meget omfattende omlægning af provstigrænserne, der fandt sted pr. 1. januar 2007 i forbindelse med kommunalreformen. Det blev her tilstræbt, at der så vidt muligt er sammenfald mellem kommune- og provstigrænserne. Dette skyldes, at kirkeskatten, som fastsættes af provstiudvalgene, opkræves med kommunerne som ligningsområder.³⁵

Det har også i forbindelse med den tidligere evaluering af stiftsrådene været drøftet, hvorvidt stiftsrådet skal have kompetence vedrørende den lokale kirkelige struktur.

³⁵ Betænkning 1495/2008 om evaluering af forsøg med stiftsråd, afsnit 5.3 om den lokale kirkelige struktur, p. 87.

Det blev i betænkning 1495/2008³⁶ anbefalet, at stiftsrådet i forhold til sogne- og provstiinddelingen alene skulle være rådgivende. Det blev begrundet med hensynet til, at stiftsrådet ikke skulle være et over-menighedsråd, som kunne nedlægge sogne.

Som følge heraf forudsatte man, at oprettelse og nedlæggelse af sogne og provstier også fremover skulle fastlægges ved kongelig resolution efter indstilling fra ministeren for ligestilling og kirke.

Biskoppen kan i dag vælge at rådføre sig med stiftsrådet i diverse kirkelige spørgsmål herunder om den lokale kirkelige struktur, og det fremgår af bemærkningerne til loven om de permanente stiftsråd, at biskoppen har den mulighed. Biskoppen har derimod ikke en pligt til at rådføre sig med stiftsrådet i dette spørgsmål.

Det kan overvejes, om tiden nu er moden til at indføre en høringsret for stiftsrådet, jf. også afsnit 4.2.7 om rådgivning af biskoppen, hvoraf det også fremgår, at stiftsrådet i flere stifter benyttes som rådgivende organ for biskoppen.

- Vedr. pastoratsinddelingen og normering af præstestillinger

Arbejdsgruppen bag betænkning 1527/2011 om provstestillingen og provstiets funktion foreslog³⁷, at det overvejes, om provstiudvalget skal tillægges en høringsret i forbindelse med biskoppens planer om at ændre pastoratsstrukturen i provstiet samt i forbindelse med en omlæggelse af præstestillinger.

Oprettelse, ændring og nedlæggelse af pastorater foretages i dag i henhold til cirkulære nr. 9894 af 23. oktober 2006 om oprettelse, ændring og nedlæggelse af pastorater, fastsættelse af pastoratsnavne samt oprettelse og nedlæggelse af præstestillinger af biskoppen efter høring af de berørte menighedsråd og præster.

Biskoppen foretager desuden oprettelse og ændring af præstestillinger efter høring af de berørte menighedsråd og præster samt nedlæggelse af ubesatte præstestillinger efter høring af de berørte menighedsråd.

Cirkulæret er udstedt i henhold til en kgl. resolution, der flyttede kompetencen til at beslutte ændringer i pastoraterne fra Dronningen til de kirkelige myndigheder.

Det blev i betænkning 1527/2011 anført, at hvis provstiudvalget skal tillægges en høringsret på linje med de berørte menighedsråd og præster, skal dette ske ved lovgivning.

Det kan overvejes, om stiftsrådene skal tillægges høringsret i forbindelse med oprettelser og ændringer af pastorater og præstestillinger. Det bemærkes i den forbindelse, at ministeren med L 29 om forslag til lov om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. og lov om folkekirken økonomi (Ændret procedure ved besættelse af provstestillinger, høringsret til provstiudvalg

³⁶ Betænkning 1495/2008, afsnit 2.2 stiftsrådets opgaver, p. 12.

³⁷ Betænkning 1527/2011, afsnit 9.3.2 – Høringsret ved ændring af pastoratsstrukturen og omlægning af præstestillinger, p. 103.

ved besættelse af stillinger som provst, udvidelse af provstiudvalgets sammensætning og ændring af provstiudvalgets valg – og funktionsperiode) har foreslået, at stiftsrådet skal høres forud for biskoppens endelige afgørelse om placeringen af provstestillingerne.³⁸

Side 42
Dokument nr. 115326/12

På den anden side har flere biskopper i interviewundersøgelsen udtrykt bekymring over ideen om at tillægge stiftsrådene en høringsret blandt andet med henvisning til, at det vil være for tidskrævende og desuden ville kunne blive alles kamp mod alle.

Spørgsmålet om pastoratsinddelingen og normering af præstestillinger blev også drøftet i forbindelse med den første evaluering af forsøg med stiftsråd, og tilsvarende ovenstående blev det alene anbefalet, at biskoppen kunne rådføre sig med stiftsrådet i dette spørgsmål, men at stiftsrådet ikke skulle have egentlig beslutningskompetence.

Det blev i den sammenhæng fremhævet, at denne opgave er så tæt knyttet til biskoppens gejstlige tilsyn, at det må anbefales, at biskoppen fortsat har det endelige ansvar for opgaven, også selv om biskoppen lader sig rådgive af stiftsrådet herom. Ligesom det også fremgik, at en ændring af ansvaret for normeringen ville kunne skabe uklarhed om ansvaret for overholdelse af bevillingen til præsteløn.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at tiden fortsat ikke er moden til at indføre en høringsret for stiftsrådet.

- Vedr. kirkebyggeri

En respondent i interviewundersøgelsen tilkendegiver, at stiftsrådet bør have en rolle i forbindelse med kirkebyggeri – forinden der træffes beslutning om bygning af en ny kirke.

Som det er i dag³⁹, er opførelse af en ny kirke en lokal beslutning, men det er en beslutning, der kræver Ministeriet for Ligestilling og Kirkes godkendelse. Det samme er tilfældet, hvis en kirke ønskes taget ud af brug.

Normalt vil et nyt kirkebyggeri være et resultat af en proces, der strækker sig over flere år. Menighedsrådet skal sikre sig, at der er et overblik over det påtænkte byggeris omfang, anvendelse og finansieringsgrundlag samt de fremtidige afledede driftsudgifter.

Det er en følge af biskoppens almindelige tilsynspligt, at biskoppen kan tage initiativ til drøftelse af spørgsmål om nyt kirkebyggeri f.eks. ved henvendelse til et menighedsråd, hvis det er klart, at folkekirkens medlemmer i et bestemt område i stiftet ikke har tilstrækkelig let adgang til en rimelig kirkelig betjening.

³⁸ Betænkning 1527 om provstestillingen og provstiets funktion, afsnit 3.3.8, placering af provstestillingen, pp. 37-38.

³⁹ Vejledning nr. 9202 1. april 2006 om processen ved opførelse af kirker.

Det kan også være menighedsrådet, der konstaterer, at den eksisterende kirke ikke dækker behovet for kirkelig betjening. Det kan skyldes en ændring i befolkningens bosætningsmønster, men kan også skyldes forhold ved den eksisterende kirke, f.eks. at denne ikke uden afholdelse af uforholdsmæssigt store udgifter kan bringes i tilfredsstillende stand.

Når menighedsrådet har konstateret et behov for en ny kirke, er det vigtigt, at der indledes en dialog med provstiudvalget og biskoppen. Det er menighedsrådet, som vælger arkitekt, og som sammen med provstiudvalget skal finde ud af, hvordan et byggeri kan finansieres. Dialogen skal sikre, at der ikke spildes unødige ressourcer på forberedelse af projekter, der ikke kan blive til noget.

Opførelse af en ny kirke har følger, der rækker ud over det enkelte sogn. Dels er et kirkebyggeri et økonomisk stort projekt, der får indflydelse på økonomien i ligningsområdet. Dels har byggeriet indflydelse på den overordnede planlægning af folkekirkens struktur, f.eks. hvis der samtidig skal oprettes et nyt sogn, oprettes stillinger eller flyttes personale.

En ansøgning om opførelse af en ny kirke fremsendes af menighedsrådet gennem provstiudvalg og stiftsøvrighed. Provstiudvalget og stiftsøvrigheden skal ved fremsendelsen vedlægge deres udtalelser i sagen.

Spørgsmålet vedrørende kirkebyggeri er ikke tidligere drøftet i forhold til stiftsrådernes kompetencer. Det er dog i betænkning 1495/2008 drøftet, hvorvidt stiftsrådene skulle have rådgivende kompetence i forhold til kirkebygningsændringer. I den sammenhæng var det vurderingen, at såfremt stiftsrådet generelt bliver tillagt kompetencen til at godkende kirkebygningsændringer, ville dette kunne skabe problemer i forhold til de gældende fredningsregler.

Det blev endvidere anført i betænkningen⁴⁰, at stiftsøvrigheden er et statsligt administrativt forvaltningsorgan, og dette må ses som garant for, at der ikke sker forringelser af kulturarven i forbindelse med et menighedsråds ønsker om at ændre eller udbygge en kirkebygning.

For så vidt angår opførelse af nye kirkebygninger vil der ikke være de samme hensyn til kulturbevaringen som ved ændringer af eksisterende kirkebygninger – der vil således som udgangspunkt, da der er tale om en ny bygning, ikke være kulturarvs- og fredningsmæssige hensyn.

På den ene side kan det således overvejes, om biskoppen og stiftsrådet skal dele biskoppens nuværende initiativret til at drøfte spørgsmålet om et nyt kirkebyggeri med menighedsrådet.

På den anden side er det i forbindelse med etableringen af de permanente stiftsråd flere gange fremhævet, at stiftsrådet ikke må blive et overmenighedsråd, som er overordnet menighedsrådene i sognene. Det er endvidere i denne forbindelse blevet anført, at for at undgå dette, er det væsentligt, at stiftsrådets kompetencer over for menighedsrådene er klart afgrænsede, og at stiftsrådene ikke selv kan tiltage sig nye kompetencer på menighedsrådenes bekostning.

⁴⁰ Betænkning 1495/2008, afsnit 5.5.3, vurdering, p. 94.

På denne baggrund er det ministeriets vurdering, at såfremt der tillægges stiftsrådene initiativret i forbindelse med opførelse af nye kirkebygninger, bør dette kombineres med nærmere fastlagte retningslinjer, således at der ikke sker en uhensigtsmæssig kompetenceforvridning mellem menighedsråd og stiftsråd. Det samme synspunkt vil i øvrigt gøre sig gældende, såfremt det ønskes at tillægge stiftsrådet initiativret i forbindelse med kirkelukninger (tage en kirke ud af brug).

- Vedr. plansager (kommune- og lokalplaner)

For så vidt angår plansager, er det stiftsøvrigheden, som er statslig sektormyndighed i henhold til planlovgivningen, for så vidt angår varetagelse af de kirkelige interesser.

Ved forslag efter planloven til lokalplaner, der vedrører kirkens eller kirkegårdens omgivelser, kan et menighedsråd gøre indsigelse mod lokalplanforslaget over for kommunalbestyrelsen.

Såfremt menighedsrådet finder, at et lokalplanforslag er et alvorligt anslag mod kirken, kirkegården eller omgivelserne, må rådet rette henvendelse til stiftsøvrigheden. Stiftsøvrigheden kan herefter i henhold til planloven nedlægge veto mod en kommunalbestyrelses gennemførelse af et lokalplanforslag, der er til skade for en kirke.

Forslag til kommuneplaner, regionale udviklingsplaner m.v. behandles ligeledes af stiftsøvrighederne. Såfremt en stiftsøvrighed mener, at et sådant forslag har en uheldig påvirkning på en eller flere kirkers omgivelser, skal sagen indsendes til Ministeriet for Ligestilling og Kirke med henblik på, at ministeren for ligestilling og kirke kan anmode miljøministeren om at nedlægge veto efter planloven.

I forhold til plansager (kommune- og lokalplaner) er det i den tidligere evaluering i betænkning 1495/2008 fremhævet⁴¹, at det ligeledes kan tænkes, at stiftsrådet i ringere grad end stiftsøvrigheden vil være i stand til objektivt at forholde sig til, om der er tale om en sag, hvor en indsigelse er på sin plads.

I modsætning til stiftsrådet er stiftsøvrigheden en decentral statslig myndighed, som efter delegation fra Ministeriet for Ligestilling og Kirke påser, at f.eks. lokalplanforslag tager tilstrækkeligt hensyn til kirkerne og deres omgivelser. Det var derfor vurderingen, at opgaver i henhold til planlovgivningen ikke bør flyttes til et folkevalgt organ.

Det blev endvidere anført, at der derimod intet er til hinder for, at man i stiftsrådet kan foretage en mere generel drøftelse af de overordnede hensyn i plansagerne. Dog er det vigtigt, at stiftsrådet hele tiden holder sig for øje, at stiftsrådet ikke er forvaltningsmyndighed på området og derfor ikke kan blande sig i konkrete sager, ligesom stiftsrådet ikke kan komme med pålæg til stiftsøvrigheden i forhold til dennes administrationspraksis.

⁴¹ Betænkning 1495/2008, afsnit 5.5.2, erfaringer og 5.5.3, vurdering, pp. 93-94.

På baggrund af ovenstående er det fortsat ministeriets umiddelbare vurdering, at stiftsrådet kan foretage en mere generel drøftelse af de overordnede hensyn i plansagerne og eventuelt være med til at fastlægge en slags retningslinjer for administrationen af området, som stiftsadministrationen kan følge i forhold til sagsbehandling af konkrete plansager.

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvilken af stiftsrådets 'opgaver' bruger stiftsrådet mest tid på?«

Biskopper og stiftsråd er ved besvarelsen af dette spørgsmål blevet bedt om at prioritere, hvad stiftsrådet bruger mest tid på ud af følgende opgaver:

- »Udskrivning af stiftsbidrag«
- »Prioritering af anvendelse af stiftsbidraget«
- »Forvaltning af stiftsmidlerne«
- »Rådgivning af biskoppen«
- »Andet«

Det fremgår af interviewene, at der bruges mest tid på prioritering af anvendelse af stiftsbidraget. Dernæst bruges der mest tid på andre opgaver, hvor nogle respondenter angiver, at der her er tale om drøftelse af aktuelle kirkelige forhold, orientering om udvalgenes arbejde mv. På tredjepladsen er forvaltning af stiftsmidlerne. Fjerdepladsen deles mellem rådgivning af biskoppen og udskrivning af stiftsbidraget, dvs., at det er respondenterne vurdering, at de bruger mindst tid på rådgivning af biskoppen og udskrivning af det bindende stiftsbidrag.

Ministeriets overvejelser

Det kan på baggrund af ovenstående konstateres, at stiftsrådene bruger mest tid på prioriteringen af anvendelsen af stiftsbidraget. Dette harmonerer godt med, at det er den opgave flertallet af respondenterne mener, er stiftsrådernes væsentligste opgave, jf. ovenfor afsnit 4.2.6(indledningsvist).

4.2.7 Rådgivning af biskoppen

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Bliver stiftsrådet benyttet som rådgivende organ for biskoppen?«

70 procent af biskopperne, dvs. 7 biskopper, svarer, »Ja« til spørgsmålet, om stiftsrådet bliver benyttet som rådgivende organ for biskoppen. 30 procent af biskopperne svarer »Nej« til spørgsmålet. Det bemærkes dog, at to biskopper, som har svaret ja til, at de modtager rådgivning fra stiftsrådet, samtidig har tilkendegivet, at rådgivning benyttes, men ikke i særlig høj grad.

For stiftsrådernes vedkommende svarer 50 procent »Ja« og 50 procent »Nej« på spørgsmålet. Et stiftsråd, som har svaret ja til, at de foretager rådgivning af biskoppen, siger samtidig, at det jo er et definitionsspørgsmål, men at det sker

indirekte ved diskussioner. Et andet stiftsråd bemærker, at der burde være mere faste regler for inddragelse af rådet. Desuden efterlyser et stiftsråd, som har svaret nej, en højere grad af vidensdeling. Ligesom endnu et stiftsråd, der har svaret nej, nævner, at de dog benyttes som sparingspartner.

Biskoppen over Københavns Stift tilkendegiver i øvrigt, at det simpelthen er det eneste rigtige at modtage rådgivning fra stiftsrådet, og at det ikke giver nogen autoritet ikke at rådføre sig – »jeg har ikke lavet referatet på forhånd«.

Biskoppen over Viborg Stift tilkendegiver endvidere, at det er vigtigt at have dialog med repræsentanter for menighederne, også ved uenigheder, eksempelvis ved spørgsmålet om vielse af homoseksuelle. Det er et åbent forløb, hvor man lytter og giver konstruktiv kritik.

Et stiftsråd siger, at stiftsrådet ikke er rigtigt 'inde i maskinrummet', men at der alligevel bliver drøftet en del af biskoppens områder.

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan fungerer stiftsrådets rådgivning af biskoppen?«

I forhold til spørgsmålet om stiftsrådets rådgivning af biskoppen viser interviewene, at biskopperne generelt er mere tilfredse med rådgivningen end stiftsrådene.

Det skal bemærkes, at spørgsmålet kun er stillet til de biskopper og stiftsråd, der har svaret »Ja« til, at stiftsrådet bliver benyttet som rådgivende organ for biskoppen.

Således svarer 57 procent af disse 7 biskopper, dvs. 4 biskopper, men kun 40 procent af disse 5 stiftsråd, dvs. 2 stiftsråd, at rådgivningen fungerer »Meget godt«.

Ligeledes svarer 28 procent af de 7 biskopper, dvs. 2 biskopper, mod kun 20 procent af de 5 stiftsråd, dvs. 1 stiftsråd, at rådgivningen fungerer »Godt«.

1 ud af de 7 biskopper og 1 ud af de 5 stiftsråd har svaret »Nogenlunde«.

Et stiftsråd svarer »Ved ikke«.

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvad opfatter du/I som stiftsrådets væsentligste rådgivningsopgave?«

Biskopper og stiftsråd er ved besvarelsen af dette spørgsmål blevet bedt om at prioritere, hvilke af de nedenfor nævnte opgaver de opfatter som stiftsrådets væsentligste rådgivningsopgave:

»Den lokale kirkelige struktur«

»Pastoratsinddelingen og normering af præstestillinger«

»Kirkebygningsændringer«

»Andet«

Det fremgår af interviewene, at respondenterne generelt finder, at rådgivning om den lokale kirkelige struktur er stiftsrådets væsentligste rådgivningsopgave. Dernæst kommer rådgivning om pastoratsinddeling og normering af præstestillinger. Herefter og på tredjepladsen nævnes andre rådgivningsopgaver – specifikt nævnes rådgivning før afgivelse af hørings svar.

På sidstepladsen kommer rådgivning om kirkebygningsændringer, hvor indtrykket under interviewene var, at dette næppe berøres i praksis.

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Kunne du / I forestille dig / jer, at det blev pligtigt for stiftsrådet at varetage rådgivningsopgaver i fremtiden?«

I forhold til spørgsmålet om det i fremtiden skal være en pligt viser interviewene, at stiftsrådene generelt er langt mere interesserede i denne ordning end biskopperne.

Således svarer 90 procent af stiftsrådene, dvs. 9 stiftsråd, men kun 40 procent af biskopperne, dvs. 4 biskopper, at de kunne forestille sig, at det i fremtiden bliver en pligt for stiftsrådet at varetage rådgivningsopgaver.

50 procent af biskopperne, dvs. 5 biskopper, mod kun 10 procent af stiftsrådene, dvs. 1 stiftsråd, svarer »Nej« til, at de kunne forestille sig, at det i fremtiden bliver en pligt for stiftsrådet at varetage rådgivningsopgaver. En biskop svarer »Ved ikke«.

I kommentarerne til spørgsmålet anfører en biskop, som har svaret nej, at det vil afhænge af rådgivningsniveauet, idet rådgivningen ikke må angå biskoppens embedsførelse. En anden biskop svarer direkte nej, og spørger samtidig, hvad stiftsrådet i så fald skulle rådgive om.

Et stiftsråd henviser til, at stiftsrådet burde varetage rådgivning i forhold til den kirkelige struktur.

En biskop foreslår, at det skal være en pligt for stiftsrådet at rådgive i forbindelse med pastoratsændringer og lukning/opførelse af kirker⁴².

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Kunne du / I forestille dig / jer nye områder, hvor stiftsrådet ville kunne rådgive biskoppen og stiftsøvrigheden?«

30 procent af biskopperne, dvs. 3 biskopper, svarer »Ja« til spørgsmålet om, hvorvidt de kunne forestille sig nye områder, hvor stiftsrådet ville kunne rådgive biskoppen og stiftsøvrigheden. 70 procent af biskopperne svarer »Nej« til spørgsmålet.

For stiftsrådene gælder, at 60 procent svarer »Ja« og 40 procent »Nej« på spørgsmålet.

⁴² Se hertil afsnit 4.2.6, Kompetencer og tidsforbrug til stiftsrådet.

En biskop, der har svaret nej til spørgsmålet, tilkendegiver, at han egentlig ikke kunne forestille sig nye områder, hvor stiftsrådet ville kunne rådgive biskoppen og stiftsøvrigheden, da mange områder har noget med personer at gøre.

Side 48

Dokument nr. 115326/12

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Kunne du/I forestille dig/jer, at en eller flere af de opgaver, der i dag løses af biskoppen eller stiftsøvrigheden overgår til stiftsrådets ce⁴³?«

I forlængelse af spørgsmålet oven for svarer 90 procent af biskopperne og 40 procent af stiftsrådene, at de ikke kan forestille sig, at en eller flere af de opgaver, der i dag løses af biskoppen eller stiftsøvrigheden, skulle overgå til stiftsrådenes beslutningskompetence.

Ligeledes er andre 40 procent af stiftsrådene positive over for, at stiftsrådene får beslutningskompetence i forhold til den lokale kirkelige struktur. Et stiftsråd svarer »Andet«, og et stiftsråd svarer »Ved ikke«.

En biskop svarer »Ja« til, at man kunne forestille sig, at pastoratsinddelingen og normeringen af præstestillinger kunne overgå til stiftsrådenes beslutningskompetence.

Biskopper har i øvrigt følgende udtalelser; 'Nej, der skal være et sted at placere lussingerne, nemlig hos biskoppen og/eller stiftsøvrigheden', 'her er man jo inde og røre ved en nerve i hele den folkekirkelige opbygning – ved pastoratinddeling er det svært at lægge hele beslutningen over til biskoppen, men der bør være en høringspligt, hvor biskoppen hører stiftsrådet', 'der kunne ske drøftelser på et principielt plan og høring af stiftsrådet'.

Stiftsrådet i Roskilde Stift tilkendegiver, at der allerede forekommer lokal indflydelse på præstestillinger via biskoppens høring, og at biskoppens bevægelsesfrihed vil svækkes, hvis et demokratisk organ konstant skal høres.

Desuden bemærker stiftsrådet i Ribe Stift, at det ud fra et demokratisk hensyn er vanskeligt at flytte kompetencer fra biskoppen, og at der kun bør være rådgivning fra stiftsråd til biskop/stiftsøvrighed.

Ministeriets overvejelser

Det fremgår af interviewresultatet, at 7 ud af 10 biskopper mener, at de benytter stiftsrådet som rådgiver for biskoppen. Derimod siger kun halvdelen af stiftsrådene, at de benyttes som rådgiver for biskoppen. Dermed mener flere biskopper end stiftsråd, at stiftsrådet bliver benyttet som rådgivende organ for biskoppen. Dette kan eventuelt forklares med, at 2 af de 7 biskopper udtaler, at rådgivningen trods alt ikke benyttes i særlig høj grad.

⁴³ Det fremgår af artiklen: Biskopper åbner for at afgive magt" i Kristeligt Dagblad den 31. juli 2012, i et citat af biskop Niels Henrik Arendt, at: "Det kunne være, at man på sigt afleverer kompetence til stiftsrådene, blandt andet omkring pastoratsstrukturen, de fælles særpræstestillinger og stiftets samlede bevilling fra fællesfonden," siger Arendt."

I forhold til spørgsmålet om nye rådgivningsområder svarer 7 ud af 10 biskopper, at det kunne de ikke forestille sig. Derimod siger 6 ud af 10 stiftsråd, at det kunne de godt forestille sig.

Det fremgår af interviewene, at respondenterne generelt finder, at rådgivning om den lokale kirkelige struktur er stiftsrådets væsentligste rådgivningsopgave. Dernæst kommer rådgivning om pastoratsinddeling og normering af præstestillinger. Se eventuel nærmere om nye kompetencer til stiftsrådet i afsnit 4.2.6.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt der i fremtiden skal være en pligt til at indhente rådgivning fra stiftsrådene, viser interviewene, at stiftsrådene generelt er langt mere interesserede i denne ordning end biskopperne. Det fremgår således, at 9 ud af 10 stiftsråd, men kun 4 ud af 10 biskopper svarer, at de kunne forestille sig, at det i fremtiden bliver en pligt for stiftsrådet at varetage rådgivningsopgaver.

I forlængelse heraf kan nævnes, at 9 ud af 10 biskopper, men kun 4 ud af 10 stiftsråd svarer, at de ikke kan forestille sig, at en eller flere af de opgaver, der i dag løses af biskoppen eller stiftsøvrigheden, overgår til stiftsrådernes beslutningskompetence.

Således synes der ikke blandt biskopperne at være tilslutning til at give stiftsrådene mere beslutningskompetence. Derimod synes biskopperne mere velvillige over for ideen om øget frivillig anvendelse af stiftsrådet til rådgivning af biskoppen. Dette fremgår blandt andet af udtalelser som: at det ikke giver autoritet ikke at rådføre sig, og at det er vigtigt at have en dialog med repræsentanterne for menighederne. Derimod synes der ikke blandt biskopperne at være tilslutning til, at der skal indføres en pligt for biskoppen til at høre stiftsrådet.

På den anden side kan det anføres, at stiftsrådene dog meget gerne ser, at det bliver en pligt for dem at rådgive biskoppen.

Samtidig taler nogle biskopper også her om, at stiftsråd i forhold til visse spørgsmål, som f.eks. den lokale kirkelige struktur m.v. bør have en høringsret. Med høringsret forstås, at stiftsrådet har *ret* til at blive hørt i nærmere definerede spørgsmål før biskoppen træffer sin endelige beslutning.

Dette er i tråd med overvejelser i betænkning 1527/2011 om provstestillingen og provstiets funktion⁴⁴, hvoraf det blandt andet fremgår, at biskoppen før sin endelige afgørelse om placeringen af provstestillingen skal drøfte den fremtidige placering af stillingen, og hermed hvilken model for ansættelse og udtalelse/indstilling, der anvendes, med stiftsrådet.

Det kan på den baggrund overvejes, hvorvidt tiden er moden til, at stiftsrådet tillægges en egentlig høringsret i nærmere angivne spørgsmål.

⁴⁴ Betænkning 1527/2011, afsnit 3.3.8, placering af provstestillingen, pp. 36-37.

4.3 Arbejdsform (sagsforberedelse, mødeaktivitet, forretningsførelse herunder opfølgning, synliggørelse)

Arbejdsformen siger noget om, hvor ofte stiftsrådet mødes, hvem der foretager sagsforberedelsen til møder, hvem der er ansvarlig for at følge op på stiftsrådets beslutninger, samt hvordan stiftsrådet synliggør sit arbejde.

Arbejdsformen er derfor afgørende for, om det er overkommeligt for medlemmerne at sidde i stiftsrådet, og om der er en tilfredsstillende sagsforberedelse og opfølgning på møderne. I forhold til synliggørelsen af stiftsrådernes arbejde handler det også om stiftsrådernes legitimitet på stiftsniveau i forhold til de lokale menighedsråd⁴⁵.

4.3.1 Sagsforberedelse – stiftsadministrationens bistand til stiftsrådet

Biskopper, stiftsråd og stiftskontorchefer er spurgt om:

»Hvordan fungerer det, at stiftsadministrationen bistår stiftsrådet?«

90 procent af biskopperne, dvs. 9 biskopper, svarer, at det fungerer »Meget godt« eller »Godt«, at det er stiftsadministrationen, der bistår stiftsrådet. Ingen svarer, at det fungerer »Dårligt«, eller »Meget dårligt«. En biskop svarer »Nogenlunde«.

For stiftsrådernes vedkommende svarer alle, at det fungerer »Meget godt«, at det er stiftsadministrationen, der bistår stiftsrådet.

En biskop siger dog, at det har været udfordrende, også fordi det er blevet en stor opgave med alle de udvalg, og at stiftsadministrationen løser rene sekretariatsopgaver fra vores bevilling, men når det handler om større projekter, bliver vi nødt til at finansiere af vores stiftsrådsbevilling. Stiftsrådsarbejde i stiftsadministrationen kan få sekundær betydning, fordi stifterne skal løfte de opgaver, de i resultatkontrakterne bliver bedømt på, og der hives nu penge fra stiftsrådsbidraget til sekretariatsbetjening i stiftsadministrationen.

Et stiftsråd tilkendegiver, at det er godt, at det er stiftsadministrationen, der varetager sekretariatsbistanden af stiftsrådet, da de har redskaberne til det. Der er imidlertid fare for, at møderne kan få karakter af for meget konkret sagsbehandling.

Stiftskontorchefer er også stillet et spørgsmål om, hvordan stiftsadministrationens understøttelse af stiftsrådet fungerer. Her svarer alle med fordelingen 60/40, at det fungerer »Meget godt« eller »Godt«. Dog har en enkelt stiftskontorchef kommenteret, at stiftsadministrationen udfører en ren sekretariatsopgave for stiftsrådet, og set fra administrationens synsvinkel er der primært tale om, at stiftsadministrationen er blevet 'belastet' med en ekstraopgave, som fylder rigtigt meget, og som vokser uden, at der tilføres flere ressourcer. Derudover understreges det, at stiftet påføres en økonomisk belastning dels ved, at mødeomkostninger herunder diæter afholdes af stiftets driftskonto, og dels ved at regnskabsmæssige omkostninger (ADF) betales af stiftets drift.

Ministeriets overvejelser

⁴⁵ Betænkning 1495/2008, afsnit 7, p. 115.

På baggrund af ovenstående kan det konstateres, at der blandt biskopper og stiftsråd er udbredt tilfredshed med, at det er stiftsadministrationen, der bistår stiftsrådet. Dog er nogle stiftskontorchefer og en enkelt biskop mere forbeholdende, idet det anføres, at stiftsrådsarbejde tager ressourcer fra administrationen, og biskoppen fremfører, at stiftsadministrationerne først og fremmest er nødsaget til at opfylde mål i de resultatkontrakter, de har med ministeriet.

På den anden side vurderes der ikke umiddelbart at være grundlag for at ændre den eksisterende ordning, idet også 60 procent af stiftskontorcheferne har svaret, at ordningen fungerer »Meget godt« eller »Godt«.

4.3.2 Mødeaktivitet herunder antal sager på dagsorden til et stiftsrådsmøde, medlemmernes tidsforbrug

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Mener du/I, at stiftsrådets mødeaktivitet er passende?«

Alle biskopper og 9 ud af 10 stiftsråd finder, at mødeaktiviteten i stiftsrådene er passende. Kun et stiftsråd svarer »Nej« til spørgsmålet med begrundelsen, at møderne er for korte, men at det dog har hjulpet efter nedsættelsen af et forretningsudvalg.

Et stiftsråd tilkendegiver endvidere, at mødeaktiviteten er passende i forhold til stiftsrådet nuværende kompetencer (opgaver), men såfremt der måtte tillægges stiftsrådet flere opgaver, vil der også være behov for flere møder.

To af de stiftsråd, der har svaret, at mødeaktiviteten er passende, bemærker, at mødeaktiviteten måske er lidt i underkanten, men omvendt skal der heller ikke være længere møder. Ligesom det også bemærkes, at det er godt med ekstra møder ved større sager, da det giver tid til fælles diskussion.

Ministeriets overvejelser

Som det fremgår af ovenstående, synes der således at være grundlæggende tilfredshed med stiftsrådets mødeaktivitet.

Der er ikke fastlagt retningslinjer for, hvor ofte stiftsrådet skal mødes. Det kan dog nævnes, at i betænkning 1495/2008 vurderes det, at det er op til det enkelte stift at vurdere, hvor meget der er behov for, at stiftsrådet mødes, men at det forekommer hensigtsmæssigt, at rådet mødes 4 gange årligt.

Det kan hertil bemærkes, at det ved en gennemgang af de indsendte forretningsordner for stiftsrådene kan konstateres, at stiftsrådene på forhånd har fastlagt en mødeaktivitet på 4-5 årlige møder.

Det kan på den baggrund anføres, at den eksisterende ordning er fleksibel, og at der ikke synes at være grundlag for at ændre den.

Som det også fremgår af den tidligere betænkning om forsøg med stiftsråd, er det vigtigt, at mødeaktiviteten i stiftsrådet ikke bliver større, end at medlemmerne af stiftsrådet kan overkomme det. Selvom de personer, der går ind i stiftsrådsarbejdet, er der frivilligt og har en interesse heri, må det alligevel påregnes, at stiftsrådsarbejdet skal kunne varetages ved siden af et 37 timers job.

Biskopper, stiftsråd og stiftskontorchefer er spurgt om:

»Mener du/I, at antal sager på dagsorden til et stiftsrådsmøde er passende?«

Alle biskopper svarer, at de mener, at antallet af sager på dagsordenen til et stiftsrådsmøde er passende. 90 procent af stiftsrådene og 90 procent af stiftskontorcheferne har samme holdning.

Kun et stiftsråd mener, at antallet ikke er passende, og at der er for mange sager på dagsorden til stiftsrådsmøder.

Ministeriets overvejelser

Resultatet af undersøgelsen giver ikke anledning til overvejelser af ændringer i den eksisterende ordning, da stiftsrådet og stiftsadministrationen sammen må finde et passende niveau for antallet af sager på stiftsrådsmøder.

Biskopper, stiftsråd og stiftskontorchefer er spurgt om:

»Hvor mange timer om måneden bruger du stiftsrådsarbejde (herunder forberedelse)?«

I forhold til spørgsmålet om, hvor mange timer henholdsvis biskopper og stiftsråd bruger på stiftsrådsarbejde – herunder forberedelse – viser interviewundersøgelsen, at biskopperne bruger 4,8 timer i gennemsnit pr. måned. Spredningen er 1-10 timers forbrug på månedsbasis, hvilket viser, at nogle biskopper ikke bruger meget tid på stiftsrådsarbejde, imens det hos andre fylder væsentlig mere.

For stiftsrådenes vedkommende viser en opgørelse, at formændene bruger mellem 3-18 timer per måned, næstformændene mellem 1-6 timer per måned og de almindelige medlemmer mellem 1-5 timer per måned.

2 biskopper og 2 stiftsråd svarer »Ved ikke«.

Stiftskontorcheferne angiver i spørgeskemaet, hvor de er bedt om at svare på, hvor mange timer om måneden stiftsadministrationen bruger på stiftsrådsarbejde (herunder forberedelse til møder), at de fleste, dvs. 40 procent, bruger mellem 6-10 timer pr. måned. 30 procent angiver, at de bruger mere end 30 timer pr. måned. To angiver, at de bruger mellem 16-25 timer pr. måned. En bruger mellem 0-5 timer pr. måned.

Fordelingen af tidsforbruget i stiftsadministrationerne er: Viborg 0-5 timer, Lolland-Falster, Fyen, Ribe og Haderslev 6-10 timer, Helsingør 16-20 timer, Aalborg 21-25 timer, København, Roskilde og Århus mere end 30 timer.

Ministeriets overvejelser

Ministeriet noterer sig tidsforbruget for henholdsvis biskopper, stiftsråd og stiftskontorchefer, samt at der er relativ stor variation i de enkelte stifter.

På baggrund af resultatet kan det anføres, at tidsforbruget ikke i sig selv er særlig interessant ud over, at det viser, hvor stor en arbejdsbyrde stiftsrådsarbejdet udgør for biskopper, stiftsråd og stiftsadministrationerne. Derimod er re-

sultatet mere relevant at sammenholde med spørgsmålet om, hvorvidt respondenterne mener, at stiftsrådets tidsforbrug står mål med resultaterne af stiftsrådets arbejde. Se hertil nedenfor afsnit 4.4.3.

4.3.3 Forretningsførelse herunder opfølgning på beslutninger

Biskopper, stiftsråd og stiftskontorchefer er spurgt om:

»Hvordan fungerer forretningsførelsen i stiftsrådet (bliver rådets beslutning ført ud i livet, som det kunne ønskes)?«

30 procent af biskopperne mener, at ordningen fungerer »Meget godt«. Herudover har 60 procent af biskopper – dvs. 6 biskopper svaret – »Godt«. En biskop svarer, at det fungerer »Nogenlunde«.

Alle stiftsråd svarer, at forretningsførelsen i stiftsrådet fungerer »Meget godt« eller »Godt«.

Ingen respondenter svarer, at ordningen fungerer »Dårligt« eller »Meget dårligt«.

En biskop tilkendegiver supplerende, at der sidder en fra stiftsrådet med i hvert af de udvalg, som stiftsrådet har nedsat, og at der foregår orientering via denne person til stiftsrådet.

En anden biskop siger, at der mangler en funktion – en slags akademisk stik-i-rand-dreng, som kan være med til at føre de ting ud i livet, som stiftsrådet beslutter.

Alle stiftskontorchefer svarer, at forretningsførelsen fungerer »Meget godt« eller »Godt«.

Ministeriets overvejelser

Resultatet af undersøgelsen giver ikke anledning til ændringer.

Biskop, stiftsråd og stiftskontorchefer er spurgt om:

»Hvordan fungerer opfølgningen på stiftsrådets beslutninger (har rådet tilstrækkelige ressourcer til at følge op på, om beslutninger er tilfredsstillende implementeret)?«

Kun en biskop mener, at opfølgningen på stiftsrådets beslutninger fungerer »Meget godt«. 80 procent af biskopperne – dvs. 8 biskopper – svarer, at opfølgningen fungerer »Godt«. En biskop svarer, at det fungerer »Nogenlunde«.

I forhold til stiftsrådene ser fordelingen kun lidt anderledes ud. Her svarer 2 stiftsråd, at opfølgningen på stiftsrådets beslutninger fungerer »Meget godt«. Halvdelen af stiftsrådene svarer, at det fungerer »Godt«, imens 3 stiftsråd – eller 30 procent – svarer, at det fungerer »Nogenlunde«.

90 procent af stiftskontorcheferne svarer, at opfølgningen på stiftsrådets beslutninger fungerer »Meget godt« eller »Godt«. 1 svarer »Ved ikke«.

Ingen respondenter svarer, at ordningen fungerer »Dårligt« eller »Meget dårligt«.

Ministeriets overvejelser

Resultatet af undersøgelsen giver på denne baggrund ikke anledning til at overveje yderligere, idet det fremgår, at opfølgningen på stiftsrådets beslutninger overvejende fungerer godt.

4.3.4 Synliggørelse af stiftsrådet

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvordan vurderer du/I, at stiftsrådets synliggørelse af sin funktion og resultater fungerer over for menighederne (borgerne) i stiftet?«

10 procent af biskopperne, dvs. 1 biskop, mener, at stiftsrådets synliggørelse af sin funktion og resultater over for menighederne (borgerne) i stiftet fungerer »Godt«. En anden biskop mener, at det fungerer »Nogenlunde«. Derudover svarer 6 af biskopperne, dvs. 60 procent, at synliggørelsen overfor borgerne i stiftet er »Meget dårlig« eller »Dårlig«. To biskopper svarer »Ved ikke« til spørgsmålet.

Stiftsrådene er heller ikke positive i deres vurdering af, hvorvidt stiftsrådet synliggør sin funktion og sine resultater over for borgerne i stiftet. Således mener henholdsvis 50 og 30 procent af stiftsrådene, at synliggørelsen fungerer enten »Dårligt« eller »Meget dårligt«.

Således siger biskopperne over Lolland-Falster, Århus og Ribe stifter, at stiftsrådet er en fjern størrelse for menighederne.

I Roskilde Stift har der været en undersøgelse blandt præster, og det fremgår, at de ikke ved, hvad stiftsrådet er, og dermed at stiftsrådets virksomhed gennem udvalg ikke er synlig for alle.

En biskop stiller spørgsmålstegn ved, hvorvidt det er et succeskriterium, at stiftsrådene skal være synlige på borgerniveau.

Biskoppen over Aalborg Stift fortæller, at der er ansat en halvtids kommunikationsmedarbejder i stiftet, som kommunikerer historier fra stiftsrådet, som er af interesse for offentligheden.

I Viborg Stift mener biskoppen, at stiftsrådet gør meget for at blive synlige, men at folk ikke har en særlig interesse i emnet.

Stiftsrådet i Helsingør Stift siger, at stiftsrådets arbejde er synligt, men at borgerne ikke nødvendigvis ved, at det er stiftsrådet, der laver det.

Et andet stiftsråd siger, at det ikke nødvendigvis kun er stiftsrådets egen skyld, at menig mand ikke kender til stiftsrådets arbejde.

Biskopper, stiftsråd, distriktsforeningsmedlemmer og stiftskontorchefer er spurgt om:

»Hvordan vurderer du/I, at stiftsrådets synliggørelse af sin funktion og resultater fungerer over for menighedsrådene i stiftet?«

Side 55

Dokument nr. 115326/12

40 procent af biskopperne, dvs. 4 biskopper, svarer, at stiftsrådets synliggørelse af sin funktion og resultater over for menighedsrådene i stiftet fungerer »Godt«. 30 procent af biskopperne svarer »Nogenlunde« til spørgsmålet, imens 20 procent svarer, at synliggørelsen fungerer »Dårligt«. En biskop svarer »Ved ikke«.

For stiftsrådene gælder, at 70 procent, dvs. 7 stiftsråd, svarer, at stiftsrådets synliggørelse af sin funktion og resultater over for menighedsrådene i stiftet fungerer »Nogenlunde«. 30 procent af stiftsrådene svarer, at det fungerer »Dårligt«.

Et stiftsråd siger, at de sagtens kunne forestille sig en masse menighedsråd, som ikke skænker stiftsrådet en tanke, måske burde der være et fast punkt på menighedsrådsmødets dagsorden, som hedder nyt fra stiftsrådet.

Stiftsrådet i Københavns Stift mener, at stiftsrådet burde være mere synligt over for menighedsrådene. Stiftsrådet i Aalborg Stift nævner, at dårlig synlighed måske hænger sammen med mediestrukturen i stiftet, hvor mange ikke har adgang til internettet og dermed heller ikke elektronisk kommunikation.

Århus stiftsråd nævner, at det er en udfordring at trænge gennem den øvrige informationsmængde.

Distriktsforeningsmedlemmer er også spurgt, hvordan de generelt vurderer, at stiftsrådet formår at synliggøre sig, herunder om de kan nævne, i hvilken sammenhæng de sidst har hørt om stiftsrådet. Hertil svarer 47 procent, dvs. 9 ud af 19 distriktsforeningsmedlemmer, at stiftsrådet er »Dårlig« til at synliggøres sig. 11 procent, dvs. 2 svarer, »Meget dårlig«. Omvendt skriver 32 procent – dvs. 6 distriktsforeningsmedlemmer - at stiftsrådet synliggør sig »Nogenlunde«, og 2 medlemmer svarer »Meget godt« og »Godt«.

I forhold til, hvornår respondenter sidst har hørt om stiftsrådet, svarer de; 'i forbindelse med de kommende kirkelukninger', 'da de 3 distriktsforeninger i Helsingør Stift var til 'vores årlige hygge-møde' med biskoppen i uge 33 - der var stiftsrådet meget på tale', 'da stiftsrådets repræsentant deltog i distriktsforeningens generalforsamling, hvor alle menighedsråd på Bornholm var repræsenteret', 'ved et referat fra en repræsentant i menighedsrådet', 'i forbindelse med indkaldelse til møde med udvalgene', 'ved budgetsamrådet i Herning Provsti', 'i Det mellemkirkelig Råd', 'når jeg læser referatet på stiftets hjemmeside', 'næsten hver måned modtager menighedsrådene et nyhedsbrev på 4 A4-sider', 'sidste gang omkring d. 22. august 2012', 'ved budgetsamråd'.

Distriktsforeningsmedlemmerne skriver desuden, at der mangler mere synlighed og almindelig kommunikation fra stiftsrådet til menighedsrådene, da menighedsrådene ikke ved, hvad stiftsrådet er, og hvad de laver. I forlængelse heraf skriver andre, at informationen fra stiftsrådet er for utilstrækkelig til, at man som udenforstående kan danne sig et reelt indtryk af rådets funktion og indflydelse på folkekirkens vilkår i stiftet.

Andre kommenterer, at menighedsrådene næppe i det daglige arbejde har megen interesse og indsigt i stiftsrådernes arbejde og kompetencer, samt at inte-

ressen nok stopper ved samarbejdet med provstiet. Hertil kommer, at et distriktsforeningsmedlem skriver, at det ikke er opfattelsen, at flertallet af menighedsrådsmedlemmerne selv opsøger information om stiftsrådet ved at gå ind på stiftets hjemmeside og finde informationerne.

Endvidere anføres, at stiftsrådet fører en meget anonym tilværelse, og at stiftsrådet bør synliggøre sin tilstedeværelse i form af meget mere og bedre kommunikation til menighedsrådene via DAP (Den Digitale Arbejdsplads) og nyhedsbreve.

Endelig skriver et distriktsforeningsmedlem, at man kan være bange for, at stiftsrådet er ikke-eksisterende for det store flertal af menighedsrådsmedlemmer, før de har været i nærkontakt med stiftsrådet f.eks. i forbindelse med ansøgninger. I forlængelse heraf skriver et andet medlem, at når man spørger menighedsrådsmedlemmer, hvad de får af informationer om stiftsrådet, så forbinder de det med, 'at det er et eller andet under stiftet, som de ikke specifikt får noget fra'.

Stiftskontorcheferne er bedt om at svare på, hvordan de (stiftsadministrationen) vurderer, at stiftsrådets synliggørelse fungerer over for menighedsrådene i stiftet. Her svarer 30 procent, at det fungerer »Godt«, og 40 procent svarer, at det fungerer »Nogenlunde«. En stiftskontorchef svarer »Dårligt«, og to svarer »Ved ikke«.

Ministeriets overvejelser

I forhold til ovenstående er det generelle billede, at hverken biskopper, stiftsråd eller distriktsforeningsmedlemmer finder stiftsrådene særligt synlige. Derimod er stiftskontorcheferne (stiftsadministrationerne) mere positive, og det generelle billede her er således, at stiftsrådet formår at synliggøre sig nogenlunde.

På den anden side skal det anføres, at den foretagne undersøgelse alene bygger på respondenternes fornemmelser for stiftsrådets synliggørelse. Der er således ikke indhentet egentlig statistisk materiale på f.eks. antal artikler i aviser, omtale i lokale nyheder og lignende.

Det kan desuden diskuteres, hvorvidt det bør være et succeskriterium, at stiftsrådet er bredt kendt på borgerniveau. Derimod synes det formålstjenstligt, at menighedsrådene har en relativt god føling med stiftsrådene og disses aktiviteter, da de må forventes at bidrage til sognemenighedernes liv og vækst. Derudover kan et kendskab til stiftsrådernes virksomhed hos menighedsrådene bidrage til disses forståelse og accept af udskrivningen af det bindende stiftsbidrag.

Undersøgelsens resultater giver ikke anledning til at overveje fastsættelse af nærmere regler på området.

Dog viser undersøgelsen blandt distriktsforeningsmedlemmerne, at der synes at være et behov for mere og bedre kommunikation mellem stiftsråd og menighedsråd. Det fremgår også af undersøgelsen, at kommunikationen fra stiftsrådet til menighedsrådet nødvendigvis må være mere direkte og inddragende end blot at omfatte offentliggørelse af referater fra stiftsrådsmøderne på stiftets hjemmeside.

4.4 Resultater (kirkelig liv og vækst)

Som det er fremgået af afsnit 1.2 om evalueringens formål og afsnit 1.3 om evalueringens fokus, herunder om måling af folkekirkelige ønsker og behov samt måling af sognemenighedernes liv og vækst, er succeskriteriet vedrørende liv og vækst i folkekirken, at der er et vist og endda stigende niveau for kirkelige aktiviteter i stiftet.

Spørgsmålet er således også, om stiftsrådene bidrager til en bedre sammenhæng i stifterne, idet stiftsrådet som demokratisk valgt organ med loven om permanente stiftsråd er tiltænkt en rolle, der skal føre menighedsrådene tættere på stiftet.

4.4.1 Stiftsbidragets anvendelse

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvad er stiftsbidraget anvendt til?«

Undersøgelsen viser, at stiftsbidraget ifølge respondenterne med enkelte undtagelser anvendes til alle formål (kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster, formidling af kristendom og udviklingsprojekter) i alle stifter.

Respondenterne er i samme spørgsmål bedt om, at give eksempler på konkrete aktiviteter inden for de tre kategorier.

Kommunikation:

Københavns Stiftsråd nævner Folkekirkens Infocenter

Helsingør Stiftsråd nævner stiftsbladet.

Roskilde Stiftsråd nævner stiftsblad, stiftsdag, stiftsårbog, stiftskonsulenter, udgivelser i forbindelse med menighedsrådsvalget.

Lolland-Falsters Stiftsråd nævner en kommunikationsmedarbejder.

Fyens Stiftsråd nævner stiftsdagen, præsternes stiftsstævne, stiftsårbog, hjemmeside.

Aalborg Stiftsråd nævner stiftsbog, stiftstræf, stiftsavis, stifts-menighedsrådsmøde for nyvalgte, hjemmeside.

Viborg Stiftsråd nævner hjemmeside og stiftsbog.

Århus Stiftsråd nævner hjemmeside og journalister.

Haderslev Stiftsråd nævner nyhedsbrev og stiftsblad samt ansættelse af kommunikationsmedarbejder.

Formidling af kristendom:

København Stiftsråd nævner dåbsprojekt.

Roskilde Stiftsråd nævner konfirmationsprojekter.

Lolland-Falsters Stift nævner et formidlingstiltag, som hedder 'På sporet af Jesus' og konfirmand weekend.

Fyens Stiftsråd nævner religionspædagogisk undervisning.

Aalborg Stiftsråd nævner konsulenter og ungdomspræst.

Viborg Stiftsråd nævner konfirmanddage, tiltag for udviklingshæmmede, stiftspræstekursus, stiftsamenighedsrådsstævne, efteruddannelse af præster, supervisionsgrupper for præster.

Århus Stiftsråd nævner religionspædagogik.

Haderslev Stiftsråd nævner arbejde med unge og kirke og arbejde med udviklingshæmmede.

Udviklingsprojekter:

Københavns Stiftsråd nævner Grøn Kirke, kirke på vej, fælleskrematorium.

Fyens Stiftsråd nævner religionspædagogiske tiltag.

Aalborg Stiftsråd nævner udvalgsstruktur med aktiviteter, ungdomskor samt tiltag, som skal gøre det lettere for sognene at få et ungdomskor op at stå, danske kirkedage.

Viborg Stiftsråd nævner skolekirkesamarbejde, hvor der er ansat ungdomspræst.

Århus Stift nævner Ph.d., stiftspræstestævne, stiftskurser, personligt planlægningskursus, kurser til præster.

Haderslev Stiftsråd nævner et projekt, hvor teknisk skole hørte om etik og moral.

Biskopper, stiftsråd, distriktsforeningsmedlemmer og stiftskontorchefer er spurgt om:

»Er kommunikationen mellem stiftet, menighedsråd og præster forbedret siden 1. november 2009?«

Blandt biskopper og stiftsråd svarer 50 procent af de samlede respondenter »Ja« til spørgsmålet om, hvorvidt kommunikationen mellem stiftet, menighedsråd og præster er forbedret siden 1. november 2009.

25 procent af de samlede respondenter (biskopper og stiftsråd) svarer, at kommunikationen ikke er forbedret i perioden. 25 procent svarer »Ved ikke«.

Nogle af kommentarerne lyder, at der er sket en fremgang i forhold til tidligere, eller at det er det samme niveau som tidligere, mens andre anfører, at kommunikationen egentlig var god nok i forvejen. Desuden anfører en respondent, at det er svært målbart, og en anden, at det er for tidligt at sige noget om.

Når man spørger distriktsforeningsmedlemmerne svarer 63 procent af respondenterne, at kommunikationen ikke er forbedret, mens blot 16 procent svarer, at kommunikationen er forbedret. 21 procent svarer »Ved ikke«.

For stiftskontorchefernes (stiftsadministrationernes) vedkommende svarer 70 procent »Ja« til spørgsmålet. De resterende 30 procent svarer »Ved ikke«.

»Er formidlingen af kristendom i stiftet forbedret?«

Blandt biskopper og stiftsråd svarer 70 procent af de samlede respondenter »Ja« til spørgsmålet om, hvorvidt formidlingen af kristendom i stiftet forbedret siden 1. november 2009.

15 procent af de samlede respondenter svarer, at formidlingen af kristendommen ikke er forbedret i perioden. 15 procent svarer »Ved ikke«.

Når man spørger distriktsforeningsmedlemmerne svarer 47 procent af respondenterne, at formidling af kristendom i stiftet ikke er forbedret siden etableringen af de permanente stiftsråd. 32 procent svarer, at der er sket en forbedring. 21 procent svarer »Ved ikke«.

For stiftskontorchefernes (stiftsadministrationernes) vedkommende svarer 60 procent »Ja« til spørgsmålet. De resterende 40 procent svarer »Ved ikke«.

»Er der kommet flere udviklingsprojekter i stiftet?«

Blandt biskopper og stiftsråd svarer 90 procent af de samlede respondenter »Ja« til spørgsmålet om, hvorvidt der er kommet flere udviklingsprojekter i stiftet i funktionsperioden (siden 1. november 2009).

Således svarer blot 10 procent af de samlede respondenter, at der ikke er kommet flere udviklingsprojekter i stiftet – svarende til en biskop og et stiftsråd.

Som eksempler på udviklingsprojekter nævner Københavns Stiftsråd nævner: Opsøgende dåbsarbejde, kirkemusik (jazz-gudstjeneste), deltagelse i baby-messer mv., krop-sind-ånd-messe, der skal udvikle sig til bryllupsmesser mv., stor udstilling om sameksistens mellem kristne og muslimer – 'Sam X-sitens', og reformationsjubilæet. Roskilde Stiftsråd: Grøn Kirke, Kirke på Vej, missionsprojekt og baby salmesang. Lolland-Falsters Stiftsråd fremhæver generelt kommunikation og undervisning. I Fyens Stiftsråd nævner man Præsten som ressource. Aalborg Stiftsråd nævner: Pilgrimsvandring på Mors, Børn og sogn, og ungdomspræst. I Viborg har man blandt andet udviklingsprojekter om skolekirkesamarbejder og konfirmandevent for hele stiftet. Haderslev Stiftsråd fremhæver kommunikationsprojekt og projekt, hvor menigheder mødes.

Når man spørger distriktsforeningsmedlemmerne svarer 48 procent af respondenterne »Ja« til, at der er kommet flere udviklingsprojekter i stiftet. 26 procent svarer »Nej« til spørgsmålet, og andre 26 procent svarer »Ved ikke«.

Distriktsforeningsmedlemmerne er endvidere bedt om at angive, hvilke udviklingsprojekter i stiftet, som de finder bedst. I den forbindelse nævnes følgende: 'Undervisning i kristendom på alle alderstrin', 'Det er ganske vanskeligt at besvare, fordi kommunikationen fra stiftsrådet mig bekendt begrænser sig til beslutningsreferater, som knapt nok afslører emnet, der tages beslutning om', 'kirkemusikken under gudstjeneste og forkyndelse', 'skolekirkesamarbejde', 'KIVI arbejdsgruppen for kirkemusikarbejde med at give den rytmiske musik

mere rum', 'Kirke for alle temamøder', 'korporarbejde samt skole- og konfirmand-undervisningsmateriale' og 'Gudstjenesteliv - Liv i gudstjenesten'.

For stiftskontorchefernes (stiftsadministrationernes) vedkommende svarer 80 procent »Ja« til spørgsmålet. De resterende 20 procent svarer »Ved ikke«.

Side 60

Dokument nr. 115326/12

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvilken type aktivitet bruger stiftsrådet mest tid på?«

Det fremgår af undersøgelsen, at stiftsrådet bruger mest tid på udviklingsprojekter, dernæst på formidling af kristendom i stiftet og slutteligt på kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster.

Dette resultat harmonerer godt med, at 90 procent af alle biskopper og stiftsråd, samt 47 procent af distriktsforeningsmedlemmer svarer, at der er kommet flere udviklingsprojekter.

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Hvilken aktivitet vurderer du/i mest frugtbar i forhold til at bidrage til sognemenighedernes liv og vækst?«

Spørgsmålet er stillet med mulighed for at give et åbent svar, og svarene er meget blandende. Der findes ikke noget bestemt mønster i, hvad biskopper og stiftsråd finder er mest frugtbar i forhold til at bidrage til sognemenighedernes liv og vækst.

Som eksempler på besvarelserne af spørgsmålene kan nævnes: 'Formidling af kristendom, udviklingsprojekter med stiftsrelevans, som kan brede sig til mere end et sogn', 'konsulenterne, som også skal bruges af pastoralseminariet', konfirmandtiltag og samarbejde på tværs af stifter, stiftsbog og Grøn Kirke', 'hæfte om arbejde og gudstjeneste, biskoppens visitatser', 'Kommunikationsprojekt, undervisning, diakoni og gudstjeneste, men også sociale medier, dagblade, lokalradio', 'stiftsudvalg som inspirerer menigheder til diakoni, religionsmøde, mangfoldighed, vækst i menigheder', 'udvalgene samt penge til præsternes efteruddannelse', 'skolekirkesamarbejdet, da det er fødekæden opad', 'inspiration fra andre kirker og præster samt formidling ved journalisterne'.

Biskopper, stiftsråd, distriktsforeningsmedlemmer og stiftskontorchefer er spurgt om:

»Har stiftsrådet - siden oprettelsen ved lov i 2009 – opnået resultater, som man ellers ikke ville have opnået i stiftet?«

80 procent af biskopperne og 80 procent af stiftsrådene svarer »Ja« til, at stiftsrådet siden oprettelsen ved lov i 2009 har opnået resultater, som man ellers ikke ville have opnået i stiftet. En biskop har svaret »Nej« og en biskop har svaret »Ved ikke«. Også to stiftsråd har svaret »Ved ikke«.

Blandt distriktsforeningsmedlemmerne ser billedet anderledes ud. Her svarer 32 procent, dvs. 6 distriktsforeningsmedlemmer, at stiftsrådet siden oprettelsen har opnået resultater, som man ellers ikke ville have opnået i stiftet. 16 procent af denne gruppe svarer, »Ja« til, at stiftsrådet siden oprettelsen ved lov i 2009 har opnået resultater, som man ellers ikke ville have opnået i stiftet. Hertil kommer, at størstedelen – nemlig 52 procent svarer »Ved ikke«.

Det er overvejende stiftskontorchefernes indtryk, at stiftsrådet siden oprettelsen har opnået resultater, som man ellers ikke ville have opnået i stiftet, idet 60 procent svarer »Ja«.

Ministeriets overvejelser

I forhold til hvad stiftsdraget er anvendt til, kan det kun konkluderes, at det er meget varierende tiltag og man kan formode, at det er udtryk for differentierede lokale behov i folkekirken.

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt kommunikationen mellem stiftet, menighedsråd og præster er forbedret siden etableringen af de permanente stiftsråd, er det et blandet resultat, idet alene halvdelen af biskopperne og stiftsrådene har tilkendegivet, at de mener, at kommunikationen er forbedret. Den anden halvdel er mere tvivlende og mener ikke, at der er tale om nogen bedring. På den anden side kan det også konstateres, at over halvdelen af de adspurgte distriktsforeningsmedlemmer tilkendegiver, at de ikke mener, at kommunikationen er forbedret.

Vedrørende formidling af kristendom mener biskopperne og stiftsrådene overordnet, at den er forbedret siden etableringen af de permanente stiftsråd. Lidt under halvdelen af de adspurgte distriktsforeningsmedlemmer svarer, at formidlingen af kristendom ikke er forbedret. Hertil kommer dog, at lige under en tredjedel trods alt mener, at formidlingen af kristendom i stiftet er forbedret. Den resterende gruppe ved ikke, hvorvidt der er sket forbedringer.

I forhold til udviklingsprojekter mener en stor del af respondenterne fra biskopper til distriktsforeningsmedlemmer, at der er kommet flere siden etableringen af de permanente stiftsråd i 2009.

Svarene på spørgsmålet om, hvilken aktivitet der er mest frugtbar i forhold til at bidrage til sognemenighedernes liv og vækst giver ikke noget entydigt billede, men varierer fra stiftsbøger til skolekirkesamarbejde, inspiration fra andre kirker og præster samt formidling ved journalisterne.

Endvidere fremgår det, at 80 procent af biskopperne og stiftsrådene svarer, at der siden oprettelsen af de permanente stiftsråd er opnået resultater, som man ellers ikke ville have opnået i stiftet.

Til dette spørgsmål svarer distriktsforeningsmedlemmerne dog for størstedelens vedkommende »Ved ikke«. Resultatet kan muligvis forklares med, at en stor del af distriktsforeningsmedlemmerne savner, at stiftsrådet er mere synligt i stiftet, jf. også afsnit 4.3.4.

Den samlede vurdering er, at stiftsrådene er kommet godt i gang i langt de fleste stifter, idet man kan iagttage, at der er kommet gang i mange udviklingsprojekter.

Udfordringen består måske i, resultaterne for kommunikationen mellem stiftet, menighedsråd og præster samt resultatet for formidlingen af kristendom over en bred kam er knap så entydigt positive. Det vurderes, at opfattelsen af, hvorvidt disse tiltag er i fremgang eller ej, tillige vil være påvirket af, hvorledes kommunikationen i stiftet fungerer. Med andre ord kan det også handle om, hvor gode stiftsrådene er til at reklamere for egne tiltag, herunder at gøre menighedsråd m.fl. opmærksomme på, hvor initiativer hidrører fra. Dette er alt sammen overvejelser, som beror på lokal aktivitet og lokale behov, og ministeriet mener således ikke, at resultatet af undersøgelsen giver grundlag for at overveje en ændring af stiftsrådsordningen på dette punkt.

4.4.2 Forvaltning af stiftsmidlerne (kirkernes og præsteembedernes kapitaler)

Biskopper, stiftsråd, distriktsforeningsmedlemmer og stiftskontorchefer er spurgt om:

»Hvordan fungerer stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne i forhold til at opnå resultater?«

35 procent af de samlede respondenter (biskopper og stiftsråd) mener, at stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne fungerer »Meget godt« i forhold til at opnå resultater. 40 procent mener, at stiftsrådets forvaltning fungerer »Godt«, og 20 mener, at det fungerer »Nogenlunde«.

En respondent har svaret »Ved ikke«, og ingen har svaret »Dårligt« eller »Meget dårligt«.

Ud fra en administrativ vinkel svarer 60 procent af stiftskontorcheferne, at stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne fungerer »Meget godt«. 40 procent svarer, at forvaltningen fungerer »Godt«.

I forhold til kapitalforvaltningen giver flere biskopper udtryk for, at der er mange gode diskussioner i stiftsrådet, som følger meget med i forrentningen af kapitalerne, men at stiftsrådet omvendt ikke betyder meget i den sammenhæng, da de har valgt at gå ind i stifternes fælles forvaltning.

Nogen tilkendegiver, at stiftsrådet ikke har følt, at de havde nogen særlig indflydelse, men at de løbende får redegørelser.

En biskop siger endvidere, at de selv forvaltede 200-300 mio., og at stiftet fik mere ud af det end i dag, hvor der forvaltes milliarder.

Den anden side af kapitalforvaltningen er udlånspolitikken, hvor Fyens Stiftsråd tilkendegiver, at tingene jo ville gå i stå, hvis ikke stiftsrådet var der, og at stiftsrådet har ændret deres lånekriterier, så der er noget, der kan lade sig gøre nu, som ikke tidligere kunne lade sig gøre.

Roskilde Stiftsråd fremhæver desuden, at stiftsrådet har sat system i tingene ligesom Aalborg Stiftsråd siger, at den del af forvaltningen, som vedrører udlån til de enkelte sogne fungerer godt, og at sognene har opnået gode resultater i forhold til større anlægsinvesteringer.

Distriktsforeningsmedlemmerne er tillige grundlæggende tilfredse med stiftsrådernes forvaltning af stiftsmidlerne. Her svarer 37 procent af de adspurgte, at forvaltningen fungerer »Godt«. 11 procent svarer, at forvaltningen fungerer »Meget godt«, og 26 procent at det fungerer »Nogenlunde«.

Et distriktsforeningsmedlem svarer, at ordningen fungerer »Dårligt« og 4 »Ved ikke«.

Biskopper, stiftsråd og stiftskontorchefer er spurgt om:

»Hvilke resultater er der opnået i forhold til stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne?«

Spørgsmålet lægger op til et åbent svar, og 7 biskopper og stiftsråd anfører blandt andet, at stiftsrådet ved sin forvaltning af stiftsmidlerne har skabt klare retningslinjer samt bedre indsigt i de økonomiske forhold og derved større gennemsigtighed for folkekirken.

I Roskilde Stiftsråd beskrives udviklingen som, at der er skabt struktur, råderum, rammer og gennemsigtighed efter, at stiftsrådet har overtaget forvaltningen af stiftsmidlerne.

I Aalborg Stiftsråd er det indtrykket, at menighederne nu finder, at der er kortere vej til dem, der forvalter deres stiftskapitaler.

80 procent af stiftskontorcheferne (stiftsadministrationerne) har ud fra et administrativt synspunkt tilkendegivet, at der opnås gode resultater i forhold til stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne. 2 har svaret »Ved ikke«.

Ministeriets overvejelser

Interviewundersøgelsen viser, at både biskopper og stiftsråd grundlæggende er tilfredse med stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne. Stiftskontorcheferne (stiftsadministrationerne) giver ud fra et administrativt synspunkt udtryk for samme holdning.

Imidlertid tilkendegiver flere stiftsråd, at de ikke har særlig indflydelse i forhold til kapitalforvaltningen, hvorimod de er langt mere positive over for deres rolle i forbindelse med fastlæggelsen af udlånspolitikken i stiftet. Her tilkendegives det, at der er skabt struktur, råderum, rammer og gennemsigtighed efter, at stiftsrådet har overtaget forvaltningen af stiftsmidlerne.

Distriktsforeningsmedlemmerne er også grundlæggende positive over for stiftsrådernes forvaltning af stiftsmidlerne.

4.4.3 Tidsforbrug på stiftsrådsarbejde – herunder står det mål med resultaterne

Biskopper, stiftsråd, distriktsforeningsmedlemmer og stiftskontorchefer er spurgt om:

»Mener du/I, at stiftsrådets tidsforbrug står mål med resultaterne af stiftsrådets arbejde?«

Alle interviewrespondenter på nær en biskop svarer »Ja« til, at stiftsrådernes tidsforbrug står mål med resultaterne af stiftsrådernes arbejde. Biskoppen der svarer »Nej« svarer dog, at tidsforbruget ganske vist er for stort i forhold til de opnåede resultater, men at det til gengæld er en demokratisk ordning. Omvendt svarer et stiftsråd, at der imidlertid på enkeltopgave niveau af og til kan være tale om tidsspilde.

Side 64
Dokument nr. 115326/12

I forhold til de enkelte respondents tidsforbrug på stiftsrådsarbejde, og hvorvidt det står mål med de resultater, som stiftsrådet opnår, fremgår det, at langt de fleste respondenter er tilfredse, og at der således er en positiv sammenhæng mellem det arbejde, der lægges i stiftsrådsarbejde sammenholdt med det tidsforbrug, som respondenterne har. Dette må betegnes som et godt resultat, eftersom flere respondenter har et ikke uvæsentligt tidsforbrug på stiftsrådsarbejde.

4.4.4 Læge og gejstlige medlemmers bidrag til stiftsrådsarbejdet

Biskopper og stiftsråd er spurgt om:

»Mener du/I, at læge og gejstlige medlemmer bidrager lige meget til stiftsrådets arbejde?«

80 procent af biskopperne – dvs. 8 biskopper - mener, at læge og gejstlige medlemmer bidrager lige meget til stiftsrådets arbejde. 20 procent svarer »Nej« til spørgsmålet. Samtlige stiftsråd svarer »Ja« til, at læge og gejstlige medlemmer af stiftsrådet bidrager lige meget.

Diagram 4.4.4 A. Mener du/I, at læge og gejstlige medlemmer bidrager lige meget til stiftsrådets arbejde?

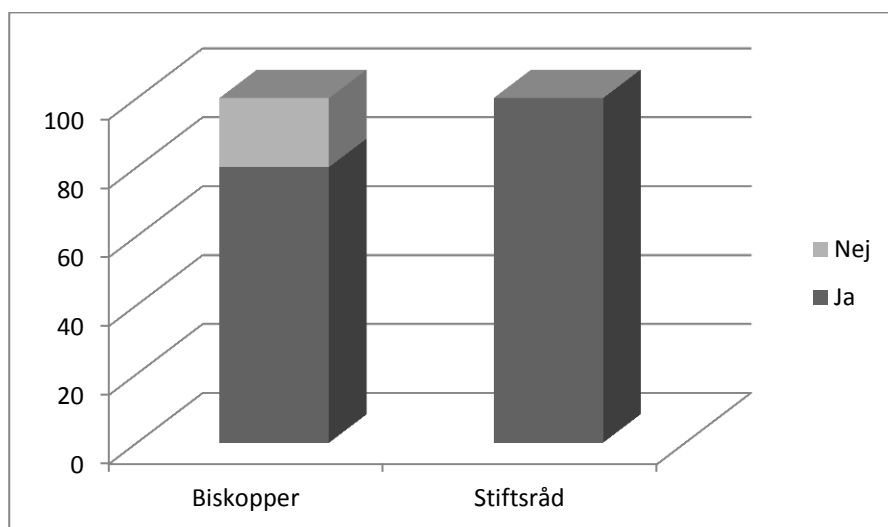

Diagram 4.4.4 A. Søjlediagrammet viser, hvor mange procent af henholdsvis biskopper og stiftsråd, som har svaret »Ja« eller »Nej« til spørgsmålet om, hvorvidt læge og gejstlige medlemmer bidrager lige meget til stiftsrådets arbejde. x-aksen angiver respondenter, og y-aksen angiver procent.

Af kommentarerne fremgår generelt, at biskopper er begejstrede for det læge engagement i stiftsrådet og blandt andet fremhæver, at der er tale om gode og aktive lægfolk, som gør det godt, og som er god til sparring. Andre biskopper fremhæver, at de læge medlemmer faktisk bidrager mest, og en biskop påpeger, at der er fin balance og bestemt ikke præstedominans i stiftsrådsarbejdet. En anden biskop udtaler dog, at de læge medlemmer bidrager arbejdsmæssigt, men at der er en tendens til, at de gejstlige fylder meget, når det kommer til taletid og indflydelse.

Side 65
Dokument nr. 115326/12

Københavns Stiftsråd bemærker, at der i hverdagen ikke skelnes mellem læge eller gejstlige medlemmer.

I et stiftsråd fremhæver en præst, at læge medlemmer rent faktisk gør en større indsats, da gejstlige medlemmer måske mere har tendens til at indregne stiftsrådsarbejde som en del af deres arbejde, hvorimod de læge medlemmer gør et meget stort frivilligt arbejde.

Tilsvarende synspunkt gør sig gældende i et andet stift, hvor en anden præst tilkendegiver, at de læge medlemmer inddrages og bidrager rigtig meget.

Ministeriets overvejelser

Vedrørende forholdet mellem de læge og de gejstlige medlemmer og disses indbyrdes arbejdsindsats fremgår det af langt størsteparten af besvarelserne, at læge og gejstlige medlemmer af stiftsrådet bidrager lige meget til stiftsrådets arbejde.

Dermed synes erfaringerne fra evalueringen af forsøg med stiftsråd (2008) at gentage sig. Det blev i forbindelse med evalueringen blandt andet anført, at:

»I fem af stifterne var holdningen i relation til forholdet mellem menighedsrepræsentanter og gejstlige medlemmer i rådet, at ingen af grupperne dominerer stiftsrådets arbejde. Flere steder blev det dog bemærket, at de gejstlige måske havde domineret arbejdet i starten, fordi de i højere grad er vant til at tale i forsamlinger, men at dette nu har udlignet sig.«⁴⁶

Således synes stiftsrådene nu – fire år efter evaluering af forsøg med stiftsråd – i endnu højere grad at udgøre et sammentømret organ, hvor medlemmernes tilhørsforhold til de forskellige grupper får stadig mindre betydning i takt med, at stiftsrådene bliver mere og mere etablerede i folkekirken.

4.5 Faktuelle oplysninger om stiftsrådene fra stiftskontorcheferne

Som anført i **bilag 1** om dataindsamling har samtlige stiftskontorchefer modtaget skemaer vedrørende faktuelle oplysninger om stiftsrådene til udfyldelse og indsendelse til ministeriet.

Nedenfor er foretaget en sammenstilling af samtlige indsendte oplysninger.

⁴⁶ Betænkning 1495/2008, afsnit 4.4.1, sammensætning, p. 25.

Tabel 4.5.A. Stiftsrådernes nuværende størrelse og sammensætning samt oplysning om, hvorvidt stiftsrådet har været fuldtalligt i hele funktionsperioden.

Side 66

Dokument nr. 115326/12

Stift/ Antal	Valgte menighedsrepræsentanter	Provster	Præster	Bi-skop	I alt	Indtrådte i funktionsperioden	Udtrådte i funktionsperioden
København	10 (opr. 11 – 1 medlem afgået ved døden)	2	3	1	16	0	1
Helsingør	13	2	3	1	19	0	2
Roskilde	13	2 (3)	3 (1) ⁴⁷	1	19	1	2
Lolland-Falster	8	2	3	1	14	0	0
Fyen	12	2	3	1	18	0	0
Aalborg	14	2	3	1	20	3	5
Viborg	11	2	3	1	17	0	0
Århus	15	2	3	1	21	3	4
Ribe	8	2	3	1	14	0	0
Haderslev	7	2	2	1	12	0	1

Tabellen viser stiftsrådernes nuværende størrelse og sammensætning samt oplysning om, hvorvidt stiftsrådet har været fuldtalligt i hele funktionsperioden. Det fremgår blandt andet, at 6 ud af 10 stiftsråd har haft medlemmer, der er udtrådt af rådet i funktionsperioden.

Tabel 4.5.B. Størrelsen på stiftsbidrag der er udskrevet i 2010, 2011 og 2012 (angivet i kr. og procent af de lokale ligningsmidler).
København:

Kr./År	2010	2011	2012
Kr.	3.400.000	3.616.544	3.619.777
Procent	0,75	0,80	0,80

Helsingør:

Kr./År	2010	2011	2012
Kr.	1.800.000	1.950.000	2.100.000
Procent	0,22	0,28	0,30

Roskilde:

Kr./År	2010	2011	2012

⁴⁷ 1 er blevet provst i perioden.

Kr.	ca. 3.000.000	ca. 3.400.000	ca. 3.400.000
Procent	0,425	0,485	0,485

Lolland-Falster:

Kr./År	2010	2011	2012
Kr.	368.000	480.000	480.000
Procent	0,39	0,40	0,40

Fyen:

Kr./År	2010	2011	2012
Kr.	1.113.500	1.130.759	1.146.811
Procent	0,26	0,27	0,26

Aalborg:

Kr./År	2010	2011	2012
Kr.	2.280.000	2.943.000	3.607.800
Procent	0,39	0,50	0,60

Viborg:

Kr./År	2010	2011	2012
Kr.	1.843.200	2.150.192	2.555.500
Procent	0,4072	0,4667	0,50

Århus:

Kr./År	2010	2011	2012
Kr.	1.630.000	1.630.000	2.000.000
Procent	0,25	0,27	0,28

Ribe:

Kr./År	2010	2011	2012
Kr.	1.427.206	1.616.591	1.699.752
Procent	0,40	0,45	0,48

Haderslev:

Kr./År	2010	2011	2012
Kr.	1.445.000	1.445.000	1.636.500
Procent	0,33	0,33	0,38

Tabellerne viser størrelsen på stiftsbidrag, der er udskrevet i 2010, 2011 og 2012 (angivet i kr. og procent af de lokale ligningsmidler). Inden for hvert år er fremhævet den mindste og den største udskrivningsprocent. Som det også tydeligt fremgår, medfører en høj udskrivningsprocent ikke nødvendigvis en tilsvarende høj indtægt, idet opkrævningen sker på baggrund af den lokale ligning, som er varierende fra stift til stift.

Table 4.5.C. Anvendelsen af stiftsbidraget, jf. § 23 a, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi (angivet i antal kr. og procentvis fordeling af midler pr. år).

Side 68

Dokument nr. 115326/12

Emne	Kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster		
	2010	2011	2012
København*	1.048.597 kr. 31 pct.	747.890 kr. 21 pct.	660.000 kr. 17 pct.
Helsingør	817.846 kr. 45,4 pct.	548.144 kr. 28,1 pct.	998.000 kr. 47,5 pct.
Roskilde	937.714 kr. 40 pct.	1.056.586 kr. 37 pct.	1.256.000 kr. 36 pct. (budgettal)
Lolland-Falster	253.386 kr. 69 pct.	166.033 kr. 35 pct.	1.197.000 kr. 41 pct.
Fyen	525.996 kr. 47 pct.	472.447 kr. 42 pct.	663.303 kr. 57 pct.
Aalborg	567.700 kr. 22,43 pct.	556.337 kr. 18,9 pct.	965.300 kr. 26,8 pct.
Viborg	251.513 kr. 13,67 pct.	261.126 kr. 12,14 pct.	88.363 kr. 5,88 pct.
Århus	384.294 kr. 22,2 pct.	528.948 kr. 29,7 pct.	300.000 kr. 16,3 pct.
Ribe	840.000 kr. 54,21 pct.	857.000 kr. 49,85 pct.	928.160 kr. 47,57 pct.
Haderslev	686.089 kr. 48,1 pct.	399.654 kr. 24,3 pct.	571.000 kr. 28,7 pct.
Emne	Formidling af kristendom i stiftet		
Stift i kr./procent/år	2010	2011	2012
København*	2.039.360 kr. 60 pct.	2.416.517 kr. 67 pct.	2.597.600 kr. 66 pct.
Helsingør	895.000 kr. 49,8 pct.	1.121.533 kr. 57,5 pct.	1.300.000 kr. 61,9 pct.
Roskilde	723.072 kr. 31 pct.	662.520 kr. 23 pct.	761.000 kr. 22 pct. (budgettal)
Lolland-Falster	41.588 kr. 10 pct.	69.777 kr. 14 pct.	106.200 kr. 22 pct.
Fyen	0 kr. 0 pct.	28.535 kr. 3 pct.	30.000 kr. 3 pct.
Aalborg	1.416.686 kr.	1.495.898 kr.	1.566.510 kr.

	55,97 pct.	50,8 pct.	43,4 pct.
Viborg	800.245 kr. 43,42 pct.	807.606 kr. 37,56 pct.	519.881 kr. 34,57 pct.
Århus	75.000 kr. 4,3 pct.	75.000 kr. 4,1 pct.	100.000 kr. 5,4 pct.
Ribe	210.000 kr. 13,55 pct.	210.000 kr. 12,22 pct.	210.000 kr. 10,76 pct.
Haderslev	609.197 kr. 42,7 pct.	1.025.571 kr. 62,4 pct.	1.318.500 kr. 66,2 pct.
Emne	Udviklingsprojekter i stiftet		
Stift i kr./procent/år	2010	2011	2012
København*	157.879 kr. 4 pct.	96.864 kr. 3 pct.	667.644 kr. 17 pct.
Helsingør**	-	-	-
Roskilde	638.713 kr. 27 pct.	965.924 kr. 33 pct.	1.187.000 kr. 33 pct. (budgettal)
Lolland-Falster	78.912 kr. 21 pct.	147.734 kr. 30 pct.	58.000 kr. 12 pct.
Fyen	120.228 kr. 11 pct.	308.461 kr. 27 pct.	320.662 kr. 28 pct.
Aalborg	400.284 kr. 15,81 pct.	229.945 kr. 7,8 pct.	497.500 kr. 13,8 pct.
Viborg	27.805 kr. 1,51 pct.	79.618 kr. 3,7 pct.	23.950 kr. 1,59 pct.
Århus	1.275.889 kr. 73,5 pct.	1.242.523 kr. 66,2 pct.	1.441.000 kr. 78,3 pct.
Ribe	499.638 kr. 32,24 pct.	652.141 kr. 37,93 pct.	813.000 kr. 41,67 pct.
Haderslev	33.165 kr. 2,3 pct.	126.788 kr. 7,7 pct.	0 kr. 0 pct.

Tabellen viser anvendelsen af stiftsbidraget, jf. § 23 a, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi (angivet i antal kr. og procentvis fordeling af midler pr. år). *Københavns Stift har desuden oplyst, at der er hensat/videreført overskud i 2010 og 2011 på henholdsvis 154.164 kr. og 355.273 kr.

**Helsingør Stift har desuden oplyst, at der er ikke anvendte midler i 2010, 2011 og 2012 på henholdsvis 86.179 kr. (4,8 pct.), 280.323 kr. (14,4 pct.) og - 198.000 kr. (- 9,4 pct.). Det bemærkes generelt, at tal for 2012 er usikre, da året ikke er omme på omgørelsestidspunktet (september 2012).

4.5.D. Tiltag stiftsrådet har iværksat det enkelte år (angivet i antal)

Side 70

Dokument nr. 115326/12

Stift	Tiltag/År	2010	2011	2012
København*	Tiltag samlet (antal)	16 hovedpunkter/bevillinger	17 hovedpunkter/bevillinger	17 hovedpunkter/bevillinger
	Vedr. kommunikation	5	5	4
	Vedr. formidling	8	8	7
	Vedr. projekter	3	4	6
	Vedr. andet	0	0	0
Helsingør	Tiltag samlet (antal)	-	1	2
	Vedr. kommunikation	-	1	1
	Vedr. formidling	-	-	1
	Vedr. projekter	-	-	-
	Vedr. andet	-	-	-
Roskilde	Tiltag samlet (antal)	5	6	3 pt.
	Vedr. kommunikation	1	1	2
	Vedr. formidling	-	2	-
	Vedr. projekter	4	3	1
	Vedr. andet	-	-	-
Lolland-Falster	Tiltag samlet (antal)	1	2	3
	Vedr. kommunikation	1	-	1
	Vedr. formidling	-	-	1
	Vedr. projekter	-	2	1
	Vedr. andet	Rådet støtter direkte og indirekte en række tiltag inden for kommunikation, formidling og projekter.	Rådet støtter direkte og indirekte en række tiltag inden for kommunikation, formidling og projekter.	Rådet støtter direkte og indirekte en række tiltag inden for kommunikation, formidling og projekter.
Fyen	Tiltag samlet (antal)	1	3	1
	Vedr. kommunikation	-	2	-
	Vedr. formidling	1	1	-
	Vedr. projekter	-	-	-

	Vedr. andet	-	-	1
Aalborg	Tiltag samlet (antal)	1	4	5
	Vedr. kommunikation	-	1	2
	Vedr. formidling	1	1	2
	Vedr. projekter	-	1	1
	Vedr. andet	-	1	-
Viborg	Tiltag samlet (antal)	7	-	-
	Vedr. kommunikation	2	-	-
	Vedr. formidling	-	-	-
	Vedr. projekter	-	-	-
	Vedr. andet	5	-	-
Århus	Tiltag samlet (antal)	2	5	2
	Vedr. kommunikation	-	3	-
	Vedr. formidling	1	1	1
	Vedr. projekter	1	1	1
	Vedr. andet	-	-	-
Ribe	Tiltag samlet (antal)	16	17	18
	Vedr. kommunikation	6	6	6
	Vedr. formidling	3	3	3
	Vedr. projekter	5	6	7
	Vedr. andet	1	2	2
Haderslev	Tiltag samlet (antal)	14	15	16
	Vedr. kommunikation	3	2	3
	Vedr. formidling	8	10	10
	Vedr. projekter	2	2	2
	Vedr. andet	1	1	1

Tabellen viser tiltag, stiftsrådet har iværksat det enkelte år (angivet i antal). Det bemærkes generelt, at tal for 2012 er usikre, da året ikke er omme på omgørelsetidspunktet (september 2012). Det bemærkes endvidere, at der kun i København og Ribe stifter er sket en stigning i antallet af udviklingsprojekter i funktionsperioden, dog har 90 procent af biskopper og stiftsråd svaret, at det siden etableringen af de permanente stiftsråd er kommet flere udviklingsprojekter i stiftet, jf. afsnit 4.4.1.

Tabel 4.5.E. Mødeaktivitet for stiftsrådet (angivet i antal møder, der er afholdt i funktionsperioden fordelt pr. år samt antal sager på dagsordenen fordelt pr. år).

Side 72

Dokument nr. 115326/12

København

Stift	Aktivitet/År	2010	2011	2012
København	Mødeaktivitet (antal møder pr. år)	4	6 samt 1 fælles stiftsrådsmøde for alle stiftsråd	7 for hele året samt 1 fælles stiftsrådsmøde for alle stiftsråd
	Antal sager (antal sager pr. år)	41*	65*	52* (incl. møde den 13. september) Der mangler endnu at blive afholdt et møde i 2012.
Helsingør	Mødeaktivitet (antal møder pr. år)	4	4	3 pt.
	Antal sager (antal sager pr. år)	60	64	52 pt.
Roskilde	Mødeaktivitet (antal møder pr. år)	6	5	6 planlagte
	Antal sager (antal sager pr. år)	90	87	35 pt.
Lolland- Falster	Mødeaktivitet (antal møder pr. år)	5	4	4
	Antal sager (antal sager pr. år)	Ca. 30	30	30
Fyen	Mødeaktivitet (antal møder pr. år)	4	5	4
	Antal sager (antal sager pr. år)	56	60	64
Aalborg	Mødeaktivitet (antal møder pr. år)	5	4	4
	Antal sager (antal sager pr. år)	67	66	61

	år)			
Viborg	Mødeaktivitet (antal møder pr. år)	4	4	2
	Antal sager (antal sager pr. år)	52	56	34
Århus	Mødeaktivitet (antal møder pr. år)	4	4	4
	Antal sager (antal sager pr. år)	61	59	49
Ribe	Mødeaktivitet (antal møder pr. år)	5	4	4
	Antal sager (antal sager pr. år)	37 (underpkt. 55)	42 (underpkt. 97)	35 (underpkt. 77)
Haderslev	Mødeaktivitet (antal møder pr. år)	5	6	5
	Antal sager (antal sager pr. år)	69	75	80
Alle stifter gns.	Mødeaktivitet pr. år	4,6	4,7	4,4
Alle stifter gns.	Antal sager pr. år	56,3	60,4	49,2

Tabellen viser mødeaktivitet for stiftsrådet (angivet i antal møder, der er afholdt i funktionsperioden fordelt pr. år samt antal sager på dagsordenen fordelt pr. år). Den gennemsnitlige mødeaktivitet er ca. 4,5 møder pr. år, og antal sager på dagsordenen er ca. 55 pr. år. Det svarer til, at der er ca. 12 sager på dagsordenen til et gennemsnitligt stiftsrådsmøde.

* Ved hvert af møderne er der, ud over det antal enkeltsager/punkter stiftsrådet konkret har behandlet, 5-6 faste orienteringspunkter. Disse er ikke indregnet i de ovennævnte tal.

litet										
k. Tiltag ifm. Reformati- onsjubilæet	x						x			
l. Orientering fra bi- skoppen, stiftskontor- chef og stiftsrådets formand ("Siden sidst")	x	x	x	x	x	x	x			
m. Møde m. stiftskonsu- lenter, provstiudvalg m.fl.		x			x					
n. Drøftelser i forbindelse med høringer fra mini- steriet m.v.	x	x	x		x	x			x	x
o. Drøftelse af visioner for stiftet/stiftsrådet.			x			x		x	x	x
p. Drøftelse af ' projekter ' f.eks. grøn stift, undervis- ning m.v.			x	x	x	x	x	x		x
q. Menighedsrådsvalg			x			x				

Tabellen viser typer emner til drøftelse på stiftsrådsmøder i perioden (angivet i emner). Krydserne angiver den typiske emne-fordeling i de enkelte stiftsråd.

5. Bilagsoversigt

Bilag 1: Dataindsamling og metode

Bilag 2: Skematisk sammenfatning af evalueringens resultater

Bilag 3: Interviewguide til biskopper og stiftsråd.

Bilag 4: Spørgeskema til distriktsforeningsmedlemmerne.

Bilag 5: Spørgeskema til stiftskontorcheferne.

Bilag 1

Dataindsamling og metode

Dataindsamling

Data er indsamlet i perioden 30. august 2012 til den 18. september 2012. Det er foregået dels ved personlige interviews og dels ved spørgeskemaundersøgelser. Evalueringen bygger således på både kvalitative og kvantitative data. Respondenterne er ikke lovet anonymitet, men omvendt er det tilkendegivet fra Ministeriet for Ligestilling og Kirke, at enkelt-navne eller lignende ikke bliver særligt fremhævet i rapporten. Dog vil det nogle gange specifikt fremgå, hvilken biskop eller hvilket stiftsråd udtalelsen kommer fra.

I alt er foretaget 20 interviews i landets 10 stifter heraf et personligt interview med hver af landets biskopper, samt et gruppeinterview med hvert stiftsråd. De personlige interviews er dels foretaget ved fremmøde og dels pr. videokonference eller telefon.

Gruppeinterviewene med stiftsrådene er foretaget med repræsentanter fra stiftsrådene, som er udvalgt af stiftsrådet samt stiftsrådets formand. Der har således været tale om interview med: stiftsrådets formand, 2 læge medlemmer fra hvert stiftsråd, 2 gejstlige medlemmer fra stiftsrådet, dvs. en præst og en provst. I to⁴⁸ tilfælde har det dog kun været muligt at samle 4 respondenter, men fortsat således, at både gejstlige og læge medlemmer af stiftsrådet var repræsenteret.

Endvidere er der udsendt et elektronisk spørgeskema (bilag 4) til 2 distriktsforeningsmedlemmer⁴⁹ i hvert stift, som er tilfældigt udvalgt af stiftet. Af de i alt 20 distriktsforeningsmedlemmer har 19 udfyldt spørgeskemaet. Ligeledes har samtlige stiftskontorchefer modtaget et elektronisk spørgeskema (bilag 5). Endelig har samtlige stiftskontorchefer modtaget et skema vedrørende faktuelle oplysninger om stiftsrådene til udfyldelse og indsendelse til ministeriet.

Til brug for de personlige interviews har ministeriet udarbejdet en interviewguide vedlagt som bilag 3. Formålet med interviewguiden har blandt andet været at sikre, at interviewene har taget udgangspunkt i de samme spørgsmål. Interviewguiden blev udsendt til alle respondenterne på forhånd, således at respondenterne havde lejlighed til at orientere sig i guiden forinden interviewet.

Det bemærkes, at ministeriet har oplyst repræsentanterne fra stiftsrådene, at det var muligt at besvare spørgsmålene som en gruppebesvarelse, såfremt der kunne opnås konsensus. Det blev også oplyst, at det var muligt at notere dissens for det eller de stiftsrådsrepræsentanter, der var af en anden opfattelse end flertallet. Formålet hermed har været at give alle mulighed for at komme til

⁴⁸ Viborg Stift og Haderslev Stift.

⁴⁹ Ifølge Landsforeningen af Menighedsråds hjemmeside består landsforeningen af omkring 50 distriktsforeninger og menighedsrådsforeninger, som er foreningens lokale omdrejningspunkt. Distriktsforeningerne er sammenslutninger af menighedsråd inden for et større eller mindre geografisk område, og tilsammen giver de mulighed for, at alle sogne repræsenteres i foreningen.

orde, dog således at det som udgangspunkt er flertallets holdning, der figurerer i den samlede optælling. En dissensbemærkning vil eventuelt være fremhævet i supplerende kommentarer.

I modsætning til den nuværende evaluering (2012) blev der ved evalueringen af stiftsrådsforsøg i 2007/2008 indhentet bidrag fra organisationerne: Grundtvigsk Forum, Præsteforeningen, domprovsterne og kirkefunktionærernes organisationer og andre blandt andet Landsforeningen af Menighedsråd. Det er i forbindelse med foretagelsen af den nuværende evaluering af stiftsrådene vurderet, at det ikke er nødvendigt at modtage særskilt bidrag fra disse, ud over de bidrag der kommer fra medlemmerne af stiftsrådene.

Det skyldes blandt andet, at resultatet af evaluering vil indgå i arbejdet for 'Udvalget om en mere sammenhængende og moderne styringsstruktur for folkekirken'. Landsforeningen og Præsteforeningen er repræsenteret i udvalget, ligesom det forventes, at udvalgets overvejelser vil blive udsendt i særskilt høring, når arbejdet er færdiggjort. De pågældende organisationer vil derfor have flere muligheder for at komme med bemærkninger til eventuelle forslag om stiftsrådene.

Der er således heller ikke udsendt hverken spørgeskema eller interviewguide til organisationerne. Landsforeningen af Menighedsråd er orienteret om evalueringen blandt andet i form af en kopi af det spørgeskema, som er udsendt til distriktsforeningsmedlemmerne.

På baggrund af evalueringens formål, jf. afsnit 1.2, er der til brug for strukturering af interviewguiden og spørgeskemaer udvalgt følgende hovedemner, som har dannet grundlag for formulering af de konkrete spørgsmål:

- Sammensætning (repræsentativ fordeling).
- Opgaver (kompetencer).
- Arbejdsform (sagsforberedelse, mødeaktivitet forretningsførelse herunder opfølgning, synliggørelse).
- Resultater (kirkelig liv og vækst).

Hvert hovedemne er et parameter, som er med til at beskrive, hvordan respondenterne opfatter stiftsrådene. Parametrene operationaliseres, så der måles på respondenternes tilfredshed m.v. med den gældende ordning. Hensigten er således at undersøge respondenternes tilfredshed med stiftsrådernes sammensætning, opgaver, arbejdsform og resultater.

Evalueringen er tilrettelagt således, at stiftsrådene både belyses *indefra* og *udefra*. Indefra via interviews med biskopper og repræsentanter for stiftsrådene og udefra via spørgeskemaer til distriktsforeningsmedlemmer og stiftskontorchefer.

Det betyder, at interviewene med biskopperne og repræsentanter for stiftsrådene tager udgangspunkt i den samme interviewguide, hvis formål er at belyse stiftsrådet indefra.

Derimod tager spørgsmålene til distriktsforeningsmedlemmerne udgangspunkt i belysning af stiftsrådene set udefra, det vil sige fra ikke-stiftsrådsmedlemmer, men alligevel fra folkekirkeligt interesserede. Stiftskon-

torcheferne er bedt om at besvare spørgsmål, som primært relaterer sig til stiftsadministrationens administrative understøttelse af stiftsrådet.

Side 79
Dokument nr. 115326/12

Inden for hvert hovedemne er der spurgt til følgende emner. Ministeriet har alene fundet det relevant at spørge ind til samtlige emner (f.eks. stiftsrådets størrelse, biskoppen som forretningsfører m.v.) i interviews med biskopper og stiftsrådsrepræsentanter. Således stilles spørgsmål til:

Sammensætning (repræsentativ fordeling):

- Stiftsrådets størrelse (antal medlemmer).⁵⁰
- Den repræsentative sammensætning (forhold ml. læge og gejstlige).⁵¹
- Valg af formand.⁵²
- Biskoppen som forretningsfører.⁵³
- Valgbarhed til stiftsrådet.⁵⁴
- Antal/type underudvalg (stiftets udvalgsstruktur).⁵⁵

Opgaver (kompetencer):

- Beslutningsdygtighed (herunder spørgsmålet om manglende stedfortræderordning).⁵⁶
- Udskrivning af det bindende stiftsbidrag.⁵⁷
- Prioritering af stiftsbidragets anvendelse.⁵⁸
- Forvaltning af stiftsmidlerne.⁵⁹
- Rådgivning af biskoppen om⁶⁰:
 - Den lokale kirkelige struktur.
 - Pastoratsinddeling og normering af præstestillinger.
 - Kirkebygningsændringer.
 - M.v.

Arbejdsform (sagsforberedelse, mødeaktivitet forretningsførelse herunder opfølgning, synliggørelse):

- Sagsforberedelse - stiftsadministrationens bistand af stiftsrådet.⁶¹
- Mødeaktivitet herunder antal sager på dagsorden til et stiftsrådsmøde, medlemmernes tidsforbrug.
- Forretningsførelse herunder opfølgning på beslutninger.
- Synliggørelse af stiftsrådet.

Resultater (kirkelig liv og vækst):

- Stiftsbidragets størrelse (0 pct.-1 pct.).⁶²

⁵⁰ Jf. § 23, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi.

⁵¹ Jf. § 23, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi.

⁵² Jf. § 23, stk. 8, i lov om folkekirkens økonomi.

⁵³ Jf. § 23, stk. 9, i lov om folkekirkens økonomi.

⁵⁴ Jf. § 23, stk. 2-4, lov om folkekirkens økonomi.

⁵⁵ Jf. § 23 a, stk. 6, i lov om folkekirkens økonomi.

⁵⁶ Jf. § 23, stk. 7, i lov om folkekirkens økonomi.

⁵⁷ Jf. § 23 a, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi.

⁵⁸ Jf. § 23 a, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi.

⁵⁹ Jf. § 23 a, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi.

⁶⁰ Jf. lovbemærkninger L 58, afsnit 4.3, og bet. 1495/2008.

⁶¹ Jf. § 23, stk. 10, i lov om folkekirkens økonomi.

⁶² Jf. § 23 a, stk. 1, i lov om folkekirkens økonomi.

- Stiftsbidragets anvendelse⁶³:
 - Kommunikationen mellem stiftet, menighedsråd og præster.
 - Formidlingen af kristendom i stiftet.
 - Udviklingsprojekter i stiftet.
- Forvaltning af stiftsmidlerne (kirkernes og præsteembedernes kapitaler).⁶⁴
- Tidforbrug på stiftsrådsarbejde i forhold til resultater.
- Læge og gejstliges bidrag til stiftsrådsarbejdet.

Side 80

Dokument nr. 115326/12

Interviewguiden

Biskopper og stiftsrådsmedlemmer er i alt blevet stillet 54 spørgsmål efter interviewguiden. Derudover har der været stillet en række opklarende spørgsmål, eller respondenterne har selv budt ind med opklarende bemærkninger.

For så vidt angår interviewguiden, er respondenterne i forhold til besvarelse af de enkelte spørgsmål overvejende bedt om at indplacere sig i en af følgende kategorier:

- Meget godt.
- Godt.
- Nogenlunde.
- Dårligt.
- Meget dårligt.
- Ved ikke.

For enkelte spørgsmål var svarmulighederne:

- Ja.
- Nej.
- Ved ikke.

Kun to ud af de 54 spørgsmål har haft helt åbne svarkategorier. Respondenterne har dog hele vejen igennem interviewene haft mulighed for at komme med uddybende begrundelser.

Endelig har enkelte spørgsmål haft numerisk karakter, idet respondenterne er bedt om at prioritere mellem flere ligeværdige kategorier.

Udsendte spørgeskemaer

For så vidt angår de to forskellige typer spørgeskema, der er udsendt til henholdsvis distriktsforeningsmedlemmerne og stiftskontorcheferne, gælder, at distriktsforeningsmedlemmer er stillet 20 spørgsmål, mens stiftskontorcheferne er stillet 19 spørgsmål.

Metode og databehandling

Da formålet med evalueringen er at undersøge, hvorledes stiftsrådene fungerer for så vidt angår opgaver, kompetencer og sammensætning og i forhold til stif-

⁶³ Jf. § 23 a, stk. 2, i lov om folkekirkens økonomi.

⁶⁴ Jf. § 23 a, stk. 4, i lov om folkekirkens økonomi.

tets øvrige stiftsinstitutioner (biskoppen og stiftsøvrigheden), anvendes en kvalitativ metode, mens spørgsmålene til distriktsforeningsmedlemmerne og stiftskontorcheferne beror på en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse.

Evalueringen følger stiftsrådene over en bestemt afgrænset periode, som fastsættes til stiftsrådenes funktionsperiode fra 1. november 2009, indtil evalueringen foretages i efteråret 2012.

Som angivet ovenfor strækker svarmulighederne sig fra »Meget godt« til »Meget dårligt« med mulig for angivelse af »Ved ikke«. I nogle tilfælde er det af hensyn til overblikket over resultatet valgt at slå to nærliggende kategorier som f.eks. »Meget godt« og »Godt« sammen.

Idet evalueringen i et statistisk perspektiv bygger på relativt få respondenter, jf. 10 biskopper, 10 gruppeinterviews med stiftsrådsmedlemmer og 19 distriktsforeningsmedlemmer samt 10 stiftskontorchefer, er evalueringen næppe signifikant i traditionel statistisk forstand. På den anden side omfatter den samtlige af landets biskopper, 4 til 5 repræsentanter for hvert stiftsråd, alle stiftskontorchefer samt potentielt 20 ud af i alt ca. 50 distriktsforeninger.

Bilag 2

Side 82
Dokument nr. 115326/12

Skematisk sammenfatning af evalueringens resultater

I den skematiske sammenfatning anvendes et pilesystem, hvor det på en kort og overskuelig måde indikeres, hvorvidt resultatet af analysen i afsnit 4 har vist, at:

- det vurderes, at der bør overvejes ændringer i den eksisterende ordning, ↑
- det vurderes, at der muligvis kan overvejes ændringer i den eksisterende ordning, →
- det vurderes, at der ikke er grundlag for ændringer i den eksisterende ordning. ↓

Sammensætning

Formålet med stiftsråd er på stiftsplan at danne ramme om et samvirke mellem menighed og biskop, som i sognet kommer til udtryk i samspillet mellem menighed og præst.

Valg af formand

»Hvordan fungerer det, at stiftsrådet vælger sin formand blandt menighedsrepræsentanterne?« ↓

Til trods for enkelte kommentarer om, at biskoppen eller en af de gejstlige medlemmer også burde kunne vælges til formand for stiftsrådet, er det overordnede indtryk, at der er stor tilfredshed med den eksisterende ordning. Der synes således ikke umiddelbart grund til at foretage ændringer i forhold til, at stiftsrådet vælger sin formand blandt menighedsrepræsentanterne.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.1.

Biskoppen som forretningsfører

»Hvordan fungerer det, at biskoppen er forretningsfører?« ↓

På baggrund af besvarelserne i evalueringsundersøgelsen er det ministeriets vurdering, at der ikke umiddelbart er grund til at foretage ændringer i forhold til, at biskoppen er forretningsfører for stiftsrådet. Det forekommer desuden naturligt, eftersom biskoppen råder over administrationsressourcerne i stiftsadministrationen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.2.

Valgret og valgbarhed til stiftsrådet

»Hvordan fungerer det, at alle folkekirkemedlemmer (bortset fra præster) over 18 år m.v. kan vælges som menighedsrepræsentanter i stiftsrådet?« ↓

Det ministeriets vurdering, at der ikke er grund til at ændre den eksisterende ordning. Det understøttes af, at både biskopper og stiftsråd udtaler, at ordningen er demokratisk og fungerer godt i praksis. Samtidig skal det anføres – som det også tilkendegives af et stifteråd – at det netop er menighedsrådene, der vælger menighedsrepræsentanterne til stiftsrådene, og at menighedsrådene således allerede i den eksisterende ordning har mulighed for at indvælge personer med det fornødne kendskab til det kirkelige arbejde.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.3.

»Hvordan fungerer det, at det er menighedsrådsmedlemmer, der vælger menighedsrepræsentanterne til stiftsrådet?« og »Kunne du/I forestille dig/jer en anden valgprocedure?« ↓

Ministeriet finder på baggrund af besvarelsenerne ikke anledning til at anbefale ændringer i den eksisterende ordning. Det skal dog nævnes, at ministeren den 10. oktober 2012 er fremsat L 29 Forslag til lov om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. og lov om folkekirkens økonomi (Ændret procedure ved besættelse af provstestillinger, høringsret til provstiudvalget ved besættelse af stillinger som provst, udvidelse af provstiudvalgets sammensætning og ændring af provstiudvalgets valg- og funktionsperiode). Såfremt lovforslaget vedtages vil valg til stiftsråd og valg til provstiudvalg finde sted i efteråret efter valget til menighedsrådene. Funktionsperioden vil for både stiftsrådet og provstiudvalget begynde den 1. november.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.3.

»Hvordan fungerer det, at alle provster (undtagen domprovsten) kan vælges til stiftsrådet?« ↓

»Hvordan fungerer det, at det er provsterne, der vælger en repræsentant for provsterne til stiftsrådet?« og »Kunne du/I forestille dig/jer en anden valgprocedure?« ↓

»Hvordan fungerer det, at domprovsten er født medlem af stiftsrådet?« ↓

Ministeriet finder på baggrund af undersøgelsen ikke anledning til at anbefale ændringer i den nuværende ordning.

De adspurgte har til spørgsmålet tilkendegivet, at det er naturligt, at alle provster kan vælges til stiftsrådet. Ligesom det er naturligt, at det er provsterne, der vælger provsterepræsentanten til stiftsrådet.

Respondenterne kan overvejende ikke forestille sig en anden valgprocedure.

I forhold til spørgsmålet om domprovstens fødte medlemskab af stiftsrådet er der grundlæggende enighed om, at domprovstens tilstedeværelse er nyttig ikke mindst af hensyn til kontinuiteten og som sparingspartner for biskoppen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.3.

»Hvordan fungerer det, at alle præster kan vælges til stiftsrådet?« ↓

»Hvordan fungerer det, at det er præsterne, der vælger en repræsentant for præ-

sterne til stiftsrådet?» og »Kunne du/I forestille dig/jer en anden valgprocedure?» ↓ (→)

Side 84

Dokument nr. 115326/12

De adspurgte har tilkendegivet, at det er naturligt, at alle præster kan vælges til stiftsrådet, og ministeriet ser ingen grund til at foretage ændringer i den gældende ordning. Et stiftsrådsmedlem foreslår, at der skal være en fortrinsret for overenskomstansatte præster. Det kan hertil anføres, at det umiddelbart er ministeriets vurdering, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at reservere pladser i stiftsrådene til præster undergivet bestemte ansættelsesvilkår. Sammensætningen af præsters repræsentation bør således efter ministeriets vurdering overlades til de præster, der har stemmeret ved valg af præsterepræsentanter.

Besvarelsene viser endvidere, at respondenterne finder det naturligt, at det er præsterne, der vælger præsterepræsentanten til stiftsrådet. Respondenterne kan overvejende ikke forestille sig en anden valgprocedure, dog peger et enkelt stiftsrådsmedlem på, at det kan overvejes, om en præst alene skal kunne stemme på en præst, en provst alene på en provst, og læge menighedsrådsmedlemmer på menighedsrepræsentanterne.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.3.

Opgaver (kompetencer)

Det blev i forbindelse med betænkning 1495 anført, at stiftsrådets opgaver må knytte an til de biskoppelige opgaver med at skabe rammerne for kirkens liv på stiftsplan. Det betyder, at stiftsrådet skal være et inspirationsforum for menigheder og biskop vedrørende udviklingen af det kirkelige liv i stiftet. Men det betyder også, at biskoppen er uafhængig af stiftsrådet, for så vidt angår udøvelsen af det gejstlige tilsyn, ikke mindst i forhold til tilsynet med konkrete præster og menigheder. Det er en uafhængighed, der modsvarer præstens uafhængighed af menighedsrådet i udøvelsen af sin pastorale forpligtelse.

Men ligesom biskoppen ikke er en over-præst, bør et stiftsråd ikke blive et over-menighedsråd, som er overordnet menighedsrådene i sognene. Det gælder også på det økonomiske område⁶⁵.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.

Beslutningsdygtighed

»Hvordan fungerer det for stiftsrådet, når der skal træffes beslutninger?» og »Kunne du/I forestille dig/jer en anden beslutningsprocedure?» ↓

Det fremgår af lov om folkekirkens økonomi § 23, stk. 7, at stiftsrådet er beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede, og at beslutninger træffes ved almindeligt stemmeflertal.

Af evalueringen fremgår det, at der i praksis oftest træffes beslutninger ved konsensus efter forudgående drøftelse på stiftsrådets møder. På den baggrund

⁶⁵ Betænkning 1495/2008, afsnit 5 opgaver, p. 78.

er det ministeriets vurdering, at de eksisterende rammer er tilstrækkelige til at imødekomme stiftsrådenes behov.

Side 85

Dokument nr. 115326/12

»Hvordan fungerer det, at der ifølge bekendtgørelsen om stiftsråd (§ 31) ikke kan vælges stedfortrædere for medlemmerne?« og »Har stiftsrådet brug for, at der kan vælges en stedfortræder ved et medlems afgang?« ↑

Evalueringen viser, at det er en udbredt opfattelse, at den nuværende ordning, hvor der ikke kan vælges stedfortrædere for medlemmerne, fungerer dårligt i praksis. Dette afspejler sig ved, at 100 procent af respondenterne svarer »Ja« på spørgsmålet om, hvorvidt stiftsrådet har brug for, at der kan vælges en stedfortræder ved et medlems afgang.

På den baggrund anbefales det, at der bliver mulighed for valg af stedfortræder ved det ordinære valg. Samtidig skal der tages stilling til, hvornår stedfortræderen skal indkaldes. Det kan i den forbindelse overvejes, om ordningen skal ligne:

- a) Den eksisterende ordning for menighedsråd, jf. lov om menighedsråd⁶⁶, hvor det fremgår, at der skal indkaldes en stedfortræder, når et medlem dør eller udtræder af rådet, eller når et medlem er forhindret i at varetage sit hverv i en forventet periode på mindst to måneder. Herudover er det i lov om menighedsråd reguleret, at en stedfortræder skal indkaldes ved medlemmets forfald til en række enkeltmøder eksempelvis ved et medlems forfald til det konstituerende møde, eller ved et medlems forfald til det møde, hvor den endelige behandling af de kirkelige kassers årlige budget og regnskab finder sted.

eller

- b) En ordning hvor der alene skal indkaldes stedfortrædere ved mere permanent forfald som tab af valgbarhed og dermed udtræden af stiftsrådet eller ved medlemmets død.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.1.

Udskrivning af det bindende stiftsbidrag

*»Hvordan fungerer det, at det er stiftsrådet, der kan træffe beslutning om:
- hvorvidt der skal udskrives et bindende stiftsbidrag?
- stiftsbidragets størrelse?« ↓*

På baggrund af undersøgelsen er det ministeriets vurdering, at der i forhold til stiftsrådets ret til at udskrive et bindende stiftsbidrag og fastsætte stiftsbidragets størrelse generelt og på tværs af biskopper, stiftsråd og distriktsfor- eningsmedlemmer er meget stor tilfredshed med ordningerne. Det er således ministeriets vurdering, at resultatet af evalueringsundersøgelsen ikke giver anledning til overvejelser om ændringer af disse bestemmelser.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.2.

⁶⁶ Lov om menighedsråd § 13, jf. lovbekendtgørelse nr. 584 af 31. maj 2010.

»Hvordan fungerer det, at både læge og gejstlige medlemmer kan beslutte, hvorvidt der skal udskrives et bindende stiftsbidrag og hvad det skal bruges til?«⁶⁷ ↓

Side 86

Dokument nr. 115326/12

Spørgsmålet om forholdet mellem læge og gejstlige og deres kompetencer i stiftsrådet var omdiskuteret i forbindelse med evalueringen af stiftsrådsforsøgene i betænkning 1495. Den nuværende evaluering har vist, at der er overordentligt stor tilfredshed med, at læge såvel som gejstlige medlemmer i stiftsrådet kan træffe beslutninger i fællesskab og herunder også om udskrivningen af det bindende stiftsbidrag, og hvad dette skal anvendes til.

Det fremgår blandt andet af bemærkninger som »[...] der ikke skelnes mellem, hvem der er læge, eller hvem der er gejstlige« og »[...] det ville være underligt at udelukke halvdelen, når der skal besluttes noget«.

Ministeriet vurderer derfor, at der ikke er behov for at ændre på beslutningskompetencen.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.2.

»Hvad mener du om stiftsbidragets størrelse. Der kan ifølge loven udskrives et bidrag på mellem 0-1 pct. af den lokale ligning?«⁶⁷ →

I forhold til udskrivningsrammens størrelse viser undersøgelsen, at 80 procent af biskopperne og 90 procent af stiftsrådene finder, at rammen er tilpas. For distriktsforeningsmedlemmernes vedkommende gør dette sig gældende for mere end halvdelen.

Det overvejende indtryk under interviewene med biskopper og stiftsråd var også, at der er en stor sognebevidsthed i forhold til den lokale økonomi og dermed mådehold i forhold til den faktiske udskrivningsprocent. Der er i praksis i 2012 udskrevet mellem 0,26 procent i Fyens Stift og 0,8 procent i Københavns Stift. Således er der ingen stiftsråd, der på nuværende tidspunkt udnytter udskrivningsrammen fuldt ud⁶⁸.

På den baggrund og henset til, at det ikke anbefales at tillægge stiftsrådene væsentlige nye opgaver, er det ministeriets vurdering, at det ikke på nuværende tidspunkt er hensigtsmæssigt eller ønskeligt at udvide udskrivningsrammen. Det kan omvendt blive nødvendigt at drøfte en rammeudvidelse, såfremt stiftsrådene tillægges en større rolle eller tildeles flere kompetencer, som finansieringsmæssigt skal understøttes.

Ligeledes må det forventes, at et aktivt stiftsråd, som igangsætter mange tiltag i stiftet, tillige vil opleve behov for flere midler, såfremt det skal blive ved med at drive alle igangsatte tiltag. Derfor synes det som foreslået af biskoppen over Haderslev Stift at være hensigtsmæssigt for både stiftsråd og det lokale liv i provstier og sogne, hvis stiftsrådet i nogen henseende alene kunne fungere som igangsættende initiativtager, der planlægger, iværksætter og finansierer tiltag i en given periode på f.eks. 2-3 år, hvorefter tiltaget enten bortfalder eller gribes

⁶⁷ Svarkategorierne til spørgsmålet er: »Det burde være meget større (> 1 procent)«, »Det burde være større (> 1 procent)«, »Det er tilpas«, »Det burde være mindre (eks. max < 0,75)«, »Det burde være meget mindre (eks. max. < 0,50)«, »Ved ikke«.

⁶⁸ Der henvises endvidere til afsnit 4.5 om faktuelle oplysninger om stiftsrådene fra stiftskontorcheferne.

af lokale myndigheder – provstiuvalg og menighedsråd – der kan videreføre det i større eller mindre samarbejder.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.2.

Prioritering af stiftsbidragets anvendelse

»Hvordan fungerer det, at det er stiftsrådet, der træffer beslutning om, hvad stiftsbidraget skal anvendes til?« ↓

»Hvordan fungerer det, at stiftsbidraget kan anvendes til:
- kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster?« ➡

»Hvordan fungerer det, at stiftsbidraget kan anvendes til:
- formidling af kristendom?« ➡

»Hvordan fungerer det, at stiftsbidraget kan anvendes til:
- udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter?« ➡

»Har du/I tænkt på andre aktiviteter, som stiftsbidraget burde kunne anvendes til?« ➡

Resultaterne fra interviewundersøgelsen viser, at der er stor tilfredshed med, at kompetencen til at træffe beslutning om, hvad stiftsbidraget skal anvendes til, er placeret hos stiftsrådet, hvorfor det vurderes, at der ikke umiddelbart er grundlag for at ændre på ordningen.

Vedrørende anvendelsesformålene for stiftsbidraget opleves der generelt tilfredshed med disse. Dog er der hos nogle respondenter et ønske om friere rammer. Det kan i den forbindelse overvejes, om der kunne foretages en forenkling af anvendelsesformålene, således at disse blev mere overskuelige. Dette kunne betyde, at stiftsrådene i mindre grad behøver at tænke i kasser, når stiftsbidraget skal anvendes. Der kunne således være tale om en forenkling svarende til den, som § 2 i lov om folkekirkens økonomi undergik i 2009⁶⁹.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.3.

Forvaltning af stiftsmidlerne

»Hvordan fungerer det, at det er stiftsrådet, der bestyrer kirkernes og præsteembedernes kapitaler?« ↓

⁶⁹ Jf. bemærkningerne til L 27 om lov om ændring af lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning, lov om folkekirkens økonomi og forskellige andre love (Effektivisering af folkekirkens økonomi og administration samt udvidet adgang til kirkelig betjening m.v.), Folketingssamling 2008-2009.

Der er generelt tilfredshed med, at det er stiftsrådet, der bestyrer kirkernes og præsteembedernes kapitaler. Samtidig fremgår det også af undersøgelsen, at den fælles kapitalforvaltning giver nogle udfordringer. Det kan muligvis skyldes, at samarbejdet fortsat er relativt nyt.

Under interviewene nævnes det endvidere, at stiftsrådet er et stort udvalg til at bearbejde informationer fra den fælles kapitalforvaltning og træffe beslutninger om konkrete udlån af stiftsmidlerne.

På den anden side har ministeriet noteret, at undersøgelsen har vist, at der er generel tilfredshed med ordningen om, at det er stiftsrådet, der bestyrer kirkernes og præsteembedernes kapitaler, og at de samlede besvarelser fra biskopper og stiftsråd viser, at 45 procent af respondenterne svarer »Meget godt«, og 25 procent svarer »Godt«, mens 30 procent svarer, at det fungerer »Nogenlunde«.

Hertil kommer, at det er vanskeligt at pege på en anden demokratisk forsamling, der bedre ville kunne varetage bestyrelsen af kirkernes og præsteembedernes kapitaler. Der er jo netop tale om kirkernes og præsternes kapitaler, som menighedsrådene efter nærmere angivne regler skal indbetale til stiftsmidlerne, hvorfor det også er naturligt, at disse midler bestyres af et demokratisk valgt organ, der er sammensat på stiftsniveau blandt andet af repræsentanter fra menighederne i stiftet.

Det er således den samlede vurdering, at der som udgangspunkt ikke er grundlag for at ændre ordningen, således at denne kompetence fjernes fra stiftsrådet.

Der henvises endeligt til, at det af bekendtgørelsen om bestyrelse af kirke- og præsteembedekapitalen⁷⁰ blandt andet fremgår, at udlån foretages på vilkår fastsat af det udlånende stiftsråd. Stiftsrådene har således mulighed for at organisere sig med en relativ fast udlånspolitik således, at administrationsgraden fra sag til sag herved nedsættes.

Dette er tillige i tråd med anbefalingerne i betænkning 1495/2008 om evaluering af forsøg med stiftsråd⁷¹, hvor det blandt andet fremgår, at:

»Det vil ikke være hensigtsmæssigt, at alle konkrete sager om stiftslån til de lokale kasser skal behandles af det fulde stiftsråd. Det er væsentligt at holde sig for øje, at stiftsrådets kompetence vedrører kapitalforvaltningen, og som sådan ikke omfatter en stillingtagen til de konkrete byggesager, idet kompetencen på byggesagsområdet ligger hos menighedsråd, provstiudvalg og stiftsøvrighed.

Det kan derfor *anbefales*, at stiftsrådet fastlægger en udlånspolitik, som stiftsadministrationen kan behandle de konkrete sager efter.«

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.4.

Antal/type underudvalg (stiftets udvalgsstruktur)

»Hvordan fungerer det, at det er stiftsrådet, der fastlægger stiftets udvalgs-

⁷⁰ Bekendtgørelse nr. 1367 af 5. december 2010 om bestyrelse af kirke- og præsteembedekapitalen § 8.

⁷¹ Betænkning 1495/2008, afsnit 2.2 Stiftsrådets opgaver, p. 13.

struktur?« ➡

Side 89

Dokument nr. 115326/12

Ministeriet finder ikke anledning til at anbefale ændringer i den nuværende ordning. De adspurgte respondenter har tilkendegivet, at det fungerer godt, at det er stiftsrådet, der fastlægger stiftets udvalgsstruktur. Enkelte biskopper fremhæver vigtigheden af, at biskoppen jo også kan nedsætte sine egne udvalg, og at stiftsrådet er lydhør over for udvalgsbehovet i stiftet i forhold til stiftets vision og strategier.

Belyst i det perspektiv er det vigtigt, at der fortsat er en god og åben dialog mellem biskop og stiftsråd i forhold til, hvor stiftet skal bevæge sig hen, og at der kun nedsættes de udvalg, der er behov for. Ligesom det også fortsat er vigtigt, at stiftsrådet er det primære samlingspunktet for udvalgenes arbejde, således at udvalg ikke kommer til at fungere som »syltekrukker« for ellers gode initiativer.

For så vidt angår muligheden for en bedre dialog mellem stiftsråd, som kan medvirke til inspiration for andre stiftsråd og til udvikling af initiativer i det enkelte stift, er der allerede mulighed for, at et stiftsråd via stifternes hjemmesider kan hente inspiration om andre stiftsråds virke, herunder hvilke udvalg stiftsrådet har nedsat i stiftet. På den anden side kunne man overveje, om der oveni er behov for et fælles forum som f.eks. en 'væg' eller et chatforum, hvor meningsudvekslinger kan ske på uformel basis.

I denne diskussion indgår, at enkelte respondenter har nævnt, at der er et behov for, at stiftsråd kan løfte tiltag på tværs af stiftsgrænser, dvs. et behov for, at rammerne for stiftsrådernes virke tillader, at de samarbejder og finansierer ting i fællesskab. I den forbindelse kan nævnes kapitel 8 i lov om menighedsråd, der giver mulighed for samarbejde på tværs af og mellem niveauer i folkekirken, således at stiftsøvrighed, provstiudvalg og menighedsråd under bestemte forudsætninger kan samarbejde, ligesom også to eller flere på samme niveau kan samarbejde.

Derimod er der ikke en tilsvarende generel mulighed for to eller flere stiftsråd til at indgå samarbejdsaftaler og finansiere initiativer i fællesskab. Dog skal det nævnes, at stiftsrådene efter de gældende bestemmelser⁷² enkeltvis eller i fællesskab kan overlade kapitalforvaltningen til en ekstern kapitalforvalter. Samarbejdet mellem flere stiftsråd om fælles kapitalforvaltning skal reguleres i en vedtægt, der skal godkendes af Ministeriet for Ligestilling og Kirke.

Det kan derfor overvejes, hvorvidt der er behov for en hjemmel, således at også stiftsråd fremover kan samarbejde om andet end forvaltning af kapitaler.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.5.

Kompetence og tidsforbrug

»Hvad opfatter du/I som stiftsrådets væsentligste opgave?« ↓

⁷² Bekendtgørelse nr. 1367 af 5. december 2010 om bestyrelse af kirke og præsteembedekapitalen, § 10, stk. 2 og 3.

Interviewundersøgelsen viser, at langt de fleste biskopper og stiftsråd mener, at stiftsrådets væsentligste opgave er at prioritere anvendelsen af stiftsbidraget. Dernæst prioriteres udskrivning af det bindende stiftsbidrag, som stiftsrådets væsentligste opgave, og på tredjepladsen kommer stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne.

For distriktsforeningsmedlemmerne gør det sig derimod gældende, at de ud fra de nævnte stiftsrådsopgaver overvejende finder, at det er forvaltning af stiftsmidlerne, der er stiftsrådets væsentligste opgave. Dernæst kommer prioritering af stiftsbidragets anvendelse. Endelig har distriktsforeningsmedlemmerne tilkendegivet, at udskrivning af det bindende stiftsbidrag er mindst vigtigt.

Ministeriet finder umiddelbart ikke denne fordeling overraskende, idet også den tidligere evaluering i betænkning 1495/2008 viste, at en af stiftsrådets store opgaver er at understøtte det lokale kirkelige liv i stiftet, og at det i bemærkningerne til loven om de permanente stiftsråd blev understreget, at stiftsrådet netop skal koncentrere sig om at understøtte projekter til gavn for stiftets sogne.

I forhold til interviewundersøgelsens resultat er det derfor naturligt, at både biskopper og stiftsråd overvejende prioriterer opgaven vedrørende anvendelse af stiftsbidraget som stiftsrådets væsentligste kompetence.

I forhold den foretagne spørgeskemaundersøgelse blandt distriktsforeningsmedlemmerne fremgår det som nævnt, at de overvejende ser forvaltning af stiftsmidlerne som stiftsrådets væsentligste opgave, hvilket kan betragtes som naturligt, da distriktsforeningsmedlemmerne er sammenslutninger af menighedsråd, og således må forventes at interessere sig særligt for forvaltningen af stiftsmidlerne.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.6.

»Har du/I tænkt på andre opgaver (kompetencer), der burde tillægges stiftsrådet?« → ↓ → →

Det er den overvejende holdning blandt respondenterne, at de ikke har tænkt på andre opgaver (kompetencer), der burde tillægges stiftsrådet. Dvs. andre end dem stiftsrådet har i forvejen, som er: udskrivning af et bindende stiftsbidrag, prioritering af stiftsbidragets anvendelse, forvaltning af stiftsmidlerne og fastlæggelse af stiftets udvalgsstruktur.

Enkelte respondenter foreslår, at stiftsrådet bliver høringsberettiget eksempelvis i forbindelse med ændringer i den lokale kirkelige struktur (sogne- og provstiinddelingen) og i forbindelse med pastoratsinddelingen og normering af præstestillinger. Andre overvejer om, der skal tillægges stiftsrådene kompetencer i forbindelse med kirkebyggeri.

Det kan overvejes, om stiftsrådets kompetence skal ændres eksempelvis i form af, at stiftsrådet i forhold til en eller flere af de nævnte opgaver bliver høringsberettiget eller direkte får beslutningskompetence eventuelt sammen med de eller den nuværende beslutningstager.

- Vedr. den lokale kirkelige struktur (sogne- og provstiinddelingen)

Det har i forbindelse med den tidligere evaluering af stiftsrådene været drøftet, hvorvidt stiftsrådet skal have kompetence vedrørende den lokale kirkelige struktur.

Det blev i betænkning 1495/2008⁷³ anbefalet, at stiftsrådet i forhold til sogne- og provstiinddelingen alene skulle være rådgivende. Det blev begrundet med hensynet til, at stiftsrådet ikke skulle være et over-menighedsråd, som kunne nedlægge sogne.

Som følge heraf forudsatte man, at oprettelse og nedlæggelse af sogne og provstier også fremover skulle fastlægges ved kongelig resolution efter indstilling fra ministeren for ligestilling og kirke.

Biskoppen kan i dag vælge at rådføre sig med stiftsrådet i diverse kirkelige spørgsmål herunder om den lokale kirkelige struktur, og det fremgår af bemærkningerne til loven om de permanente stiftsråd, at biskoppen har den mulighed. Biskoppen har derimod ikke en pligt til at rådføre sig med stiftsrådet i dette spørgsmål.

Det kan overvejes, om tiden nu er moden til at indføre en høringsret for stiftsrådet, jf. også afsnit 4.2.7 om rådgivning af biskoppen, hvoraf det også fremgår, at stiftsrådet i flere stifter benyttes som rådgivende organ for biskoppen.

- Vedr. pastoratsinddelingen og normering af præstestillinger

Det blev i betænkning 1527/2011 anført, at hvis provstiudvalget skal tillægges en høringsret på linje med de berørte menighedsråd og præster, skal dette ske ved lovgivning.

Det kan overvejes, om stiftsrådene skal tillægges høringsret i forbindelse med oprettelser og ændringer af pastorater og præstestillinger. Det bemærkes i den forbindelse, at ministeren med L 29 om forslag til lov om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. og lov om folkekirken økonomi (Ændret procedure ved besættelse af provstestillinger, høringsret til provstiudvalg ved besættelse af stillinger som provst, udvidelse af provstiudvalgets sammensætning og ændring af provstiudvalgets valg- og funktionsperiode) har foreslået, at stiftsrådet skal høres forud for biskoppens endelige afgørelse om placeringen af provstestillingerne.⁷⁴

På den anden side har flere biskopper i interviewundersøgelsen udtrykt bekymring over ideen om at tillægge stiftsrådene en høringsret blandt andet med henvisning til, at det vil være for tidskrævende og desuden ville kunne blive alles kamp mod alle.

Spørgsmålet om pastoratsinddelingen og normering af præstestillinger blev også drøftet i forbindelse med den første evaluering af forsøg med stiftsråd, og tilsvarende ovenstående blev det alene anbefalet, at biskoppen kunne rådføre sig med stiftsrådet i dette spørgsmål, men at stiftsrådet ikke skulle have egentlig beslutningskompetence.

⁷³ Betænkning 1495/2008, afsnit 2.2 stiftsrådets opgaver, p. 12.

⁷⁴ Betænkning 1527 om provstestillingen og provstiets funktion, afsnit 3.3.8, placering af provstestillingen, pp. 37-38.

Det blev i den sammenhæng fremhævet, at denne opgave er så tæt knyttet til biskoppens gejstlige tilsyn, at det må anbefales, at biskoppen fortsat har det endelige ansvar for opgaven, også selv om biskoppen lader sig rådgive af stiftsrådet herom. Ligesom det også fremgik, at en ændring af ansvaret for normeringen ville kunne skabe uklarhed om ansvaret for overholdelse af bevillingen til præsteløn.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at tiden fortsat ikke er moden til at indføre en høringsret for stiftsrådet.

- Vedr. kirkebyggeri

Spørgsmålet vedrørende kirkebyggeri er ikke tidligere drøftet i forhold til stiftsrådernes kompetencer. Det er dog i betænkning 1495/2008 drøftet, hvorvidt stiftsrådene skulle have rådgivende kompetence i forhold til kirkebygningsændringer. I den sammenhæng var det vurderingen, at såfremt stiftsrådet generelt bliver tillagt kompetencen til at godkende kirkebygningsændringer, ville dette kunne skabe problemer i forhold til de gældende fredningsregler.

Det blev endvidere anført i betænkningen⁷⁵, at stiftsøvrigheden er et statsligt administrativt forvaltningsorgan, og dette må ses som garant for, at der ikke sker forringelser af kulturarven i forbindelse med et menighedsråds ønsker om at ændre eller udbygge en kirkebygning.

For så vidt angår opførelse af nye kirkebygninger vil der ikke være de samme hensyn til kulturbevaringen som ved ændringer af eksisterende kirkebygninger – der vil således som udgangspunkt, da der er tale om en ny bygning, ikke være kulturarvs- og fredningsmæssige hensyn.

På den ene side kan det således overvejes, om biskoppen og stiftsrådet skal dele biskoppens nuværende initiativret til at drøfte spørgsmålet om et nyt kirkebyggeri med menighedsrådet.

På den anden side er det i forbindelse med etableringen af de permanente stiftsråd flere gange fremhævet, at stiftsrådet ikke må blive et overmenighedsråd, som er overordnet menighedsrådene i sognene. Det er endvidere i denne forbindelse blevet anført, at for at undgå dette, er det væsentligt, at stiftsrådets kompetencer over for menighedsrådene er klart afgrænsede, og at stiftsrådene ikke selv kan tiltage sig nye kompetencer på menighedsrådenes bekostning.

På denne baggrund er det ministeriets vurdering, at såfremt der tillægges stiftsrådene initiativret i forbindelse med opførelse af nye kirkebygninger, bør dette kombineres med nærmere fastlagte retningslinjer, således at der ikke sker en u hensigtsmæssig kompetenceforvridning mellem menighedsråd og stiftsråd. Det samme synspunkt vil i øvrigt gøre sig gældende, såfremt det ønskes at tillægge stiftsrådet initiativret i forbindelse med kirkelukninger (tage en kirke ud af brug).

- Vedr. plansager (kommune- og lokalplaner)

⁷⁵ Betænkning 1495/2008, afsnit 5.5.3, vurdering, p. 94.

I forhold til plansager (kommune- og lokalplaner) er det i den tidligere evaluering i betænkning 1495/2008 fremhævet⁷⁶, at det ligeledes kan tænkes, at stiftsrådet i ringere grad end stiftsøvrigheden vil være i stand til objektivt at forholde sig til, om der er tale om en sag, hvor en indsigelse er på sin plads.

I modsætning til stiftsrådet er stiftsøvrigheden en decentral statslig myndighed, som efter delegation fra Ministeriet for Ligestilling og Kirke påser, at f.eks. lokalplanforslag tager tilstrækkeligt hensyn til kirkerne og deres omgivelser. Det var derfor vurderingen, at opgaver i henhold til planlovgivningen ikke bør flyttes til et folkevalgt organ.

Det blev endvidere anført, at der derimod intet er til hinder for, at man i stiftsrådet kan foretage en mere generel drøftelse af de overordnede hensyn i plansagerne. Dog er det vigtigt, at stiftsrådet hele tiden holder sig for øje, at stiftsrådet ikke er forvaltningsmyndighed på området og derfor ikke kan blande sig i konkrete sager, ligesom stiftsrådet ikke kan komme med pålæg til stiftsøvrigheden i forhold til dennes administrationspraksis.

På baggrund af ovenstående er det fortsat ministeriets umiddelbare vurdering, at stiftsrådet kan foretage en mere generel drøftelse af de overordnede hensyn i plansagerne og eventuelt være med til at fastlægge en slags retningslinjer for administrationen af området, som stiftsadministrationen kan følge i forhold til sagsbehandling af konkrete plansager.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.6.

»Hvilken af stiftsrådets 'opgaver' bruger stiftsrådet mest tid på?«

Interviewene viser, at stiftsrådene bruger mest tid på prioriteringen af anvendelsen af stiftsbidraget. Dette harmonerer godt med, at det er den opgave flertallet af respondenterne mener, er stiftsrådenes væsentligste opgave.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.6.

Rådgivning af biskoppen

»Bliver stiftsrådet benyttet som rådgivende organ for biskoppen?« ➔

»Hvordan fungerer stiftsrådets rådgivning af biskoppen?« ➔

»Hvad opfatter du/I som stiftsrådets væsentligste rådgivningsopgave?« ➔

»Kunne du / I forestille dig/ jer, at det blev pligtigt for stiftsrådet at varetage rådgivningsopgaver i fremtiden?« ➔

»Kunne du / I forestille dig / jer nye områder, hvor stiftsrådet ville kunne rådgive biskoppen og stiftsøvrigheden?« ➔

⁷⁶ Betænkning 1495/2008, afsnit 5.5.2, erfaringer og 5.5.3, vurdering, pp. 93-94.

»Kunne du/I forestille dig/jer, at en eller flere af de opgaver, der i dag løses af biskoppen eller stiftsøvrigheden overgår til stiftsrådets beslutningskompetence⁷⁷?« ↓

Side 94

Dokument nr. 115326/12

Det fremgår af interviewresultatet, at 7 ud af 10 biskopper mener, at de benytter stiftsrådet som rådgiver for biskoppen. Derimod siger kun halvdelen af stiftsrådene, at de benyttes som rådgiver for biskoppen. Dermed mener flere biskopper end stiftsråd, at stiftsrådet bliver benyttet som rådgivende organ for biskoppen. Dette kan eventuelt forklares med, at 2 af de 7 biskopper udtaler, at rådgivningen trods alt ikke benyttes i særlig høj grad.

I forhold til spørgsmålet om nye rådgivningsområder svarer 7 ud af 10 biskopper, at det kunne de ikke forestille sig. Derimod siger 6 ud af 10 stiftsråd, at det kunne de godt forestille sig.

Det fremgår af interviewene, at respondenterne generelt finder, at rådgivning om den lokale kirkelige struktur er stiftsrådets væsentligste rådgivningsopgave. Dernæst kommer rådgivning om pastoratsinddeling og normering af præstestillinger.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt der i fremtiden skal være en pligt til at indhente rådgivning fra stiftsrådene, viser interviewene, at stiftsrådene generelt er langt mere interesserede i denne ordning end biskopperne. Det fremgår således, at 9 ud af 10 stiftsråd, men kun 4 ud af 10 biskopper svarer, at de kunne forestille sig, at det i fremtiden bliver en pligt for stiftsrådet at varetage rådgivningsopgaver.

I forlængelse heraf kan nævnes, at 9 ud af 10 biskopper, men kun 4 ud af 10 stiftsråd svarer, at de ikke kan forestille sig, at en eller flere af de opgaver, der i dag løses af biskoppen eller stiftsøvrigheden, overgår til stiftsrådernes beslutningskompetence.

Således synes der ikke blandt biskopperne at være tilslutning til at give stiftsrådene mere beslutningskompetence. Derimod synes biskopperne mere velvilige over for ideen om øget frivillig anvendelse af stiftsrådet til rådgivning af biskoppen. Dette fremgår blandt andet af udtalelser som: at det ikke giver autoritet ikke at rådføre sig, og at det er vigtigt at have en dialog med repræsentanterne for menighederne. Derimod synes der ikke blandt biskopperne at være tilslutning til, at der skal indføres en pligt for biskoppen til at høre stiftsrådet.

På den anden side kan det anføres, at stiftsrådene dog meget gerne ser, at det bliver en pligt for dem at rådgive biskoppen.

Samtidig taler nogle biskopper også her om, at stiftsråd i forhold til visse spørgsmål, som f.eks. den lokale kirkelige struktur m.v. bør have en høringsret. Med høringsret forstås, at stiftsrådet har *ret* til at blive hørt i nærmere definerede spørgsmål førend biskoppen træffer sin endelige beslutning.

⁷⁷ Det fremgår af artiklen: »Biskopper åbner for at afgive magt« i Kristeligt Dagblad den 31. juli 2012, i et citat af biskop Niels Henrik Arendt, at: »»Det kunne være, at man på sigt afleverer kompetence til stiftsrådene, blandt andet omkring pastoratsstrukturen, de fælles særpræstestillinger og stiftets samlede bevilling fra fællesfonden« siger Arendt.«

Dette er i tråd med overvejelser i betænkning 1527/2011 om provstestillingen og provstiets funktion⁷⁸, hvoraf det blandt andet fremgår, at biskoppen før sin endelige afgørelse om placeringen af provstestillingen skal drøfte den fremtidige placering af stillingen, og hermed hvilken model for ansættelse og udtalelse/indstilling, der anvendes, med stiftsrådet.

Det kan på den baggrund overvejes, hvorvidt tiden er moden til, at stiftsrådet tillægges en egentlig høringsret i nærmere angivne spørgsmål.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.2.7.

Arbejdsform (sagsforberedelse, mødeaktivitet, forretningsførelse herunder opfølgning, synliggørelse)

Arbejdsformen siger noget om, hvor ofte stiftsrådet mødes, hvem der foretager sagsforberedelsen til møder, hvem der er ansvarlig for at følge op på stiftsrådets beslutninger, samt hvordan stiftsrådet synliggør sit arbejde.

Arbejdsformen er derfor afgørende for, om det er overkommeligt for medlemmerne at sidde i stiftsrådet, og om der er en tilfredsstillende sagsforberedelse og opfølgning på møderne. I forhold til synliggørelsen af stiftsrådernes arbejde handler det også om stiftsrådernes legitimitet på stiftsniveau i forhold til de lokale menighedsråd⁷⁹.

Sagsforberedelse – stiftsadministrationens bistand til stiftsrådet

»*Hvordan fungerer det, at stiftsadministrationen bistår stiftsrådet?*« ↓

Det kan konstateres, at der blandt biskopper og stiftsråd er udbredt tilfredshed med, at det er stiftsadministrationen, der bistår stiftsrådet. Dog er nogle stiftskontorchefer og en enkelt biskop mere forbeholdende, idet det anføres, at stiftsrådsarbejde tager ressourcer fra administrationen, og biskoppen fremfører, at stiftsadministrationerne først og fremmest er nødsaget til at opfylde mål i de resultatkontrakter, de har med ministeriet.

På den anden side vurderes der ikke umiddelbart at være grundlag for at ændre den eksisterende ordning, idet også 60 procent af stiftskontorcheferne har svaret, at ordningen fungerer »Meget godt« eller »Godt«.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3.1.

Mødeaktivitet herunder antal sager på dagsorden til et stiftsrådsmøde, medlemmernes tidsforbrug

»*Mener du/I, at stiftsrådets mødeaktivitet er passende?*« ↓

Der synes at være grundlæggende tilfredshed med stiftsrådets mødeaktivitet.

⁷⁸ Betænkning 1527/2011, afsnit 3.3.8, placering af provstestillingen, pp. 36-37.

⁷⁹ Betænkning 1495/2008, afsnit 7, p. 115.

Der er ikke fastlagt retningslinjer for, hvor ofte stiftsrådet skal mødes. I betænkning 1495/2008 vurderes det, at det er op til det enkelte stift at vurdere, hvor meget der er behov for, at stiftsrådet mødes, men at det forekommer hensigtsmæssigt, at rådet mødes 4 gange årligt.

Det kan hertil bemærkes, at det ved en gennemgang af de indsendte forretningsordrer for stiftsrådene kan konstateres, at stiftsrådene på forhånd har fastlagt en mødeaktivitet på 4-5 årlige møder.

Det kan på den baggrund anføres, at den eksisterende ordning er fleksibel, og at der ikke synes at være grundlag for at ændre den.

Som det også fremgår af den tidligere betænkning om forsøg med stiftsråd, er det vigtigt, at mødeaktiviteten i stiftsrådet ikke bliver større, end at medlemmerne af stiftsrådet kan overkomme det. Selvom de personer, der går ind i stiftsrådsarbejdet, er der frivilligt og har en interesse heri, må det alligevel påregnes, at stiftsrådsarbejdet skal kunne varetages ved siden af et 37 timers job.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3.2.

»Mener du/I, at antal sager på dagsorden til et stiftsrådsmøde er passende?« ↓

Resultatet af undersøgelsen giver ikke anledning til overvejelser af ændringer i den eksisterende ordning, da stiftsrådet og stiftsadministrationen sammen må finde et passende niveau for antallet af sager på stiftsrådsmøder.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3.2.

»Hvor mange timer om måneden bruger du stiftsrådsarbejde (herunder forberedelse)?« ↓

Ministeriet noterer sig tidsforbruget for henholdsvis biskopper, stiftsråd og stiftskontorchefer, samt at der er relativ stor variation i de enkelte stifter.

På baggrund af resultatet kan det anføres, at tidsforbruget ikke i sig selv er særlig interessant ud over, at det viser, hvor stor en arbejdsbyrde stiftsrådsarbejdet udgør for biskopper, stiftsråd og stiftsadministrationerne. Derimod er resultatet mere relevant at sammenholde med spørgsmålet om, hvorvidt respondenterne mener, at stiftsrådets tidsforbrug står mål med resultaterne af stiftsrådets arbejde.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3.2.

Forretningsførelse herunder opfølgning på beslutninger

»Hvordan fungerer forretningsførelsen i stiftsrådet (bliver rådets beslutning ført ud i livet, som det kunne ønskes)?« ↓

Resultatet af undersøgelsen giver ikke anledning til ændringer.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3.3.

»Hvordan fungerer opfølgningen på stiftsrådets beslutninger (har rådet tilstrækkelige ressourcer til at følge op på, om beslutninger er tilfredsstillende implementeret)?« ↓

Resultatet af undersøgelsen giver ikke anledning til at overveje yderligere, idet det fremgår, at opfølgningen på stiftsrådets beslutninger overvejende fungerer godt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3.3.

Synliggørelse af stiftsrådet

»Hvordan vurderer du/I, at stiftsrådets synliggørelse af sin funktion og resultater fungerer over for menighederne (borgerne) i stiftet?« ➔

»Hvordan vurderer du/I, at stiftsrådets synliggørelse af sin funktion og resultater fungerer over for menighedsrådene i stiftet?« ➔

Det generelle billede er, at hverken biskopper, stiftsråd eller distriktsforeningsmedlemmer finder stiftsrådene særligt synlige. Derimod er stiftskontorcheferne (stiftsadministrationerne) mere positive, og det generelle billede her er således, at stiftsrådet formår at synliggøre sig nogenlunde.

På den anden side skal det anføres, at den foretagne undersøgelse alene bygger på respondenternes fornemmelser for stiftsrådets synliggørelse. Der er således ikke indhentet egentlig statistisk materiale på f.eks. antal artikler i aviser, omtale i lokale nyheder og lignende.

Det kan desuden diskuteres, hvorvidt det bør være et succeskriterium, at stiftsrådet er bredt kendt på borgerniveau. Derimod synes det formålstjenstligt, at menighedsrådene har en relativt god føling med stiftsrådene og disses aktiviteter, da de må forventes at bidrage til sognemenighedernes liv og vækst. Derudover kan et kendskab til stiftsrådernes virksomhed hos menighedsrådene bidrage til disses forståelse og accept af udskrivningen af det bindende stiftsbidrag.

Undersøgelsens resultater giver ikke anledning til at overveje fastsættelse af nærmere regler på området.

Dog viser undersøgelsen blandt distriktsforeningsmedlemmerne, at der synes at være et behov for mere og bedre kommunikation mellem stiftsråd og menighedsråd. Det fremgår også af undersøgelsen, at kommunikationen fra stiftsrådet til menighedsrådet nødvendigvis må være mere direkte og inddragende end blot at omfatte offentliggørelse af referater fra stiftsrådsmøderne på stiftets hjemmeside.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.3.4.

Resultater (kirkelig liv og vækst)

Som det er fremgået af afsnit 1.2 om evalueringens formål og afsnit 1.3 om evalueringens fokus, herunder om måling af folkekirkelige ønsker og behov samt måling af sognemenighedernes liv og vækst, er succeskriteriet vedrørende liv og vækst i folkekirken, at der er et vist og endda stigende niveau for kirkelige aktiviteter i stiftet.

Spørgsmålet er således også, om stiftsrådene bidrager til en bedre sammenhæng i stifterne, idet stiftsrådet som demokratisk valgt organ med loven om permanente stiftsråd er tiltænkt en rolle, der skal føre menighedsrådene tættere på stiftet.

Side 98
Dokument nr. 115326/12

Stiftsbidragets anvendelse

»Hvad er stiftsbidraget anvendt til?« ➔

»Er kommunikationen mellem stiftet, menighedsråd og præster forbedret siden 1. november 2009?« ➔

»Er formidlingen af kristendom i stiftet forbedret?« ➔

»Er der kommet flere udviklingsprojekter i stiftet?« ➔

»Hvilken type aktivitet bruger stiftsrådet mest tid på?« ↓

»Hvilken aktivitet vurderer du/I mest frugtbar i forhold til at bidrage til sogne-
menighedernes liv og vækst?« ➔

»Har stiftsrådet - siden oprettelsen ved lov i 2009 – opnået resultater, som man ellers ikke ville have opnået i stiftet?« ➔

I forhold til hvad stiftsdraget er anvendt til, kan det kun konkluderes, at det er meget varierende tiltag og man kan formode, at det er udtryk for differentierede lokale behov i folkekirken.

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt kommunikationen mellem stiftet, menighedsråd og præster er forbedret siden etableringen af de permanente stiftsråd, er det et blandet resultat, idet alene halvdelen af biskopperne og stiftsrådene har tilkendegivet, at de mener, at kommunikationen er forbedret. Den anden halvdel er mere tvivlende og mener ikke, at der er tale om nogen bedring. På den anden side kan det også konstateres, at over halvdelen af de adspurgte distriktsforeningsmedlemmer tilkendegiver, at de ikke mener, at kommunikationen er forbedret.

Vedrørende formidling af kristendom mener biskopperne og stiftsrådene overordnet, at den er forbedret siden etableringen af de permanente stiftsråd. Lidt under halvdelen af de adspurgte distriktsforeningsmedlemmer svarer, at formidlingen af kristendom ikke er forbedret. Hertil kommer dog, at lige under en tredjedel trods alt mener, at formidlingen af kristendom i stiftet er forbedret. Den resterende gruppe ved ikke, hvorvidt der er sket forbedringer.

I forhold til udviklingsprojekter mener en stor del af respondenterne fra biskopper til distriktsforeningsmedlemmer, at der er kommet flere siden etableringen af de permanente stiftsråd i 2009.

Svarene på spørgsmålet om, hvilken aktivitet der er mest frugtbar i forhold til at bidrage til sognemenighedernes liv og vækst giver ikke noget entydigt billede, men varierer fra stiftsbøger til skolekirkesamarbejde, inspiration fra andre kirker og præster samt formidling ved journalisterne.

Endvidere fremgår det, at 80 procent af biskopperne og stiftsrådene svarer, at der siden oprettelsen af de permanente stiftsråd er opnået resultater, som man ellers ikke ville have opnået i stiftet.

Til dette spørgsmål svarer distriktsforeningsmedlemmerne dog for størstedelens vedkommende »Ved ikke«. Resultatet kan muligvis forklares med, at en stor del af distriktsforeningsmedlemmerne savner, at stiftsrådet er mere synligt i stiftet.

Den samlede vurdering er, at stiftsrådene er kommet godt i gang i langt de fleste stifter, idet man kan iagttage, at der er kommet gang i mange udviklingsprojekter.

Udfordringen består måske i, resultaterne for kommunikationen mellem stiftet, menighedsråd og præster samt resultatet for formidlingen af kristendom over en bred kam er knap så entydigt positive. Det vurderes, at opfattelsen af, hvorvidt disse tiltag er i fremgang eller ej, tillige vil være påvirket af, hvorledes kommunikationen i stiftet fungerer. Med andre ord kan det også handle om, hvor gode stiftsrådene er til at reklamere for egne tiltag, herunder at gøre menighedsråd m.fl. opmærksomme på, hvor initiativer hidrører fra. Dette er alt sammen overvejelser, som beror på lokal aktivitet og lokale behov, og ministeriet mener således ikke, at resultatet af undersøgelsen giver grundlag for at overveje en ændring af stiftsrådsordningen på dette punkt.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.4.1.

Forvaltning af stiftsmidlerne (kirkernes og præsteembedernes kapitaler)

»Hvordan fungerer stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne i forhold til at opnå resultater?« ↓

»Hvilke resultater er der opnået i forhold til stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne?« ↓

Interviewundersøgelsen viser, at både biskopper og stiftsråd grundlæggende er tilfredse med stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne. Stiftskontorcheferne (stiftsadministrationerne) giver ud fra et administrativt synspunkt udtryk for samme holdning.

Imidlertid tilkendegiver flere stiftsråd, at de ikke har særlig indflydelse i forhold til kapitalforvaltningen, hvorimod de er langt mere positive over for deres rolle i forbindelse med fastlæggelsen af udlånspolitikken i stiftet. Her tilkende-

gives det, at der er skabt struktur, råderum, rammer og gennemsigtighed efter, at stiftsrådet har overtaget forvaltningen af stiftsmidlerne.

Distriktsforeningsmedlemmerne er også grundlæggende positive over for stiftsrådernes forvaltning af stiftsmidlerne.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.4.2.

Tidsforbrug på stiftsrådsarbejde – herunder står det mål med resultaterne

»Mener du/I, at stiftsrådets tidsforbrug står mål med resultaterne af stiftsrådets arbejde?« ↓

I forhold til de enkelte respondenters tidsforbrug på stiftsrådsarbejde, og hvorvidt det står mål med de resultater, som stiftsrådet opnår, fremgår det, at langt de fleste respondenter er tilfredse, og at der således er en positiv sammenhæng mellem det arbejde, der lægges i stiftsrådsarbejde sammenholdt med det tidsforbrug, som respondenterne har. Dette må betegnes som et godt resultat, eftersom flere respondenter har et ikke uvæsentligt tidsforbrug på stiftsrådsarbejde.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.4.3.

Læge og gejstlige medlemmers bidrag til stiftsrådsarbejdet

»Mener du/I, at læge og gejstlige medlemmer bidrager lige meget til stiftsrådets arbejde?« ↓

Vedrørende forholdet mellem de læge og de gejstlige medlemmer og disses indbyrdes arbejdsindsats fremgår det af langt størsteparten af besvarelsene, at læge og gejstlige medlemmer af stiftsrådet bidrager lige meget til stiftsrådets arbejde.

Dermed synes erfaringerne fra evalueringen af forsøg med stiftsråd (2008) at gentage sig. Det blev i forbindelse med evalueringen blandt andet anført, at:

»I fem af stifterne var holdningen i relation til forholdet mellem menighedsrepræsentanter og gejstlige medlemmer i rådet, at ingen af grupperne dominerer stiftsrådets arbejde. Flere steder blev det dog bemærket, at de gejstlige måske havde domineret arbejdet i starten, fordi de i højere grad er vant til at tale i forsamlinger, men at dette nu har udlignet sig.«⁸⁰

Således synes stiftsrådene nu – fire år efter evaluering af forsøg med stiftsråd – i endnu højere grad at udgøre et sammentømret organ, hvor medlemmernes tilhørsforhold til de forskellige grupper får stadig mindre betydning i takt med, at stiftsrådene bliver mere og mere etablerede i folkekirken.

Der henvises i øvrigt til afsnit til 4.4.4.

⁸⁰ Betænkning 1495/2008, afsnit 4.4.1, sammensætning, p. 25.

Bilag 3

Interviewguide til evaluering af stiftsråd til brug for personlige/telefon/videokonferenceinterviews (biskopper, gruppeinterview med: formand, læge, gejstlige)

I forbindelse med etableringen af permanente stiftsråd ved lov nr. 506 af 12. juni 2009 om ændring af lov om folkekirkens økonomi blev det besluttet, at der efter en periode skulle foretages en evaluering og revision af loven, således at stiftsrådernes sammensætning og kompetence vedbliver med at være i overensstemmelse med folkekirkens ønsker, og således at det sikres, at stiftsrådene bidrager til sognemenighedernes liv og vækst.

Ministeriet har på denne baggrund påbegyndt en evaluering af de permanente stiftsråd.

Det anbefales, at interviewpersonerne orienterer sig i interviewguiden på forhånd og overvejer svarmulighederne.

Navn:	Alder:
Stift:	Medlem af stiftsrådet som:

Stiftsrådets sammensætning

Valg af formand

"§ 23, stk. 8. Stiftsrådet vælger sin formand blandt menighedsrepræsentanterne."

Spørgsmål 1	Evt. begrund
Hvordan fungerer det, at stiftsrådet vælger sin formand blandt menighedsrepræsentanterne? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	

Biskoppen som forretningsfører for stiftsrådet

"§ 23, stk. 9. Biskoppen er forretningsfører for stiftsrådet."

Spørgsmål 2	Evt. begrund

Hvordan fungerer det, at biskoppen er forretningsfører? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	

Side 2

Valgbarhed til stiftsrådet

”§ 23, stk. 2. Valgbar til stiftsrådet som menighedsrepræsentant er enhver, der opfylder betingelserne for at kunne vælges til medlem af et menighedsråd i provstiet. Valgret har de samme, som har valgret til provstiudvalg, med undtagelse af repræsentanter for valgmenigheder.

Stk. 3. Valgbar til stiftsrådet som repræsentant for provsterne er alle provster ansat i stiftet bortset fra domprovsten. Valgret har alle provster ansat i stiftet.

Stk. 4. Valgbar til stiftsrådet som repræsentant for præsterne er alle præster ansat i stiftet. Valgret har alle præster ansat i stiftet.”

Menighedsrepræsentanterne

Spørgsmål 3	Evt. begrund
A: Hvordan fungerer det, at alle folkekirkemedlemmer (bortset fra præster) over 18 år m.v. kan vælges som menighedsrepræsentanter i stiftsrådet? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
B: Hvordan fungerer det, at det er menighedsrådsmedlemmer, der vælger menighedsrepræsentanterne til stiftsrådet? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt	

☐ Ved ikke	
C: Kunne du/I forestille dig/jer en anden valgprocedure? ☐ Ja, hvilken (begrund) ☐ Nej ☐ Ved ikke	

Provsterne

Spørgsmål 4	Evt. begrund
A: Hvordan fungerer det, at alle provster (undtagen domprovsten) kan vælges til stiftsrådet? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
B: Hvordan fungerer det, at det er provsterne, der vælger en repræsentant for provsterne til stiftsrådet? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
C: Kunne du/I forestille dig/jer en anden valgprocedure? ☐ Ja, hvilken (begrund) ☐ Nej ☐ Ved ikke	
D: Hvordan fungerer det, at domprovsten er født medlem af stiftsrådet? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde	

☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	

Præsterne

Spørgsmål 5	Evt. begrund
A: Hvordan fungerer det, at alle præster kan vælges til stiftsrådet? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
B: Hvordan fungerer det, at det er præsterne, der vælger en repræsentant for præsterne til stiftsrådet? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
C: Kunne du/I forestille dig/jer en anden valgprocedure? ☐ Ja, hvilken (begrund) ☐ Nej ☐ Ved ikke	

Antal/type underudvalg (stiftets udvalgsstruktur)

”§ 23 a, stk. 6. Stiftsrådet fastlægger stiftets udvalgsstruktur og bestemmer herunder, hvorvidt der skal nedsættes et særskilt udvalg til varetagelse af det mellemkirkelige arbejde på stiftsniveau.”

Spørgsmål 6	Evt. begrund
A: Hvordan fungerer det, at det er stiftsrådet, der fastlægger stiftets udvalgsstruktur?	

☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	

Side 5

Stiftsrådets opgaver (kompetencer)

Beslutningsdygtighed

”§ 23, stk. 7. Stiftsrådet er beslutningsdygtigt, når mindst halvdelen af medlemmerne er til stede. Beslutninger træffes ved stemmeflertal.”

”§ 31. Der vælges ikke stedfortrædere for medlemmerne.” (bekendtgørelsen)

Spørgsmål 7	Evt. begrund
A: Hvordan fungerer det for stiftsrådet, når der skal træffes beslutninger? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
B: Kunne du/I forestille dig/jer en anden beslutningsprocedure? ☐ Ja, hvilken (begrund) ☐ Nej ☐ Ved ikke	
C: Hvordan fungerer det, at der ifølge bekendtgørelsen om stiftsråd (§ 31) ikke kan vælges stedfortrædere for medlemmerne? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
D: Har stiftsrådet brug for, at der kan vælges en stedfortræder ved et medlems	

afgang? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved ikke	

Udskrivning af det bindende stiftsbidrag

"§ 23 a, stk. 1. Stiftsrådet kan af hensyn til det kirkelige liv træffe beslutning om at udskrive et bindende bidrag fra kirkekasserne til finansiering af aktiviteter i stiftet. Bidraget kan ikke overstige 1 pct. af den lokale ligning i de enkelte ligningsområder i stiftet."

Spørgsmål 8	Evt. begrund
A: Hvordan fungerer det, at det er stiftsrådet, der kan træffe beslutning om: - hvorvidt der skal udskrives et bindende stiftsbidrag? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke - stiftsbidragets størrelse? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
B: Hvordan fungerer det, at både læge og gejstlige medlemmer kan beslutte, hvorvidt der skal udskrives et bindende stiftsbidrag, og hvad det skal bruges til? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	

C: Hvad mener du om stiftsbidragets størrelse. Der kan ifølge loven udskrives et bidrag på mellem 0-1 pct. af den lokale ligning? ☐ Det burde være <u>meget</u> større (>1 pct.) ☐ Det burde være større (>1 pct.) ☐ Det er tilpas ☐ Det burde være mindre (eks. max < 0,75) ☐ Det burde være <u>meget</u> mindre (eks. max. < 0,50) ☐ Ved ikke	

Prioritering af stiftsbidragets anvendelse

”§ 23 a, stk. 2. Bidraget anvendes efter stiftsrådets beslutning og kan bruges til følgende aktiviteter:

- 1) Kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster.
- 2) Formidling af kristendom.
- 3) Udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter.”

Spørgsmål 9	Evt. begrund
A: Hvordan fungerer det, at det er stiftsrådet, der træffer beslutning om, hvad stiftsbidraget skal anvendes til? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
B: Hvordan fungerer det, at stiftsbidraget kan anvendes til: - kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt	

☐ Ved ikke - formidling af kristendom? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke - udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
C: Har du/I tænkt på andre aktiviteter, som stiftsbidraget burde kunne anvendes til? ☐ Ja, hvilke (begrund) ☐ Nej ☐ Ved ikke	

Forvaltning af stiftsmidlerne

”§ 23 a, stk. 4. Stiftsrådet har til opgave på menighedsrådenes vegne at bestyre kirker- nes og præsteembedernes kapitaler. Gravstedskapitaler udbetales til kirkekasserne efter et serieprincip.”

Spørgsmål 10	Evt. begrund
Hvordan fungerer det, at det er stiftsrådet der bestyrer kirkernes og præsteembe- dernes kapitaler? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt	

☐ Ved ikke	

Side 9

Nærmere vedrørende stiftsrådets opgaver i forlængelse af ovenstående

Spørgsmål 11	Evt. begrund
A: Hvad opfatter du/I som stiftsrådets væsentligste opgave: <i>Prioriter følgende</i> ☐ udskrivning af bindende stiftsbidrag ☐ prioritering af stiftsbidragets anvendelse ☐ forvaltning af stiftsmidlerne ☐ ved ikke	
B: Har du/I tænkt på andre opgaver (kompetencer), der burde tillægges stiftsrådet? ☐ Ja, hvilke (begrund) ☐ Nej ☐ Ved ikke	
C: Hvilken af stiftsrådets 'opgaver' bruger stiftsrådet mest tid på? ☐ udskrivning af bindende stiftsbidrag ☐ prioritering af stiftsbidragets anvendelse ☐ forvaltning af stiftsmidlerne ☐ rådgivning af biskoppen ☐ andet _____ ☐ Ved ikke	

Rådgivning af biskoppen

"Et klart flertal blandt høringsparterne udtrykte således ønske om, at biskoppen ikke skal være født formand for stiftsrådet, da stiftsrådet bl.a. skal være et rådgivende organ for biskoppen, og denne derfor ikke bør lede et organ, som skal tjene som rådgiver af biskoppen selv." (L 58, afsnit 4.3, sidste afsnit).

"Evalueringen peger i retning af, at rådgivning af biskoppen må opfattes som stiftsrådets væsentligste opgave.

Det vil typisk være biskoppen, der ønsker at søge rådgivning om et givet spørgsmål. Men stiftsrådet bør også på eget initiativ kunne tage sager af betydning for stiftet op til

diskussion i rådet, dog ikke sager, der vedrører biskoppens tilsyn med præster (personsager).

Side 10

Typiske emner til drøftelse i stiftsrådet kan være:

Sogne og provstiinddelingen.

Større ændringer af pastoratsinddelingen." (Betænkning 1495/2008, om evaluering af forsøg med stiftsråd, p. 12).

Spørgsmål 12	Evt. begrund
A: Bliver stiftsrådet benyttet som rådgivende organ for biskoppen? ☐ Ja [besvar spm. B-F] ☐ Nej [begrund og besvar spm. D-F] ☐ Ved ikke	
B: Hvordan fungerer stiftsrådets rådgivning af biskoppen? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
C: Hvad opfatter du/I som stiftsrådets væsentligste rådgivningsopgave: <i>Prioriter følgende</i> ☐ den lokale kirkelige struktur (sogne og provstiinddelingen) ☐ pastoratsinddelingen og normering af præstestillinger ☐ kirkebygningsændringer ☐ andet (begrund)	
D: Kunne du / I forestille dig/ jer, at det blev pligtigt for stiftsrådet at varetage rådgivningsopgaver i fremtiden? ☐ Ja, hvilke (begrund) ☐ Nej ☐ Ved ikke	
E: Kunne du / I forestille dig / jer nye områder, hvor stiftsrådet ville kunne rådgive biskoppen og stiftsøvrigheden? ☐ Ja, hvilke (begrund)	

☐ Nej ☐ Ved ikke	
F: Kunne du/I forestille dig/jer, at en eller flere af de opgaver, der i dag løses af biskoppen eller stiftsøvrigheden overgår til stiftsrådets beslutningskompetence ¹ ? ☐ Ja, hvilke: ☐ den lokale kirkelige struktur (sogne og provstiinddelingen) ☐ pastoratsinddelingen og normering af præstestillinger ☐ kirkebygningsændringer ☐ andet (begrund) ☐ Nej ☐ Ved ikke	

Arbejdsform (sagsforberedelse, mødeaktivitet, forretningsførelse herunder opfølgning, synliggørelse)

Sagsforberedelse – stiftsadministrationens biståelse af stiftsrådet

”§ 23, stk. 10. Stiftsadministrationen bistår stiftsrådet med varetagelsen af rådets opgaver.”

Spørgsmål 13	Evt. begrund
Hvordan fungerer det, at stiftsadministrationen bistår stiftsrådet? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	

Mødeaktivitet herunder antal sager på dagsorden til et stiftsrådsmøde, medlemmernes tidsforbrug

Spørgsmål 14	Evt. begrund
A: Mener du/I, at stiftsrådets mødeaktivi-	

¹ Det fremgår af artiklen: Biskopper åbner for at afgive magt” i Kristeligt Dagblad den 31. juli 2012, i et citat af biskop Niels Henrik Arendt, at: ”Det kunne være, at man på sigt afleverer kompetence til stiftsrådene, blandt andet omkring pastoratsstrukturen, de fælles særpræstestillinger og stiftets samlede bevilling fra fællesfonden,” siger Arendt.”

tet er passende? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved ikke	
B: Mener du/I, at antal sager på dagsorden til et stiftsrådsmøde er passende? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved ikke	
C: Hvor mange timer om måneden bruger du på stiftsrådsarbejde (herunder forberedelse)? Antal ___ ☐ Ved ikke	

Forretningsførelse herunder opfølgning på beslutninger

Spørgsmål 15	Evt. begrund
A: Hvordan fungerer forretningsførelsen i stiftsrådet (bliver rådets beslutning ført ud i livet, som det kunne ønskes)? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
B: Hvordan fungerer opfølgningen på stiftsrådets beslutninger (har rådet tilstrækkelige ressourcer til at følge op på om beslutninger er tilfredsstillende implementeret)? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	

Synliggørelse af stiftsrådet

Side 13

Spørgsmål 16	Evt. begrund
A: Hvordan vurderer du/I, at stiftsrådets synliggørelse af sin funktion og resultater fungerer over for menighederne (borgerne) i stiftet? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
B: Hvordan vurderer du/I, at stiftsrådets synliggørelse af sin funktion og resultater fungerer over for menighedsrådene i stiftet? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	

Resultater (kirkelig liv og vækst)
Stiftsbidragets anvendelse

”§ 23 a, stk. 2. Bidraget anvendes efter stiftsrådets beslutning og kan bruges til følgende aktiviteter:

- 1) Kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster.
- 2) Formidling af kristendom.
- 3) Udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter.”

Spørgsmål 17	Evt. begrund
A: Hvad er stiftsbidraget anvendt til? ☐ Kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster Hvilke tiltag: _____ ☐ Formidling af kristendom Hvilke tiltag: _____	

☐ Udviklingsprojekter Hvilke tiltag: _____ ☐ Ved ikke	
B: Er kommunikationen mellem stiftet, menighedsråd og præster forbedret siden 1. november 2009? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved ikke	
C: Er formidlingen af kristendom i stiftet forbedret? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved ikke	
D: Er der kommet flere udviklingsprojekter i stiftet? ☐ Ja. <i>Nævn de tre du/I finder bedst</i> 1. _____ 2. _____ 3. _____ ☐ Nej ☐ Ved ikke	
E: Hvilken type aktivitet bruger stiftsrådet mest tid på? ☐ Kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster Hvilket tiltag: _____ ☐ Formidling af kristendom Hvilket tiltag: _____ ☐ Udviklingsprojekter Hvilket tiltag: _____ ☐ Ved ikke	
F: Hvilken aktivitet vurderer du/I mest frugtbar i forhold til at bidrage til sogne- menighedernes liv og vækst? Åbent svar: _____	
G: Har stiftsrådet - siden oprettelsen ved lov i 2009 - opnået resultater, som man	

ellers ikke ville have opnået i stiftet? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved ikke	

Forvaltning af stiftsmidlerne (kirkernes og præsteembedernes kapitaler)

”§ 23 a, stk. 4. Stiftsrådet har til opgave på menighedsrådenes vegne at bestyre kirker-
nes og præsteembedernes kapitaler. Gravstedskapitaler udbetales til kirkekasserne
efter et serieprincip.”

Spørgsmål 18	Evt. begrund
A: Hvordan fungerer stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne i forhold til at opnå resultater? ☐ Meget godt ☐ Godt ☐ Nogenlunde ☐ Dårligt ☐ Meget dårligt ☐ Ved ikke	
B: Hvilke resultater er der opnået i forhold til stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne? Åbent svar: _____ (begrund)	

Tidsforbrug på stiftsråds arbejde – herunder står det mål med resultaterne

Spørgsmål 19	Evt. begrund
Mener du/I, at stiftsrådets tidsforbrug står mål med resultaterne af stiftsrådets arbejde? ☐ Ja ☐ Nej ☐ Ved ikke	

Læge og gejstlige bidrag til stiftsrådsarbejdet – herunder bidrager medlemmer lige

Spørgsmål 20	Evt. begrund
Mener du/I, at læge og gejstlige medlemmer bidrager lige meget til stiftsrådets arbejde?	

☐ Ja	
☐ Nej (begrund)	
☐ Ved ikke	

Slut - tak for hjælpen ☺

Bilag 4

Spørgeskema til evaluering af stiftsråd - medlemmer af distriktsforeninger (ikke medlemmer af stiftsråd).

I forbindelse med etableringen af permanente stiftsråd ved lov nr. 506 af 12. juni 2009 om ændring af lov om folkekirkens økonomi blev det besluttet, at der efter en periode skulle foretages en evaluering og revision af loven, således at stiftsrådernes sammensætning og kompetence vedbliver med at være i overensstemmelse med folkekirkens ønsker, og således at det sikres, at stiftsrådene bidrager til sognemenighedernes liv og vækst.

Ministeriet har på denne baggrund påbegyndt en evaluering af de permanente stiftsråd. Som led i evalueringen skal ministeriet venligst anmode de udvalgte medlemmer af distriktsforeningerne fra hvert stift om at udfylde nedenstående spørgeskema.

Markér venligt dit svar med 'musen', samt udfyld med tekst, hvor der bedes om det. FRIST for besvarelse er tirsdag den 18. september 2012.

Der skal påregnes cirka 10-15 minutter til besvarelsen af spørgeskemaet.

Stift:

- København
- Helsingør
- Roskilde
- Lolland-Falster
- Fyen
- Aalborg
- Viborg
- Århus
- Ribe
- Haderslev

Køn:

- Kvinde
- Mand

Navn:

Bilag 4

Alder:

- 18 - 40 år
- 41 - 60 år
- 61 - 80 år
- 81 - 100 år

Valgbarhed til stiftsrådet:

Hvordan mener du, at det fungerer, at menighedsrådsmedlemmerne vælger menighedsrepræsentanterne til stiftsrådet?

- Meget godt
- Godt
- Nogenlunde
- Dårligt
- Meget dårligt
- Ved ikke

Valgbarhed til stiftsrådet:

Kunne du forestille dig en anden valgprocedure, hvilken?

Udskrivning af det bindende stiftsbidrag:

Hvordan mener du, at det fungerer, at stiftsrådet kan træffe beslutning om, hvorvidt der skal udskrives et bindende stiftsbidrag?

- Meget godt
- Godt
- Nogenlunde

Bilag 4

- Dårligt
- Meget dårligt
- Ved ikke

Udskrivning af det bindende stiftsbidrag:

Hvordan mener du, at det fungerer, at stiftsrådet kan træffe beslutning om stiftsbidragets størrelse?

- Meget godt
- Godt
- Nogenlunde
- Dårligt
- Meget dårligt
- Ved ikke

Udskrivning af det bindende stiftsbidrag:

Der kan ifølge loven udskrives et bidrag på mellem 0-1 pct. af den lokale ligning.

Hvad mener du om stiftsbidragets størrelse?

- Det burde være meget større (altså meget større end 1 pct.)
- Det burde være større (altså større end 1 pct.)
- Det er tilpas
- Det burde være mindre (eksempelvis på max 0,75 pct.)
- Det burde være meget mindre (eksempelvis på max 0,50 pct.)
- Ved ikke

Udskrivning af det bindende stiftsbidrag:

Hvilken ramme for udskrivning af stiftsbidraget mener du vil være passende? Angiv interval, eksempelvis: x til y pct.

Bilag 4

Anvendelse af stiftsbidraget:

Stiftsbidraget kan ifølge loven anvendes til 1) kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster, 2) formidling af kristendom og 3) udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter.

Ved du, hvad stiftsbidraget anvendes til i jeres stift?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

Anvendelse af stiftsbidraget:

Angiv eksempler på stiftsbidragets anvendelse:

Stiftsrådets opgaver:

Hvad opfatter du som stiftsrådets væsentligste opgave?

Prioriter følgende, hvor 1 er mest vigtig og 4 er mindst vigtig. Sæt kun ét kryds pr. linje:

	1	2	3	4	Ved ikke
Udskrivning af det bindende stiftsbidrag	☐	☐	☐	☐	☐
Prioritering af stiftsbidragets anvendelse	☐	☐	☐	☐	☐
Forvaltning af stiftsmidlerne	☐	☐	☐	☐	☐
Rådgivning af biskoppen	☐	☐	☐	☐	☐

Bilag 4

Stiftsrådets opgaver:

Har du tænkt på andre opgaver (kompetencer), der burde tillægges stiftsrådet?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

Stiftsrådets opgaver:

Angiv eksempler på andre opgaver, som du mener burde tillægges stiftsrådet:

Synliggørelse af stiftsrådet:

Hvordan vurderer du, at stiftsrådet formår at synliggøre sig?

- Meget godt
- Godt
- Nogenlunde
- Dårligt
- Meget dårligt
- Ved ikke

Synliggørelse af stiftsrådet:

Kan du nævne i, hvilken sammenhæng du sidst har hørt om stiftsrådet?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

Bilag 4

Synliggørelse af stiftsrådet:

Angiv eksempler på i, hvilken sammenhæng du sidst har hørt om stiftsrådet:

Resultater (kirkelig liv og vækst):

Er det din opfattelse, at kommunikationen mellem stiftet, menighedsråd og præster er forbedret siden 1. november 2009, hvor stiftsrådet tiltrådte?

- Ja
 Nej
 Ved ikke

Resultater (kirkelig liv og vækst):

Er det din opfattelse, at formidlingen af kristendom i stiftet er forbedret siden 1. november 2009, hvor stiftsrådet tiltrådte?

- Ja
 Nej
 Ved ikke

Resultater (kirkelig liv og vækst):

Er det din opfattelse, at der er kommet flere udviklingsprojekter i stiftet siden 1. november 2009, hvor stiftsrådet tiltrådte?

- Ja
 Nej
 Ved ikke

Resultater (kirkelig liv og vækst):

Angiv det/de udviklingsprojekter som du finder bedst:

Bilag 4

Resultater (kirkelig liv og vækst):

Er det din opfattelse, at stiftsrådet siden oprettelsen ved lov i 2009 har opnået resultater, som man ellers ikke ville have opnået i stiftet?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

Forvaltning af stiftsmidlerne (kirkernes og præsteembedernes kapitaler):

Stiftsrådet har til opgave på menighedsrådenes vegne at bestyre kirkernes og præsteembedernes kapitaler.

Hvordan mener du, at stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne fungerer?

- Meget godt
- Godt
- Nogenlunde
- Dårligt
- Meget dårligt
- Ved ikke

Tak for din bevarelse!

Såfremt du har flere bemærkninger, eller noget som du gerne vil uddybe, er du meget velkommen til at skrive det nedenfor:

Bilag 4

Bilag 5

Spørgeskema til evaluering af stiftsråd - stiftskontorchefer

I forbindelse med etableringen af permanente stiftsråd ved lov nr. 506 af 12. juni 2009 om ændring af lov om folkekirkens økonomi blev det besluttet, at der efter en periode skulle foretages en evaluering og revision af loven, således at stiftsrådernes sammensætning og kompetence vedbliver med at være i overensstemmelse med folkekirkens ønsker, og således at det sikres, at stiftsrådene bidrager til sognemenighedernes liv og vækst. Ministeriet har på denne baggrund påbegyndt en evaluering af de permanente stiftsråd. Som led i evalueringen skal ministeriets venligst anmode stiftskontorcheferne fra samtlige stifter om at udfylde nedenstående spørgeskema.

Markér venligt dit svar med 'musen', samt udfyld med tekst, hvor der bedes om det. FRIST for besvarelse er tirsdag den 18. september 2012.

Det skal påregnes cirka 10-15 minutter til besvarelse af spørgeskemaet.

Stift:

- København
- Helsingør
- Roskilde
- Lolland-Falster
- Fyen
- Aalborg
- Viborg
- Århus
- Ribe
- Haderslev

Køn:

- Kvinde
- Mand

Navn:

Bilag 5

Alder:

- 18 - 40 år
- 41 - 60 år
- 61 - 80 år
- 81 - 100 år

I lov om folkekirkens økonomi følger det, at stiftsadministrationen bistår stiftsrådet med varetagelsen af rådets opgaver (§ 23, stk. 10). Spørgeskemaet vedrører derfor primært stiftsadministrationens administrative understøttelse af stiftsrådet.

Sagsforberedelse - stiftsadministrationens biståelse af stiftsrådet:

Hvordan fungerer stiftsadministrationens understøttelse af stiftsrådet?

- Meget godt
- Godt
- Nogenlunde
- Dårligt
- Meget dårligt
- Ved ikke

Mødeaktivitet herunder antal sager på dagsorden til et stiftsrådsmøde og tidsforbrug:

Er antallet af sager på dagsorden til stiftsrådsmøde passende?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

Mødeaktivitet herunder antal sager på dagsordenen til et stiftsrådsmøde og tidsforbrug:

Hvor mange timer om måneden bruger du (stiftsadministrationen) på stiftsrådsarbejde (herunder forberedelse) i gennemsnit?

Bilag 5

- 0 - 5 timer
- 6 - 10 timer
- 11 - 15 timer
- 16 - 20 timer
- 21 - 25 timer
- 26 - 30 timer
- Mere end 30 timer
- Ved ikke

Forretningsførelse herunder opfølgning på beslutninger:

Hvordan fungerer forretningsførelsen i stiftsrådet (bliver rådets beslutning ført ud i livet)?

- Meget godt
- Godt
- Nogenlunde
- Dårligt
- Meget dårligt
- Ved ikke

Forretningsførelse herunder opfølgning på beslutninger:

Hvordan fungerer opfølgningen på stiftsrådets beslutninger (har rådet ressourcer til at følge op på, om beslutninger er tilfredsstillende implementeret)?

- Meget godt
- Godt
- Nogenlunde
- Dårligt
- Meget dårligt
- Ved ikke

Synliggørelse af stiftsrådet:

Hvordan vurderer du (stiftsadministrationen), at stiftsrådets synliggørelse af sin funktion og resultater fungerer i forhold til menighederne (borgerne) i stiftet?

- Meget godt
- Godt

Bilag 5

- Nogenlunde
- Dårligt
- Meget dårligt
- Ved ikke

Synliggørelse af stiftsrådet:

Hvordan vurderer du (stiftsadministrationen), at stiftsrådets synliggørelse af sin funktion og resultater fungerer i forhold til menighedsrådene i stiftet?

- Meget godt
- Godt
- Nogenlunde
- Dårligt
- Meget dårligt
- Ved ikke

Det følger af lov om folkekirkens økonomi § 23 a, stk. 2, at bidraget anvendes efter stiftsrådets beslutning og kan bruges til følgende aktiviteter: 1) Kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster. 2) Formidling af kristendom. 3) Udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter.

De næste spørgsmål vedrører stiftsbidragets anvendelse.

Resultater (kirkelig liv og vækst):

Er kommunikationen mellem stiftet, menighedsråd og præster forbedret siden 1. november 2009?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

Resultater (kirkelig liv og vækst):

Er formidlingen af kristendom i stiftet forbedret?

- Ja
- Nej

Bilag 5

Ved ikke

Resultater (kirkelig liv og vækst):

Er der kommet flere udviklingsprojekter i stiftet?

- Ja
 Nej
 Ved ikke

Resultater (kirkelig liv og vækst):

Angiv det/de udviklingsprojekter som du finder bedst:

Resultater (kirkelig liv og vækst):

Hvilken type aktivitet bruger stiftsrådet mest tid på?

Prioriter følgende, hvor 1 er mest tid og 3 er mindst tid. Sæt kun ét kryds pr. linje:

	1	2	3	Ved ikke
Kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster	☐	☐	☐	☐
Formidling af kristendom	☐	☐	☐	☐
Udviklingsprojekter	☐	☐	☐	☐

Resultater (kirkelig liv og vækst):

I forlængelse af spørgsmål 19 (forrige spørgsmål) bedes du venligst beskrive tiltag inden for den kategori ('Kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster', 'Formidling af kristendom' og

Bilag 5

'Udviklingsprojekter'), som stiftsrådet bruger mest tid på:

Resultater (kirkelig liv og vækst):

Hvilken aktivitet vurderer du (stiftsadministrationen) mest frugtbar i forhold til, at stiftsrådet bidrager til sognemenighedernes liv og vækst?

Resultater (kirkelig liv og vækst):

Har stiftsrådet siden oprettelsen ved lov i 2009 opnået resultater, som man ellers ikke ville have opnået i stiftet?

- Ja
 Nej
 Ved ikke

Det følger af lov om folkekirkens økonomi § 23 a, stk. 4, at stiftsrådet har til opgave på menighedsrådenes vegne at bestyre kirkernes og præsteembedernes kapitaler.

De næste spørgsmål vedrører forvaltning af stiftsmidlerne (kirkernes og præsteembedernes kapitaler).

Forvaltning af stiftsmidlerne (kirkernes og præsteembedernes kapitaler):

Hvordan fungerer stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne?

- Meget godt
 Godt

Bilag 5

- Nogenlunde
- Dårligt
- Meget dårligt
- Ved ikke

Forvaltning af stiftsmidlerne (kirkernes og præsteembedernes kapitaler):

Er det dit (stiftsadministrationens) indtryk, at der opnås gode resultater i forhold til stiftsrådets forvaltning af stiftsmidlerne?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

Forvaltning af stiftsmidlerne (kirkernes og præstembedernes kapitaler):

Angiv hvilke gode resultater som du mener, stiftsrådet har opnået ved forvaltning af stiftsmidlerne:

Stiftsrådets tidsforbrug på stiftsrådsarbejde - herunder står det mål med resultaterne:

Står stiftsrådets tidsforbrug mål med resultaterne af stiftsrådets arbejde?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

Tak for din besvarelse!

Såfremt du har flere bemærkninger, eller noget som du gerne vil uddybe, er du meget velkommen til at skrive det nedenfor:

Bilag 5
